

Голос України

ФОТОФАКТ

У столиці пройшла студентська демонстрація з вимогою до Верховної Ради і Кабінету Міністрів забезпечити учнівській молоді соціальний захист.

Фото Юрія ІЛЛЕНКА (Укрінформ).

ОФІЦІЙНО

Найбільше говорили про майбутні вибори

Тема майбутніх президентських виборів в Україні була основною під час вчорашньої зустрічі Голови Верховної Ради Володимира Литвина з доповідачами Моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи Ханне Северинсен та Ренате Вольвенд — про це повідомив прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук. «Позиція парламенту і моя особисто полягає в тому, що мають бути створені всі необхідні для вільного волевиявлення умови, — зазначив Володимир Литвин. — Саме демократичні вибори важливі для нормального політичного розвитку України».

(Закінчення на 2-й стор.).

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Інтереси держави повинні стояти вище політичних ігор

Ранкове та денне засідання 3 червня

Робочий день у парламенті знову розпочався з блокування та незапланованих перерв. «Нашоукраїнці» були не згодні з позитивною оцінкою Верховної Ради звіту уряду про виконання держбюджету 2003, а соціалісти та комуністи наполягали повернутися до розгляду проекту постанови «Про призупинення приватизації металургійного комбінату «Криворіжсталь». Олександр Баранівський (фракція СПУ) аргументував цю вимогу тим, що «Криворіжсталь», як підприємство державної форми власності, щороку перераховує до казни більш як 4 мільярди гривень, котрі держава може втратити, якщо комбінат опиниться у приватних руках. Однак Голова Верховної Ради Володимир Литвин звернувся до народних обранців із такими словами: законопроект щодо заборони приватизації «Криворіжсталі» повернувся до парламенту з вето Президента, його внесено до порядку денного і, коли до цього питання дійде черга, нехай Верховна Рада визначиться, долати президентське вето чи ні.

(Закінчення на 2-й стор.).

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ХЕРСОН

На що витрачаєш стипендію, студенте?

Ольга К., II курс:

— 46 гривень ледве вистачає на проїзд у маршрутці і пірижок.

Катерина Д., II курс:

— Вся стипендія йде на ксерокопії під час підготовки до семінарів, бо придбати необхідні підручники просто нереально. До того ж виплату часто затримують.

Юрій С., II курс:

— Сплачую за проживання в гуртожитку 19 гривень і за користування електроприладами — сім гривень. Ще вистачає з'їздити до батьків.

Ліля М., III курс:

— На носі іспити, заліки. Без грошей не обійтись.

Розпитувала Алла БРУСИЛОВА.

ЧОРНИМ ПО БІЛОМУ

Дні «Голосу України» в Донецькій області

З 18 по 21 травня в Донецькій області відбувалися дні «Голосу України». За цей час ми — заступник головного редактора газети Сергій Демський, власний кореспондент газети в Донецькій області Ліна Куш, фотокореспондент Олександр Воскресенський — більше довідалися про проблеми регіону і про досвід їх розв'язання, накопичений місцевою владою. Ми познайомилися з нашими читачами — уважними і небайдужими, привезли з відрядження нові теми, сюжети і рубрики, підказані зустрічами на донецькій землі.

(Закінчення на 16—17-й стор.).

Фото Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО.

Коротко про важливе

Учора

- В Ялті відкрився III трансатлантичний форум парламентаріїв США, Канади та Європи.
- У Міністерстві освіти і науки переможцям XXII Всесвітньої літньої універсиади вручено президентські нагороди.

Сьогодні

- Завершується офіційний візит президента Азербайджану Ільхама Алієва до України.
- У Кабміні відбудеться «гаряча лінія» з участю Міністра оборони Є. Марчука.

Завтра

- Закінчує роботу XVI Міжнародна агропромислова виставка-ярмарок «Агро-2004» у Чубинському.

Поле для співробітництва

Учора в Одесі стартував I Міжнародний форум інвестицій та інновацій. На ньому презентовано понад сто інвестиційних та інноваційних проектів підприємств, установ і організацій Одещини. Під час «круглих столів» і семінарів за три дні роботи форуму передбачають обговорити основні аспекти інвестиційного потенціалу області, намітити шляхи спрощення митних та інших процедур для поліпшення інвестиційного клімату в регіоні, ознайомитися з умовами роботи спеціальних економічних зон і підприємств, готових до залучення й реалізації інвестиційних та інноваційних проектів, повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

На будівельну орбіту

Міський голова Сум Володимир Омельченко підписав з фінансовою корпорацією «Соціальні ініціативи» пілотний контракт загальною вартістю 33 мільйони(!) доларів на будівництво в місті 100 тисяч квадратних метрів соціального житла та об'єктів соціальної інфраструктури. Згідно з контрактом 9 відсотків збудованого буде передано корпорацією безплатно, повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.

Передплатив і виграв

Мій друг і помічник

— За фахом я адвокат, — каже наш призер Микола Солоніна, — і «Голос України» вже давно є моїм помічником і другом. З його сторінок дізнаюся про нові закони, про зміни і доповнення до них. Цікаво читати публікації кореспондентів про судові справи. Зважую, як у тій чи іншій ситуації виступив би як захисник потерпілого... Особливо ретельно вивчаю житлові питання, адже саме ними займаюся. «Голос України» Микола Іванович передплатує з першого дня виходу газети. А от квитанцію на розіграш надіслав уперше, заради цікавості. І коли побачив себе у списку переможців серед киян,

Фото Анастасії СІРОТКІНОЇ.

зрадів. Приз — чоловічий джемпер — приміряв із задоволенням. Щоправда, у дзеркало дивитися відмовився, мовляв, удома

моє головне дзеркало — дружина. Та ще двоє синів. Вони й оцінять приз від «Голосу України».

Оксана КАЛУГІНА.

У НОМЕР

Знову отруїлися діти

Тридцять дев'ять вихованців шкіл-інтернатів Харкова, які отруїлися нещодавно неякісними молочними продуктами, отримають компенсацію з обласного бюджету — по двісті гривень кожний, інформують в облдержадміністрації. Чи дістанеться компенсація, якщо так, то яка, ще дев'яносто п'ятьом вихованцям дитячих садків, вирішуватиме сесія міськради наприкінці червня.

(Закінчення на 4-й стор.).

Якийсь фаталізм

У районі Бессарабської площі (Київ) у мікроавтобус «Нового каналу», який віз на ефір творчу групу телевізійників програми «Підйом», урізалося таксі. Від удару авто перевернулося. Намагаючись врятувати пасажирів, загинув водій телеканалу Петро Бичек, повідомляє for-ua.com.

Нагадаємо, кілька днів тому в автокатастрофі загинула Ольга Бура, телеведуча каналу «ICTV». Водій автомобіля, в якому до Києва поверталася Ольга, на в'їзді в столицю не впорався з керуванням.

Я ВАМ ПИШУ...

Усі номери на розхват

Передплачуємо «Голос України» з першого номера, читаємо з великим інтересом, адже все написано справедливо і відверто. Газету люблять не тільки в нашій сім'ї, ми ділимося з друзями і сусідами, а коли приїжджають онуки, то забирають із собою всі номери. Радше, що в ній є що почитати не лише людям похилого віку, а й молоді. Спасибі за вашу невтомну працю й увагу до читачів.

Іван КОЛОДЕЄВ, інвалід II групи профзахворювання. Злинка Маловісківського району Кіровоградської області.

Найбільше говорили про майбутні вибори

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

(Початок на 1-й стор.). Під час розмови представники ПАРЕ висловили зауваження до певних аспектів майбутньої передвиборної кампанії. Ці зауваження, за оцінкою Володимира Литвина, свідчать про відсутність на сьогодні якихось глобальних проблем, а більше стосуються деталей. Зокрема, співрозмовники зійшлися на потребі створення нового реєстру виборців, що дасть змогу

значно зменшити кількість можливих порушень і зловживань. Голова Верховної Ради повідомив, що вже дав доручення відповідним комітетам ВР з підготовки законопроекту та прискорення його розгляду парламентом. Ішлося також про потребу організації навчання членів територіальних виборчих комісій: сторони зазначили, що їхній фаховий рівень недостатній. Голова ВР

повідомив, що доручив підготувати універсальну систему навчання та тренінгу, які проводитимуть спільно з ЦВК. Крім того, Володимир Литвин висловився за розширення спостереження за ходом виборів. У цьому зв'язку він заявив про потребу створення законодавчо закріпленого механізму, що передбачає участь у спостереженні і зарубіжних, і українських не-

рядових організацій, а відповідні рекомендації розроблятиме Консультативна рада при Голові ВР. Володимир Литвин також повідомив, що розроблятиметься законодавче обмеження кінцевого терміну зняття кандидата з реєстрації — щоб уникнути ситуацій, коли таке зняття відбувається перед самим голосуванням.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ОФІЦІЙНО

ПОСТАНОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ м. Київ

28 травня 2004 року

№ 89

Про визнання Фікса Є. З. обраним народним депутатом України в багатомандатному виборчому окрузі

Верховна Рада України постановою від 20 травня 2004 року № 1728-IV достроково припинила повноваження народного депутата України Злочевського Миколи Владиславовича, обраного 31 березня 2002 року в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), у зв'язку з особистою заявою про складання ним депутатських повноважень.

Враховуючи зазначене та результати виборів народних депутатів України, внесених до протоколу Центральної виборчої комісії від 15 квітня 2002 року «Про результати виборів народних депутатів України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі 31 березня 2002 року», відповідно до частини восьмої статті 76, частини першої статті 78, частини першої статті 81 Закону України «Про вибори народних депутатів України», керуючись статтями 11, 12, 19 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Визнати обраним народним депутатом України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі Фікса Єфима Зіс'євича, 1946 року народження, освіта вища, проживає в м. Сімферополі, секретаря Кримського республіканського комітету Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), члена Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), включеного до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від цієї партії під № 27. 2. Цю постанову опублікувати в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

Заступник Голови Центральної виборчої комісії
Я. ДАВИДОВИЧ

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Комусь медом помастили, когось холодним душем освіжили

Парламентські слухання 2 червня

По обіді народні депутати спільно з урядовцями і представниками обласних та районних рад продовжили дискусію на бюджетну тему. Цього разу — про пріоритети майбутнього головного економічного закону 2005 року. Перший віце-прем'єр Микола Азаров послався на очікувану кардинальну зміну податкового законодавства. І хоча, за його словами, майбутній бюджет уряд планує винятково на чинній податковій базі, проте наміри зниження податкового тиску, скажімо, ставки ПДВ до 17 відсотків, — це таки різкий

коригувальник будь-яких планів і прогнозів. Водночас головний фінансист держави намагався малювати перспективу бюджетних стосунків наступного року веселковими фарбами. Дефіцит держбюджету-2005 не повинен перевищувати одного відсотка ВВП, у тому числі загального фонду — 0,7 відсотка. Граничний розмір прямого й умовного державного боргу на 31 грудня 2005 року не повинен перевищувати 34 відсотки від ВВП, а надходження від приватизації держмайна та державні за позичення мають стати «взаємокомпенсуючими джерелами фінансування бюджету». На робочий

люд очікує поетапне наближення мінімальної зарплати до прожиткового мінімуму. Владу на місцях потішено обіцянками заходів з передачі окремих бюджетних програм місцевим бюджетам через субвенції. Найбільше меду з урядових уст цього разу дісталось зубожілим «до ручки» аграріям. Микола Азаров повідомив про намір уряду й Мінфіну зокрема сформувати бюджет-2005 під гаслом року підтримки селян і закласти на цю підтримку 7 мільярдів гривень (половину з них у вигляді пільг). Відром холодної води на розмілілі від такої урядової щедрості голови аграріїв-гречкосіїв виявився

виступ голови парламентського Бюджетного комітету Петра Порошенка: «Не треба підтримувати село, дайте селу справедливий ціни, і селянин виживе сам. Не треба переоподатковувати село податками на насіння, на техніку, на засоби захисту рослин, завищувати ціни на міндобрива, зривати ціни на нафтопродукти у період жнив — і село виживе!». Холодного душу стало і решті учасників слухань. Похваливши КМ за спробу хоч такої оптимізації основного фінансового закону 2005 року, керівник парламентського комітету наголосив, що нинішній уряд не виконуватиме ці бюджетні про-

жекети-обіцянки, адже воєни він має піти у відставку після президентських виборів. І саме тому, на думку Петра Порошенка, бюджетна резолюція позбавлена «серйозних програмних стратегічних новацій», без чого не може обійтися бюджетна політика уряду, «приреченого» взяти на себе відповідальність за долю держави на найближчі роки.

У запитаннях і у виступах від фракцій парламентарії намагалися уточнити основні показники «бюджетного клімату» наторік. З'ясували засади трансферної політики — передачі коштів і ресурсів з держказни в місцеві засіки, наголошували на неприпустимості консервації нинішньої ролі в бюджетному процесі податкової служби (мовляв, вона позбавляє міністер-

ства економіки і фінансів можливості якісно працювати над макроекономічними показниками). Застерігали від виконання річних бюджетів за рахунок нашої багатої (але не бездонної!) сировинної бази, а не завдяки інноваціям, новим технологіям, як це роблять мудрі держави.

Висловлені під час слухань пропозиції, зауваження має покласти в основу своїх напрацювань профільний парламентський комітет. Цих пропозицій могло бути більше, якби, як із жалем зауважив головування на засіданні Адам Мартинюк, слухання відбулися у ширшому форматі — за участю представників органів місцевого самоврядування, фахівців, бюджетників-практиків з місць.

Анатолій БЕНЬ.

Інтереси держави повинні стояти вище політичних ігор

(Початок на 1-й стор.).

Угамувати політичні пристрасті не вдалося, й після погоджувальної ради лідерів фракцій В. Литвин заявив, що якщо блокування роботи Верховної Ради триватиме, він поставить на голосування питання так: хто за те, щоб продовжувати роботу парламенту? А якщо підтримки не буде — він достроково закриє сесію. Через тиск з боку фракцій комуністів глава парламенту був змушений оголосити голосування щодо повернення до розгляду питання про «Криворіжсталь». Але для прийняття рішення не вистачило голів (218 — за).

Зрештою депутати домовилися на погоджуваль-

ній раді провести під час обідньої перерви засідання за участю прем'єра та представників депутатських фракцій стосовно «Криворіжсталі», а на вечірньому засіданні розглянути у сесійній залі зауваження Президента до закону про мораторій на приватизацію «Криворіжсталі».

І все-таки на ранковому засіданні депутати прийняли декілька рішень. Схвалено постанови про заслуховування інформації Кабінету Міністрів України про виконання конституційних повноважень, здійснюваних у сфері оборони, та заходи щодо зміцнення керівництва в системі Міністерства оборони на ос-

нові принципів професіоналізму, а також про утворення тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з питань розслідування фактів тиску на народних депутатів України з боку державних органів. У цілому прийнято Закон «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Після того, як депутати не підтримали постанову про дострокове припинення повноважень народного депутата, Міністра Кабінету Міністрів Анатолія Толстоухова, погоджувальна рада доручила профільному комітету провести засідання й о 16-й годині внести на розгляду пакетом

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

постанову про дострокове припинення повноважень усіх депутатів-сумісників — Анатолія Толстоухова, Андрія Ключова, Василя Онопенка, Володимира Мойсика, Віктора Слаути, Володимира Сацюка.

На початку пленарного засідання Голова Верховної Ради привітав із днем

народження народних депутатів Віктора Развадовського та Костянтина Ситника.

На денному засіданні парламент розглянув законопроекти, до яких прикута увага всіх людей у погонах — про скорочення чисельності Збройних сил України впродовж

цього року до 285 тис. осіб та про перехід до тривидового складу збройних сил.

Однак внесений Президентом України законопроект про чисельність Збройних сил України не набрав необхідної кількості голосів. Водночас зміни до статті 3 Закону «Про Збройні сили України» щодо переходу до тривидового складу схвалено в цілому конституційною більшістю (368 — «за»). Депутати також схвалили в цілому зміни до закону про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям, яким з 1 січня 2005 року збільшено на 20 % прожитковий мінімум для дітей з багатодітних сімей; зміни до деяких законодавчих актів щодо забезпечення захисту населення від шумових впливів.

Юліана ШЕВЧУК.

Податок на критику

СВОБОДА СЛОВА

Хмари склубочились над відомою не тільки в Галичині незалежною «Львівською газетою». Її засновників — колишніх активних учасників бунтівного «Студентського братства» підприємця Ярослава Руцишина та керівника культурно-мистецького центру «Дзига» Маркіяна Іващишина — звинуватили в ухилянні від сплати податків на суму майже 150 тисяч гривень. Звинувачення дуже серйозне, не якась «цивільна» образа гідності: засновникам інкримінують чистий кримінал — ч.3 ст.212 ККУ.

Звичайно, суворість претензій можна було б зрозуміти. Як сказав колишній головний податківець області Сергій Медведчук, «любов до України не звільняє від сплати податків». Але так само «не звільняє» від сумнівів у справедливості сатисфакції та «любов», яку львівські митарі вже давно демонструють до «ЛГ».

Проблеми з «сплатою податків» можна було передбачити після появи

в «ЛГ» серії критичних матеріалів про діяльність керівників податкової адміністрації у Львівській області, зокрема, автора вищезгаданого професійного афоризму Сергія Медведчука. Газета звинувачувала високих посадовців у корупції, незаконності операцій із поверненням ПДВ, перевищенні ними повноважень. Як стверджує в коментарі оглядачеві «ГУ» головний редактор Олесь Пусто-

войт, «дієвість газетного рядка обернулася численними перевітками і спробами порушити кримінальні справи, але нічого серйозного не знаходили...»

Тепер, очевидно, знайшли, з'ясувавши, що два роки тому під час проведення музичного фестивалю «Слухай українське» підприємство М. Іващишина недодало фірмі Я. Руцишина рекламних послуг, внаслідок чого і вигулькнула сума податкової «недоїмки» (!) Такий екскурс в історію, погодьтеся, більш ніж дивний. «Те, як швидко прокуратура провела розслідування і не взяла до уваги наші аргументи, може свідчити лише про одне — на неї тиснуть», — вважає і пан Руцишин. До речі, Ярослав до заснування «ЛГ» не мав

жодних проблем з податківцями і навіть був двічі нагороджений ними як взірцевий платник податків.

Суд над «злісними неплатниками» має розпочатися сьогодні. Найцікавіше, що справу розглядають у суді Сихівського району Львова. «Жоден суб'єкт не перебуває під його юрисдикцією, — уточнює Олесь Пустовойт. — І нам залишається здогадуватися, чому саме Сихів сподобився такої уваги...» Нам також залишається згадати, що Сихівський місцевий суд у липні 2003 року скасував результати виборів у Мукачевому, чим прославився на всю Україну. І тому зовсім не дивно, що саме тут розглядатимуть «податкове» питання. Припускаю, що служители тутешньої Феміди — найзразковіші платники податків в області.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Затримка на 13 секунд

Вінничани знову можуть слухати передачі радіо «Свобода»: їх трансляцію тепер здійснює обласне радіо «Такт» (на хвилях 103,7 МГц), що працює під опікою народного депутата України Володимира Скомаровського. Потужний сигнал з позивними «Сво-

боди» приймають також у багатьох населених пунктах сусідніх областей — Житомирській, Одеській, Хмельницькій, Черкаській, а також у прикордонних районах Молдови.

Щоправда, передачі транслюватимуться... із затримкою на 13 секунд.

«Щоб не суперечити чинному законодавству, — пояснив директор радіо «Такт» Костянтин Копняк. — Прямим ефіром така трансляція не вважається, однак інформація все одно буде оперативною».

Віктор СКРИПНИК.

Експозиція у кулуарах Верховної Ради

«Проблема розвитку свободи слова в Україні». Виставку під такою назвою організував у кулуарах парламенту до Дня журналіста Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На шляху до реального правосуддя

Важливо усвідомлювати, що реальне правосуддя залежить від успіхів судової реформи. Судова реформа — явище великомасштабне, і не тільки юридичне, а й соціальне. Вона потребує реальної підготовки і значних зусиль, рішучості не лише з боку судової влади, а й керівників держави. Тут не обійтися і без правової реформи, проведення законодавчої ініціативи як народних депутатів України, так і Кабінету Міністрів України, послідовної активізації спільних скоординованих зусиль щодо створення умов для забезпечення авторитетного правосуддя. Ця тема дедалі більше хвилює наших читачів, і тому ми запросили для дискусії відомих правознавців: суддю Конституційного Суду України, професора Василя НІМЧЕНКА і доктора юридичних наук, професора, члена Вищої ради юстиції Анатолія СЕЛІВАНОВА.

Василь Нимченко. Нині в суспільстві є різні погляди на досягнення результатів судової реформи. Це зміцнення кадрового складу суддів. Спроба забезпечити доступність правосуддя для громадян на всіх стадіях проходження справи, з високим ступенем перевірки законності судових рішень усіх інстанцій у Верховному Суді України, створення законодавчих умов для самостійного і незалежного правосуддя, введення нових кодексів: кримінального, цивільного, сімейного та інших, що відповідають конституційним засадам

суспільного і державного життя. Аналіз восьмирічної діяльності Конституційного Суду України свідчить, що він виправдав своє місце в судовій владі як необхідна інстанція остаточного розв'язання колізій у законодавстві, гарант його відповідності Конституції України.

Але погодьтеся, що, наводячи зазначені приклади у реформуванні судової системи, навряд чи хтось візьме на себе сміливість стверджувати, що основні завдання судової реформи вирішено. Зараз доречно не замовчувати того, що досягати найважливіших позицій ідеї судової реформи, як це замислювалося у 1992 році, поки що не вдалося. По-перше, я пояснюю це тим, що будь-яка реформаторська активність стикається із прихованими контрреформами, відступництвом від визначальної ідеї. По-друге, не всі наші проекти враховували процеси об'єктивного характеру, оскільки реформування потребує великих людських і фінансових ресурсів. Крім того, судова реформа стосується дуже великого кола представників юридичних професій, серед яких працівники прокуратури, органів внутрішніх справ, адвокати і правозахисники. Їх правосвідомість також треба враховувати, як і те, що законодавець має свій погляд, коли конкретизуються концептуальні положення судової реформи в нинішньому законодавстві. Коли вносяться корективи, уточнення, змінюється й іде-

ологія реформи, переносяться строки виконання, розбалансовується механізм судової влади. Чи не тому Конституційний Суд України змушений був двічі розглядати справи щодо незмінності фінансування судів і дотримання принципів самостійності. Якщо такі проблеми не вирішуються в реаліях життя, то це означає, що поки що судової влади не існує, коли значна кількість судів усе ще залишається без належних для правосуддя приміщень.

Складається також враження, що реформування судової системи було розпочато без економічного обґрунтування і фінансового забезпечення, зокрема судових установ, без урахування соціального, правового і політичного статусу судді. А як можна говорити про справжню незалежність суддів, якщо вперше призначені на посади судді нині складають присягу перед головами обласних держадміністрацій, тобто перед виконавчою владою. Хіба це відповідає конституційним засадам нового реформованого правосуддя? Ось чому критики судової реформи небезпідставно звертають увагу на те, що авторитет судової влади необхідно терміново підвищувати саме через покращання реального правосуддя.

Анатолій Селіванов. Я підтримую вашу позицію, оскільки реальне, тобто дійсне правосуддя залежить від темпів забезпечення незалежності суддів, що залишається вкрай повільним, і то-

му це ключова проблема, без вирішення якої обрії судової реформи дедалі більше віддаляються. Щоб стати владою, суду потрібно опинитися зовсім в іншій системі координат, в якій принцип розподілу влад не тільки визнається, а й стає практично реалізованим. Згадаймо, що коли суд не міг опікати зміст закону, заперечити проти актів Президента чи уряду щодо їх відповідності Конституції України, поки в нього не було права скасовувати рішення органів виконавчої влади — такий суд не можна було визнати владою.

Слід зазначити, що судово-ва влада в Україні піднялася і набула свого статусу насамперед завдяки діяльності Конституційного Суду, який вирішив два першочергових завдання: 1) перевіряє відповідність законів принципам і нормам Конституції; 2) закріпив право судової влади для всіх судів виносити рішення однакової юридичної сили і для держави, і для громадянина. Конституційний Суд став гарантом дотримання повноважень кожним суб'єктом влади, який має діяти винятково на підставі вимог Конституції та законів України. Утверджується і нова ідеологія держави, коли норми про права людини визнаються судами безпосередньо чинними, що зобов'язує законодавчу і виконавчу владу дотримуватися цього визнаного пріоритету.

(Закінчення на 8-й стор.).

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Закордонним українцям візи оформлятимуть безплатно

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила Закон України «Про правовий статус закордонних українців».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що на законодавчому рівні закріплено певні заходи з розвитку національної свідомості українців, які проживають за межами України, зміцнення їх зв'язків з батьківщиною і повернення в Україну. Прийняття закону обумовлене турботою української держави про задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, яких доля «вислала» за її межі.

Статус «закордонного українця» може набути особа, яка, по-перше, є громадянином іншої держави або особою без громадянства, по-друге, має українське етнічне походження або є вихідцем з України. Українське етнічне походження — це належність особи або її предків до української нації та визнання нею України країною свого етнічного походження.

Рішення про надання, відмову або припинення статусу закордонного українця приймає Національна комісія з питань закордонних українців (далі — Національна комісія) при Кабінеті Міністрів України.

Для отримання статусу закордонного українця слід досягти 16-річного віку і подати відповідну письмову заяву. Куди саме — залежить від місця перебування особи: якщо вона мешкає на території України, то звертається до нашого МЗС, а якщо за кордоном — до дипломатичних установ України.

Ще однією з основних умов надання особі статусу закордонного українця є її ідентифікація як українця (українська самоідентифікація).

У разі позитивного рішення про надання статусу закордонного українця (таке рішення має бути прийнято не пізніше як через 90 днів з дня реєстрації заяви) Національна комісія видає особі посвідчення встановленого зразка, яке є документом, але не заміною паспорту. Посвідчення закордонного українця видається на 10 років і потім потребуватиме переєстрації.

Статус закордонного українця передбачає певні особливості порядку в'їзду та перебування його власника на території України. Так, закордонні українці — громадяни держав, з якими Україна встановила візовий режим, мають право на безплатне оформлення багаторазової візи для відвідання України без надання відповідного запрошення терміном дії на 5 років на підставі посвідчення закордонного українця. Закордонний українець (разом з подружжям та дітьми) може іммігрувати в Україну для постійного проживання за умови отримання в установленому законом порядку дозволу на імміграцію для постійного проживання поза межами квот на імміграцію.

Захист основних громадянських прав і свобод закордонних українців закон визначає як невід'ємну частину зовнішньополітичної діяльності України. Крім того, він установлює систему гарантій задоволення національно-культурних і мовних потреб закордонного українця, передбачених спеціальною національною програмою. За цим законом Україна взяла на себе зобов'язання, зокрема:

— надавати українським культурно-інформаційним центрам організаційну, методичну, технічну та іншу допомогу в місцях компактного проживання українців за кордоном;

— створювати умови для радіомовлення та телевізійної трансляції програм з України на територію компактного проживання українців за кордоном на підставі міжнародних угод, зокрема через супутниковий зв'язок та інші засоби комунікацій.

— враховувати соціальні, культурно-освітні, інформаційні та інші потреби українських меншин при укладенні міжнародних договорів.

Закон закріпив також загальне право про гарантування, сприяння та заохочення благодійної діяльності закордонних українців.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що з визначених законом підстав особі можуть відмовити у наданні статусу закордонного українця або такий статус може бути припинено. Підставою для відмови у наданні статусу закордонного українця особі вважаються, зокрема: дії особи, що суперечать інтересам національної безпеки України; подання завідомо неправдивих даних або підроблених документів для отримання відповідного статусу. Дія статусу закордонного українця припиняється: у разі подання особою відповідної заяви; у разі набуття закордонним українцем громадянства України; якщо цього статусу було набуто внаслідок подання завідомо неправдивих даних або підроблених документів; якщо протягом 6 місяців особа не повідомила МЗС України або дипломатичну установу України за кордоном про зміну імені, прізвища, громадянства або місця проживання; якщо особа вчинила дії, що є підставою для відмови у наданні статусу закордонного українця.

ДЛЯ ДОВІДКИ: закон ухвалено 18 березня 2004 р. Він набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування. З його повним текстом можна ознайомитися в «Голосі України» від 27 квітня ц. р.

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Морозиво та путівки

КАНИКУЛИ

635 дітей з різних регіонів України прибули спеціальним президентським поїздом на відпочинок у приазовський Генічеськ, що на Херсонщині.

Оздоровлення на Арабатській Стрілці організу-

вали Міністерство з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи спільно з Всеукраїнським фондом «Україна — дітям».

Маленькі відпочивальники — це діти працівників МНС, МВС, СБУ з сімей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, а також вихованці інтернатів та дитбудинків.

Дитячий оздоровчий табір «Орлятко» приймає їх уже четвертий рік поспіль. Протягом літа тут набиратимуться здоров'я близько двох тисяч дітлахів, повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.

На знімку Віктора ДОЦЕНКА: маленьких відпочивальників зустрічає начальник обласного управління МНС полковник Олександр Пікуль.

У Кам'янці-Подільському, що на Хмельниччині, відкрили двері два десятки пришкольніх таборів. Як повідомив начальник міського управління у справах сім'ї та молоді Анатолій Михайлов, є можливість оздоровити 12 300 школярів. Лише з міського бюджету для цього виділено 70

тисяч гривень, обласна влада надає допомогу путівками. Особливу популярність мають приміський табір «Лісова пісня», а також міський пансіонат «Поділля», який вже прийняв сто сиріт та позбавлених батьківського піклування дітей із чотирьох районів області, повідомляє наш власний кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.

Близько 60 здравниць відкривають свої двері цього літа для дітлахів Одещини. Тут оздоровляться майже 130 тисяч хлопчаків і дівчаток шкільного віку. Кожна із змін триватиме не менш як 18 днів. Близько половини вартості путівки оплачується за рахунок профспілок і фонду соцстраху. Першу зміну у відомому дитячому таборі «Молода гвардія» на березі Чорного моря надано для відпочинку обдарованим дітям регіону, інформує наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

Фото Олега МАРКЕВІЧА (Укрінформ).

Редакція газети «Голос України» на постійну роботу запрошує секретарів-стенографів.

Вимоги: знання стенографії, машинопису, комп'ютерної справи, української та російської мов, діловодства.

За довідками звертатися за телефонами 454-84-00 та 454-88-11.

ДОБРОЧИННИСТЬ

Щоб зуби не боліли і відтанула душа

Більш як 500 юних севастопольців зможуть пролікуватися в «Медичній клініці на колесах», яка прибула в місто-герой по лінії Міжнародного благодійного фонду «Дар життя».

Насамперед тут приймають дітлахів з дитячих будинків, притулків, інтернатів, малозабезпечених родин.

На сучасному обладнанні діти проходять повне обстеження і лікування в педіатричному відділенні. А затиш юних пацієнтів приймають стоматологи. За 10 років існування пересувної клініки стоматологи надали допомогу 48 тисячам дітей з різних регіонів України. У Севастополь клініка на колесах прибула вдруге після 1996 року.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

На знімку: (зліва направо) депутат міськради Віра Морозова, керівник фонду «Дар життя» Ніколас Лейпер і координатор фонду Керрі Лейпер.

Фото автора.

СТИХІЯ

Потоп у Чумаках

У селі Чумаки на Дніпропетровщині у воді опинилося майже дві сотні житлових будинків та присадибних ділянок.

Подійкують, що знизу піднялися підземні води, а зверху у травні випало дві з половиною місячні норми дощів. От і сталася біда. Проте село давно перебуває в потенційно небезпечній зоні, та завжди якось обходилося. А тут, до усього іншого, енергетики за борги відключили насосні пункти навколишніх водовідвідних систем та зрошувальних каналів...

Мешканцям села обіцяють компенсувати збитки за рахунок держави. А нині в Чумаках день і ніч працюють і ще працюватимуть тиждень зі своєю технікою підрозділи МНС та армії. Бо треба відкачати щонайменше триста тисяч тонн води.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Кожного волонтера — до мільйонера

ПОДАТКИ

У Черкаській державній податковій адміністрації підбито підсумки конкурсу «Податки очима дітей 2004». Юні плакатисти знайшли такі несподівані ракурси закликів «Більше податків — краще життя», що дорослі художники «відпочивають».

У цьому феномені ще раз переконалися всі, хто ознайомився з роботами фіналістів обласного конкурсу, організованого ДПА в Черкаській області.

Утім, діти показали не лише свої малюнки, а й витвори ужиткового мистецтва, навіть підготували веселий і дотепний мультфільм про невдачу, який «забував» сплачувати податки, і що з цього вийшло.

Всі учасники «податкового конкурсу» не лише фантазери — художники. Школярі молодших і старших класів — досвідчені волонтери обласної ДПА. З гордістю носять вони яскраві зелено-жовті галстуки юних волонтерів і з ентузіазмом допомагають своїм шефам — податківцям. Зокрема, в популяризації знань про наповнення державної скарбниці серед своїх однокласників, навіть, буває, «виховують» і дорослих.

Вітали переможців конкурсу на краший малюнок в урочистій і святковій атмосфері. Подарунки і дипломи талановитим авторам вручав головний податківець України Юрій Кравченко, який проводив того дня в Черкасах нараду голів ДПА центральних областей.

«Чудові малюнки. Кожного волонтера потрібно прикріпити до мільйонера», — сказав, ознайомившись з виставкою робіт конкурсантів, Юрій Федорович.

СИТУАЦІЯ

Знову отруїлися діти

(Початок на 1-й стор.).

А поки що матеріали на працівників тих садків, у яких діти отруїлися продуктами, направлено до прокуратури. Багато кого із завідувачів уже оштрафовано на суми від 102 до 425 гривень. Про це повідомила «Об'єктиву» головний санітарний лікар Харкова Тетяна Колпакова. За її словами, діти в дитячих садках почали скаржитися на біль у животі та блювоту ще 20 травня. Але інформація про спалах

кишкової інфекції надійшла до всіх служб міста лише 21 травня. Це сталося тому, що працівники дитячих садків на порушення правил відпускали дітей з ознаками кишкової інфекції додому.

Водночас госпіталізовано ще трьох дітлахів, які отруїлися на весіллі в селі Станівці Глибоцького району Чернівецької області. Отож, повідомляють у прес-службі МНС, загалом на лікарняні ліжка потрапили 35 осіб — 25 дорослих і десять дітей.

І Чебурашка — з телефоном

Більш як 160 робіт надійшло на обласний конкурс «Укртелеком — очима дітей», що його вже вдруге провела Житомирська дирекція цього акціонерного товариства. Метою є ознайомлення з діяльністю національного оператора електрозв'язку широкого кола майбутніх і нинішніх абонентів, насамперед дітей, а через них і їхніх батьків, рідних та знайомих. Керівник дирекції Василь Гандабура зазначив, що навіть не очікував такої активності. Кращі твори представлені на спеціальній експозиції. Якщо роботи наймолодших — то політ дитячої фантазії, де діють герої улюблених казок і мультфільмів, то старшокласники розповідали про історію і сьогодення електрозв'язку, трудові династії телекомівців. Усі учасники конкурсу одержали заохочувальні призи, а переможці цінні подарунки.

Олексій КАВУН.

Житомир.

ВРОЖАЙ—2004

1950 грн. за тонну. Прем'єр Віктор Янукович запевняє, що 200 тисяч тонн дизельки за цією ціною аграріям поставлять вже в червні—липні. Але чи буде цю заяву втілено в життя, чи станеться, як завжди, — питання. Радує, що після планового ремонту відновив роботу Лисичанський НПЗ.

Галина КВІТКА.

НОВИНИ

ФОТОФАКТ

11-й гвардійський інженерно-саперний полк, що дислокується у Броварах Київської області, відзначив 60-річчя від дня створення. Воїни цього підрозділу пройшли дорогами Великої Вітчизняної, виконували різноманітні урядові завдання, зокрема брали участь у маневрах, де було випробувано атомну бомбу. Одними з перших військові інженери прибули на Чорнобильську АЕС для ліквідації наслідків аварії.

Фото агентства «Прес-КІТ».

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Є зарплата, будуть і квартири

Флагман вітчизняної хімічної промисловості БАТ «Сумихімпром» цього року порівняно з відповідним періодом минулого наростив обсяги виробництва на 71 відсоток. Торішні показники з випуску складних мінеральних добрив уже перекрито в чотири рази, суперфосфату — удвічі. Незабаром на підприємстві запрацюють нові зарплатні пріоритети, в результаті яких «Сумихімпром» планує вийти на заробіток у 1500 гривень. Планується спорудження службового житла.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

ФОТОФАКТ

У Батурині, що на Чернігівщині, пройшла науково-практична конференція з нагоди 10-річчя заповідника «Гетьманська столиця». На знімку: археолог Володимир Коваленко доповідає про результати розкопок палацу гетьмана Івана Мазепи.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

ДЕНІБ «Інститут наукових інновацій»,

код ЄДРПОУ 05722531, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом одного місяця за телефоном 443 88 13 в м. Києві.

Господарський суд Рівненської області (3301, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) порушив справу від 5.05.2004 № 4/20 про визнання банкрутом Радивилівського міжгосподарського підприємства по виробництву комбікормів (ідент. код 00687480, 355000, Рівненська обл., м. Радивилів, вул. Кременецька, 93). Розпорядник майна —Вінніков Василь Григорович (ліц. № 668229), 81100, Львівська обл., м. Пустомити, вул. Спортивна, 2, кв. 9. Заяви кредиторів приймаються протягом місяців від дня опублікування оголошення.

ЗАЯВА ПРО НАМІРИ 1. Інвестор (замовник) — ТОВ «Фірма «Атріо». Поштова адреса — 01001, м. Київ, вул. Городецького, 11. 2. Місце розташування майданчиків (трас) будівництва (варіанти) — м. Київ, вул. Борщагівська, поблизу транспортної розв'язки мосту по вул. Індустріальній. Майданчик, що відведений під будівництво АЗС, знаходиться вздовж при магістральній території вул. Борщагівська. 3. Характеристика діяльності (об'єкта) — Стационарна автозаправочна станція буде оснащена сучасним технологічним обладнанням, очисними спорудами зливової каналізації та комплексом заходів по зменшенню викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. 4. Соціально-економічна необхідність планової діяльності — Поліпшення ефективності обслуговування споживачів та якості послуг. 5. Потреба в ресурсах при будівництві і експлуатації: земельних — ділянка, площею 0,1 га, сировинних — бензин — 1620 м³/рік, дизпаливо — 540 м³/рік, енергетичних (паливо, електроенергія, тепло) —Витрати електроенергії — 10 кВт/год, водних — 0,05 м³/добу від місцевої водопровідної мережі. 6. Транспортне забезпечення (при будівництві і експлуатації) — Автотранспорт. 7. Екологічні та інші обмеження планової діяльності за варіантами.	 8. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за варіантами. 9. Можливі впливи планової діяльності (при будівництві і експлуатації) на навколишнє середовище: клімат і мікроклімат — не впливає, повітряне — максимальні очікувані рівні забруднення атмосферного повітря забруднюючими речовинами на межі СЗЗ (50 м) — в межах ГДК населених місць, водне — в межах встановлених ГДК по скидах в каналізацію, ґрунт — не впливає, рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти — не впливає, навколишнє соціальне середовище (населення) — не впливає, навколишнє техногенне середовище — не впливає. 10. Відходи виробництва і можливість їх повторного використання, утилізації, знешкодження або безпечного захоронення. — Відходи виробництва, що можливо повторно використати, утилізувати або знешкодити — відсутні. 11. Обсяг виконання ОВНС — У відповідності до вимог ДБН А.2.2.-1:2003. 12. Участь громадянськості м. Київ, вул. Городецького, 111, 235-97-51, ознайомитися з матеріалами можливо кожного четверга в червні місяці. (адреса, телефон і час ознайомлення з матеріалами проекту і ОВНС).
--	---

Замовник ТОВ «Фірма АТРИО».

КОНКУРС

Комп'ютер за толерантність

Персональний портативний комп'ютер, відеокамеру, цифровий фотоапарат та інші призи отримують переможці Всеукраїнського журналістського конкурсу «ЗМІ за міжетнічну толерантність і консолідацію суспільства». У такий спосіб Асоціація національно-культурних об'єднань України та Державний комітет України у справах національностей та міграції вирішили підтримати та популяризувати кращі медійні приклади утвердження ідеалів громадянського миру й міжнаціональної злагоди.

За словами президента асоціації, народного депутата України Олександра Фельдмана, конкурс має сприяти згуртуванню впливових журналістів, політиків і громадських діячів — усіх, хто формує вітчизняний інформаційний простір, для підвищення ролі ЗМІ.

Високопрофесійне і незалежне журі, склад якого не розголошуватимуть до дня урочистої церемонії (10 грудня), чекає на матеріали до кінця жовтня.

Вл. інф.

Неякісним товарам важче потрапити на прилавки

ЕКСПЕРИМЕНТ

Дніпропетровська страхова компанія «Форт» виграла тендер Департаменту України на право проведення в Запорізькій області страхування відповідальності підприємств за якість продукції, як роблять у багатьох країнах. Протягом року це буде

страховий експеримент, після чого, якщо він себе виправдає, почнеться його впровадження в інших регіонах країни.

В області є з чим боротися. Торік загальна сума штрафів за порушення норм якості продуктів харчування становила майже 90 тисяч гривень.

Олександр ВОРОТИЛОВ.

Тротил підривали на папері

КРИМІНАЛ

Насправді він залишався цілим і неушкодженим на військових складах. У такий спосіб вдалося «зеконормити» майже 2,4 тонни вибухівки, багато інших боєприпасів. Факти таких «маневрів» виявили співробітники управління СБУ в області й порушили кримінальну справу проти кількох посадовців та військовослужбовців, котрі займалися ліквідацією арсеналу. Куди

і кому призначалася «зайва» зброя і чи були й раніше канали її збуту — тепер основне питання слідства. Усім підозрюваним у справі, порушеній за фактом підроблення документів і зловживання службовим становищем, інкримінується ще й створення передумов для неконтрольованого витоку вибухових речовин, повідомили у прес-службі обласного УСБУ.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Де ви, стахановці нового покоління?

ДАТИ

У серпні Луганщина готується відзначити 70-ту річницю стахановського руху. Депутати облради вже звернулися до парламенту з проханням підтримати ініціативу про визнання загальнодержавного значення ювілею.

Сім десятиліть минуло відтоді, як молодий вибійник шахти «Центральна-Ірміно»

Олексій Стаханов установив світовий рекорд, нарubaвши за зміну чотирнадцять денних норм вугілля. Депутати Луганської облради вважають, що трудовий подвиг, який колись сколихнув усю країну, може відіграти позитивну роль і в наш час. До речі, Стаханов — єдине місто у світі, яке носить ім'я робітника.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

ОГОЛОШЕННЯ

ТОВ «Фостер»,

код ЄДРПОУ 31778918 повідомляє про втрату слідуючих документів:

- Свідоцтво про державну реєстрацію;
- Статут товариства;
- Установчий договір товариства;
- Статистична довідка.

Господарським судом Черкаської області (18005, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307) порушено справу № 01/1239 про банкрутство Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Лан» (20045, Черкаська область, Христинівський район, с. Велика Севастіянівка, код ЄДРПОУ 03794638, р/р 26005715 в АППБ «Аваль» м. Умань, МФО 354228). Розпорядником майна призначено Шиманського Володимира Петровича (ліцензія АА № 630040 від 18.11.2003 р., 03038, м. Київ, вул. Кондукторська, 33, кв. 2)

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування оголошення.

Примусова діагностика

Нинішнього року ДАІ Кривого Рогу технічний огляд автомобілів розпочала набагато пізніше звичайного (у березні, замість січня), і проходить він ледве-ледве.

Усе почалося з вимоги Державтоінспекції в обов'язковому порядку проводити техогляд автомобілів у діагностичних центрах, оснащених комп'ютерним устаткуванням. Ціна цього задоволення — 34 гривні, тоді як традиційний «ручний» огляд обходиться в 7,5 грн. Не дивно, що автомобілісти назвали нововведення черговим здирицтвом.

«Опозицію» очолили керівники автотранспортних підприємств. В деяких із них налічується до 200 одиниць рухомого складу. Можна легко підрахувати суми, що їм доведеться викладати на техогляд у діагностичних центрах. Крім того, у місті працює лише три такі центри, пропускна спроможність одного — тисяча автомобілів на місяць. За таких темпів робота пасажирського автотранспорту перетвориться на процес суцільного проходження техогляду (для них він — раз на три місяці). Але і це не все. Діагностичні центри стаціонарні, отже, гора не піде до Магомета, і доведеться переганяти колони автомобілів, інколи долаючи по 40—60 кілометрів в один бік —комп'ютерна діагностика зосереджена чомусь в одному районі.

Державтоінспекція пояснює, що перевірка в діагностичних центрах на кілька порядків якісніша, ніж огляд постарому, підвищується, мовляв, рівень безпеки руху, зменшується кількість аварій на дорогах.

Перший «розбір польотів» відбувся ще в березні 2004 року на сесії міськради. Частина депутатів стала на захист автомобілістів, які стверджують, що комп'ютерна діагностика — справа добровільна. Присутній на сесії начальник криворізької ДАІ Ігор Симанько на усі претензії відповів коротко:

— Не я стягую 34 гривні. Техогляд передбачено законодавством України, а з приводу обов'язковості комп'ютерної діагностики є наказ Міністра внутрішніх справ.

Депутатів така відповідь не задовільнила. Частина їх звернулася з запитом до міськпрокуратури, до народних депутатів.

Криворіжці звертають увагу на те, що станції діагностики належать не ДАІ, а приватним особам. Відповідно до договору про спільну діяльність, органи ДАІ одержать від цього нововведення за рахунок платників податків аж 10 відсотків від отриманих доходів. А решта 90 відсотків? Як бути з постановою Кабінету Міністрів від 25.06.2001 р. № 702, де сказано: «Кошти, що надходять від надання платних послуг (у тому числі діагностики), у розмірі 100 відсотків залишаються в розпорядженні підрозділів ДАІ на поповнення витрат на надання цих послуг, зміцнення і розвиток матеріально-технічної бази Державтоінспекції, а також утримання підрозділів органів внутрішніх справ?»

І ще. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 556 від 23.05.2001 р., «вартість наданих послуг за проведення технічного огляду автомобілів і автобусів становить 7,5 грн. за одну одиницю». А в постанові Кабінету Міністрів №141 від 26.02.93 р. сказано: «Технічний огляд транспортних засобів проводиться безпосередньо в автогосподарствах, що мають відповідну базу для перевірки технічного стану транспортних засобів». Отже, комп'ютерна діагностика автоматично не скасовує старої процедури техогляду, яка, до речі, нічим себе не дискредитувала.

Олександр АНИЩЕНКО.

Кривий Ріг.

ФОТОФАКТ

В Ужгороді на вулиці Солов'їний «червоний півень» поживився вночі двома крутими іномарками. Швидше за все це підпал, повідомляє прес-служба УМНС України в Закарпатській області.

Борщ і голубці у лісабонському готелі

Уросташованому в самому центрі Лісабона готельно-му комплексі «Марріотт» відбувся своєрідний день України. Річ у тім, що в багатонаціональній команді готелю працює чимало наших заробітчан, які і влаштували для колег таку собі презентацію своєї Батьківщини: культури, звичаїв, особливостей кухні.

Зі святково прикрашеної сцени ведучі вечора Ірина Давидовська і Наталя Пінчук зверталися до присутніх португальською з українським акцентом мовою. На сцені був український державний прапор, який разом з відеофільмом про Україну та комплексом вражаючих фоторобіт надав з нагоди свята перший секретар українського посольства Ігор Семеник. А Спілка українців допомогла з національним одягом.

— Це лише спочатку здавалося, що організувати таке свято важко, — зізналася ініціатор дня України Ірина Давидовська. Глядачів і гостей було чимало. Усім хоті-

лося скуштувати українських страв. Які, до речі, невтомні Ірина й Наталя готували всю ніч. «Треба було лише голубців майже на триста осіб накрутити. І що ви думаєте — ледве вистачило! — чи то хвалилася, чи то бідкалася пані Наталя. — А ще ми частували наших колег українським борщем і салатом. Щоправда, португальці не дуже любляють червоний буряк, отож довелося замість традиційного вінегрету робити більш звичний для португальських гурманів салат «Олів'є». Гості переглянули відеофільм, їм розповіли про Україну, наші традиції і звичаї, заспівали. «З відгуків, оплесків і

чудового апетиту присутніх можна дійти висновку, що свято вдалося!» — підсумувала трохи стомлена, але щаслива Ірина Давидовська.

Дні національної кухні і в готелі вже давно стали традицією. Схоже свято проводили бразильці, португальці, індійці. «Чи ми гірші?» — подумали українські жінки й звернулися до заступника директора по дозвіл презентувати і свою державу. Приготувати велику кількість страв дівчатам допомагав їхній добрий товариш, кухар з Туреччини Фікрет Оздемар. Загалом, про наших заробітчанок тут гарної думки, отож і ставлення відповідне.

Про те, що свято вийшло на славу, свідчать

Фото автора.

відгуки гостей. Марія родом із Анголи. «Були надзвичайно смачні страви, а особливо «червоний суп»! — каже вона. — Мрію побачити Україну в туристичній поїздки. Українські дівчата — чудові подруги й колеги!».

«Я більше дізналася про те, як українці відпочивають, — розповіла румунка Даніела. — Бо хоча наші країни й сусіди, я ніколи не була в Україні. Тепер думаю, що обов'язково її відвідаю». Світлана Кірова з бол-

гарського міста Бургаз: «Мені подобається українська кухня і всі українці. Сподіваюся, що колись зможу запросити мою українську подругу Ірину до себе в гості, а також відвідати її рідне місто Вінницю». А болгарці Евеліні дуже сподобалися «шарміт», тобто голубці. «В Болгарії також є схожі страви, лише називаються трохи інакше, — каже вона. — Я була в Україні: у Чернівцях, Житомирі, знаю, що українські люди гарні, але ви, як і ми, — «страдальчики»! Бажаю здоров'я усім вам і нам».

Михайло КОЦЮБАНСЬКИЙ, для «ГУ».

Лісабон. На знімку (зліва направо): ті, завдяки кому все відбулося: вінничанка Ірина Давидовська, турецький кухар Фікрет Оздемар, чернівчанка Наталя Пінчук і Василь Островський з Коломиї.

Інтернет-порадник

Лише після двохвилинного онлайнового опитування кожен громадянин ЄС може з'ясувати для себе часто непросте запитання: за яку партію голосувати на близьких уже виборах до Європейського парламенту? Спеціальна програма-тест «VoteMatch», розроблена Нідерландським центром за політичну участь, поставить тестованому 25 запитань, зіставить отримані відповіді з передвиборними документами партій і видасть пораду. Спектр запитань дуже широкий (наприклад, «Чи повинна Європа мати власну армію?», «Чи має Туреччина стати частиною широкої Європи», «Чи необхідно згадувати Бога в Конституції ЄС?»), а пропонувані відповіді «Згоден», «Не згоден», «Нейтральна» та «Не знаю». «VoteMatch» довів свою ефективність на минулих парламентських виборах у Нідерландах, де ним скористалися понад 2 млн. громадян.

Конопляне пиво до наркотиків не належить

На прилавках ізраїльських магазинів з'явилося пиво з... насіння конопель. Бурштиновий напій виробляють у Швейцарії, він містить 5,2% алкоголю. Тим часом організації з боротьби з наркотиками, побачивши в новому продукті «небезпечний прецедент», зажадали від міністерства промисловості і торгівлі негайно припинити експорт цього сорту пива. Під час відомчого розслідування встановлено, що хоча напій і виготовляють з конопель, його не можна вважати наркотичним. До того ж насіння конопель входить до списку продуктів, дозволених до використання в Ізраїлі.

Тихше їдеш — менше зраджуєш?

Не довіряйте чоловікам на швидкохідних машинах — попереджають представниць прекрасної статі автори опитування з Інституту Г'юїса, проведеного на замовлення німецького журналу «Men's Car». Опитавши чоловіків-водіїв різних марок автомобілів, вони з'ясували, що найчастіше — майже 50% — зраджують своїх партнерок власники швидкісних «Порше». Далі, згідно з результатами дослідження, йдуть водії БМВ: 46% із них були нечесні зі своїми подругами або дружинами. У групі жінок-водіїв найбільша кількість «зрадників» серед власниць «Ауді». А «найчесніша» група — водії «Опелів»: лише 31% чоловіків і 28% жінок зраджували своїх партнерів.

Китаю загрожують «зайві» чоловіки

Тридцятирічні зусилля керівництва КНР стримати тенденцію непомірно швидкого зростання кількості «осіб китайської національності», що становлять сьогодні понад 1/5 населення планети, увінчалися успіхом: Китай ввійшов до списку країн з низькою народжуваністю. Торік чисельність населення материкового Китаю досягла 1,29277 млрд. осіб, хоча це могло статися ще десять років тому.

Політика стримування наклала глибокий відбиток на свідомість цілого покоління, яке виросло при ній. У процвітаючих містах молодь, котра зазнала всіх вигод бездітного життя, взагалі відмовляється обзаводитися потом-

ством. Такий стан речей теж не радує чиновників, заклопотаних не лише питаннями контролю за зростанням населення, а й поліпшення його якості. Так, наприклад, шанхайська влада оголосила днями про дозвіл розлученням па-

рам у разі взяття повторного шлюбу народити ще одну дитину. Раніше права мати другу дитину набули чоловіки, котрі самі є єдиними дітьми, а також родини, один з подружжя в яких інвалід. Таке незначне пом'якшення почасти продиктовано побоюванням демографів, що занадто різке скорочення народжуваності призведе до непропорційного зростання частки літніх людей, що тяжким тягарем ляже на працююче населення.

Не меншу небезпеку, про яку попереджають демографи, становить зростаюча диспропорція числа немовлят за статтю, особливо в сільських районах. Бажання мати спадкоємця змушує батьків вдаватися до різних заходів, щоб не допустити появи на світ дівчинки. Не допомагають і закони про охорону здоров'я матері та дитини і про демографію і планове дітонародження, якими забороною діагностику статі майбутньої дитини. Внаслідок цього пропорція хлопчиків і дівчаток у країні становила 2000 року 116,9:100, а в провінціях Хайнань і Гуандун — 130:100. Це означає, що до 2020 року 30—40 мільйонів юнаків шлюбного віку будуть змушені залишитися холостяками, а горді батьки синів не зможуть побавитися з онуками.

Ольга ТАНАСІЙЧУК, власкор Укрінформу в Пекіні (спеціально для «ГУ»).

Фото автора.

А ЯК У НИХ?

Кожен сам за себе

Польські пенсіонери, отримуючи свої 1000 злотих — 1250 гривень, — вважають, що живуть бідно

«Молоді люди вважають, що головне в житті — гроші, однак, постарівши, дізнаються про це напевно», — сказав Оскар Уайльд і за ним правда.

Середня пенсія в Польщі нині становить майже тисячу злотих (тисяча двісті п'ятдесят гривень). Як на українські реалії, це досить великі гроші, однак більшість польських пенсіонерів переконані, що живуть бідно. Особливо «ображеними» почуваються селяни, які отримують найменше — близько восьми сотень злотих на місяць.

Слід зазначити, що з отриманої тисячі мало не чотири сотні злотих доводиться заплатити за газ, світло, телефон, воду та комунальні послуги. До того ж левову частину пенсії потрібно віддавати за транспорт. Приміром, один пільговий білет на трамвай у Познані коштує шістьдесят грош (сімдесят п'ять копійок), а звичайний — злотий двадцять (півтори гривні). За такий самий білет у Варшаві пенсіонерів доводиться платити злотий двадцять (звичайний білет за проїзд на столичному міському транспорті коштує два злотих сорок грош). Тож виходить, що на всі інші потреби залишається близько п'яти сотень злотих (шістсот двадцять п'ять гривень).

Пані Юстина С. на пенсії вже п'ять років. «Якби не працював мій чоловік, було б напевне дуже тяжко, — стверджує вона. — Після сплати всіх комунальних рахунків грошей «на життя» лишається вкрай мало!». Продукти харчування і одяг пані Юстина купує у великих супермаркетах. Там на кожній покупці можна зекономити від 5 до 20 грош. До кожного великого супермаркету ходять спеціальні безплатні автобуси, тож не доводиться платити за проїзд. До того ж там часто проводять акції, під час яких можна придбати товари зі значними знижками. «Сьогодні, напевне, куплю свіжі полуниці, — каже пані Юстина. — На них зараз знижка. Коштують лише два злотих тридцять дев'ять грош!»

Низький рівень життя емеритів (так у Польщі називають пенсіонерів) став однією з головних причин пенсійної реформи, яка відбулася 1999 року. Вона полягала у зміні принципу виплат пенсій. До реформи пенсії нараховували на основі так званої умови між поколіннями. Тобто пенсії виплачували з податків тих, хто працює нині. Після реформи кожен сам працює на свою пенсію. Було створено три рівні пенсійного забезпечення. Перший — це Заклад суспільного страхування (ZUS). У ньому відкрито персональні пенсійні рахунки, на які громадяни сплачують 19,52% від зарплати щомісячно. Потім ZUS переводить ці гроші на спеціальні пенсійні рахунки Відкритого пенсійного фонду. Це другий рівень. Гроші, які надходять до цього фонду, приватні агенції інвестують у різні проекти. У результаті пенсіонер отримуватиме не тільки ті гроші, які він сплачував все життя на рахунок, а й проценти з інвестицій. Третій рівень пенсійного забезпечення — це приватні пенсійні фонди, до яких громадяни сплачують частину своїх доходів. Цей рівень, на відміну від двох попередніх, необов'язковий.

Перші пенсії за новою системою почнуть виплачувати 2009 року. А поки що польські пенсіонери сподіваються на швидке зростання економіки, яке дасть змогу державі збільшити пенсії. А також на вступ до Європейського союзу, що, в свою чергу, дасть можливість скористатися з пропозицій різних європейських соціальних фондів.

Тетяна ПАСОВА.

Познань.

До Іраку нелегко потрапити, але ще важче звідти виїхати

Два українські миротворці відмовилися нести службу в Іраку. Але повернутися виявилось непросто. Міноборони запевняє, що військовослужбовці благополучно повернуться на батьківщину і без втручання Уповноваженого з прав людини Ніни Карпачової, до якої звернулися контрактники з проханням «виягти» їх з Іраку.

Про таке прохання Ніна Карпачова заявила 29 травня. І червня оборонне відомство спростувало, що за її вимогою на батьківщину повернуть двох українців через порушення умов контракту. Адаже, підписуючи контракт, вони не погоджувалися на участь у військових діях. За версією Міноборони, рішення про повернення прийнято на підставі рапортів миротворців, в яких зазначено причину відмови від служби — сімейні обставини. «21 травня, тобто до того, як про бажання військовослужбовців довідалася Ніна Карпачова, Головнокоманду-

вач Сухопутних військ ЗС України прийняв рішення про їх повернення. Приблизно це відбудеться в другій половині червня», — зазначено в повідомленні прес-служби МО. Міноборони також заявило, що у військових діях, як стверджує Ніна Карпачова, «миротворці участі не беруть і не брали», а що стосується «ймовірних ризиків», то вони «завжди мають місце під час виконання миротворчих місій». На це 2 червня Ніна Карпачова заявила, що ще 17 травня до її відділу захисту прав військовослужбовців зателефонував рядовий контрактної

служби військової частини А1300 Коптелов Олександр. Він повідомив, що ще 3 травня він і рядовий Олексій Потапенко написали рапорти на ім'я командира батальйону про розірвання контракту через «істотні зміни умов проходження служби». За два тижні вони так і не одержали відповіді, тому просили Омбудсмена допомогти їм. Почалися переговори Карпачової з військовими чинами. 25 травня було отримано відповідь від начальника Генштабу ЗСУ Загінайка, послаючиш на яку, Карпачова дійшла висновку, що в Генштабі довідалися про проблему миротворців тільки після її втручання... Однак Міноборони знову стверджує, що рапорти було подано 8 і 10 травня, і в них йдеться про «сімейні обставини».

Причиною звернення до Карпачової в Міноборони вважають бажання контрактників шонайшвидше виїхати з Іраку. Нині, за інформацією МО, рядові виконують госпсправи на базі «Дельта» і чекають на плановий борт з України. Відправляти їх польським чи будь-яким іншим літаком у Міноборони вважають недоцільним.

Де правда в цій заплутаній історії? Так чи інакше — це дуже серйозний симптом. У вчорашньому номері «ГУ» президент Асоціації миротворців України Юрій Донської звертав увагу громадськості на законопроект, представлений Президентом України у ВР, про надання соціальних гарантій миротворцям. Однак він має багато недоробок і поки що ніхто не розпочинав його розгляд...

Яна СТАДІЛЬНА.

Чесні вибори — тест на демократію

«Чесні і прозорі президентські вибори є запорукою майбутнього України. Для того, щоб ці вибори пройшли нормально, є всі передумови», — заявила вчора на прес-конференції доповідач Моніторингового комітету Ради Європи Анне Северинсен. «Україна перебуває на перехресті. Результати виборів покажуть, у якому напрямі вона рухатиметься далі, — зазначила представниця ПАРЕ. — Але все залежатиме від передвибірної кампанії, від того, що відбуватиметься в засобах масової інформації. Наприклад, чи надаватиме державне телебачення рівні можливості всім кандидатам».

Інший доповідач Ренате Вольвенд вважає: «Навіть без допомоги Ради Європи країна може провести справді чесні вибори. Під час наших зустрічей в Україні політики демонстрували розуміння цього і обіцяли зробити все належне для створення відповідних передумов. Якщо всі ці обіцянки буде втілено в життя, то можна сподіватися на демократичність виборів».

Говорячи про свободу слова, Анне Северинсен звернула увагу на продовження практики тиску на ЗМІ з боку певних державних структур. «Найгірше те, що Перший державний канал керується насамперед «темни-

ками», — заявила вона і повідомила, що перед прес-конференцією доповідачам ПАРЕ продемонстрували цілу виставку цих паперів, а деякі навіть подарували.

Водночас Анне Северинсен висловила думку, що питання, пов'язані із ситуацією в Україні, навряд чи заслуховуватимуть на червневій або вересневій сесіях асамблеї. Вона також повідомила, що наступного разу доповідачі прийдуть до нашої країни у вересні, а тим часом підготують звіт за результатами свого нинішнього перебування.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Про дружбу та нафту

До України з дводенним офіційним візитом прибув Президент Азербайджану Ільхам Алієв. Учора він зустрівся з Президентом України Леонідом Кучмою і обговорив питання двостороннього співробітництва, взаємодії на міжнародному та регіональному рівні, співпраці у транспортуванні енергоносіїв до Європи. За підсумками українсько-азербайджанських переговорів плановано підписати низку двосторонніх документів.

У Києві Лазаренка ще не знайшли

Національне центральне бюро Інтерполу в Україні 15 березня 2004 року поновило термін дії міжнародного розшуку экс-прем'єр-міністра України Павла Лазаренка до серпня 2008 року.

Як повідомляє Центр громадських зв'язків МВС України, зазначену інформацію направлено до 181 країни світу для залучення до розшуку. Ордер на розшук поновили через те, що кінцевої його мети — екстрадиції Лазаренка до України — не було досягнуто, а також те, що судовий процес у Сан-Франциско, результатом якого може стати звільнення Лазаренка з урахуванням строку його попереднього ув'язнення та можливого виїзду за межі США, нині у завершальній стадії. Перебування Лазаренка

в розшуку також спричинено тим, що «процедура його екстрадиції в Україну з території США ускладнена відсутністю двостороннього договору про видачу правопорушників між Україною та США. Екстрадиція Лазаренка в Україну вирішуватиметься на міждержавному рівні», — повідомляється в документі.

Не перебирай, Руслано!

Німецькі телеглядачі, котрі сподівалися на перемогу свого співачки Макса на конкурсі «Євробачення», були розчаровані його восьмим місцем. А колеги популярного телеведучого і виконавця Стефана Рааба, котрий теж колись не переміг на цьому конкурсі й намагався взяти реванш, підготувавши до нього Макса, не минали випадку, щоб не засадити шпильку в його болюче місце. Одна з них навіть запитала, чи не збирається він запросити Руслану, щоб поговорити з нею. Він пообіцяв і сказав, що на розмову запросить, якщо це так можна буде назвати.

Ті, хто дивився пряму трансляцію не тільки з самого концерту, а й з прес-конференції Руслани, напевне звернули увагу, що вона спілкується з журналістами українською через перекладача, хоча зазвичай сучасні молоді виконавці вже роблять це англійською. Коментатор у зв'язку з цим не втримався від сарказму: «Як миленько: вона прийшла з перекладачем!». У телесюжеті, в котрому показували нашу зірку під час приїзду до Стамбула, вона чомусь розмовляла російською (можливо, у господарів

забрало перекладача з української?), тому журналісти й запустили вислів про «російську виконавицю, котра приїхала з Києва». Щоправда, це було байдуже, оскільки Руслана говорила про те, що ліжка в готелі, де вона мала жити з чоловіком, чомусь стоять окремо й подружжя негайно почало зсовувати їх докупи. Крім того, наша «російська» співачка на тлі українського прапора, яким над нею розмахував котрийсь із учасників балету, кілька разів повторила, що перемогу вона зі своїм колективом відзна-

чила... горілкою, закусуючи салом.

Стефан Рааб виконав обіцянку і запросив Руслану в свою передачу «tv-total». Зазвичай він спілкується з гостями англійською, якщо ті не володіють німецькою. З Русланою розмови не вийшло, зате вона виконала свою зоряну пісню з танцем. Після того юна леді, стрибнувши зі сцени й розцілувавши ведучого, вручила йому... пляшку «Гетьмана», пояснивши, що це є «українське водка».

Ніяка це не «водка», Руслано, а наша горілка. Втім, не це головне: треба було бачити вираз обличчя телеведучого, гострого слівця котрого остерігаються і політики, і колеги. Цього разу в нього їх забракло. В країні, де до вживання алкоголю ставляться більш ніж неохотно, витрачаючи величезні кошти на пропаганду здорового способу життя, це було просто не-

чувано — ось так робити рекламу алкоголю! Крім того, коли вже хто виходить на європейський ринок зі своїм продуктом, то він має відповідати всьому набору тамешніх стандартів — зі здоровим способом життя і англійською включно. Щоб бодай хоч уміти поговорити нею «про життя».

Чому співачка роздаровує сувеніри після виступу, хоча мало б бути навпаки, та ще й горілку? Можливо, в такий спосіб вона формує якийсь свій новий імідж, адже її турне, як переможниці «Євробачення», лише розпочинається. Справа, безперечно, приватна, але навряд чи це найкращий вибір. Не перебирай, Руслано! Вже краще розмахуй жовто-блакитним після виступів. Теж трохи дивно, але нікому не зашкодить і принаймні зрозуміло. А то виходить якась ті-ді-рі-ді-дана...

Валентина ПИСАНЬКА. Франкфурт-на-Майні.

НАШІ ЗА КОРДОНОМ

Судно ніхто не заарештовував

У Туреччині затримано українське судно з контрабандною зброєю на борту. Такі повідомлення вчора з'явилися в ЗМІ

Кувейтське інформаційне агентство КУНА, з посиланням на турецьке телебачення, повідомило про затримання судна, що йшло з України. Як припускають, під португальським прапором. Вантаж прямував транзитом із України до Єгипту через Стамбул, і на момент огляду його вже вивантажили на берег. Країну призначення вантажу в маркіруванні зазначено не було. За повідомленням інформагентств, співробітники портової митниці Стамбула в контейнерах виявили велику партію зброї: ракетні пускові установки, автомати Калашникова, револьвери, патрони. Турецьке телебачення відразу припустило, що товар призначався для організації терактів під час саміту НАТО в Стамбулі.

В українському генконсульстві в Стамбулі спростували інформацію про затримання. Насправді ані судно, ані екіпаж арештовано не було. Вони лише здійснили звичайну транспортну операцію — перевезли контейнери і вивантажили їх у порту. Навіть на злочасний вантаж не було накладено арешту, хоча митники справді мали запитання до його відправника. Як пояснили кореспондентіві «ГУ», маркірування вантажу і документи на нього не було оформлено належно. Треба було зазначити, яку саме зброю перевозять, наскільки вона небезпечна під час транспортування, звідки і куди прямує. Крім того, відповідно до Конвенції ООН, відправник був зобов'язаний заздалегідь одержати на такий транзит дозвіл турецької влади.

Деталі інциденту з'ясовує спеціальна комісія. Учора вранці на місце події виїхали і співробітники українського генконсульства. Для надання пояснень турецька сторона має намір викликати представника відправника вантажу. Як запевнили наших дипломатів, питання буде розв'язано впродовж двох—трьох днів. На момент розмови з кореспондентом «ГУ», інформації про відправника цих контейнерів у консульстві не мали.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

У НОМЕР

Місце зустрічі змінити можна

Президент Молдови Володимир Воронін запропонував перенести намічений на середину червня саміт глав держав ГУУАМ з Батумі в інше місто. Він надіслав з цього приводу главам країн — учасниць ГУУАМ (зокрема, й України) офіційне звернення. «Високо оцінюючи готовність керівництва Грузії провести зустріч на найвищому рівні в Батумі, на жаль, доводиться констатувати, що напружена обстановка, яка має місце, не зможе надати цілком конструктивного характеру зустрічі президентів п'яти держав», — йдеться в зверненні. При цьому молдовський президент так і не дав остаточної згоди на участь у саміті.

Пхеньян вивчатиме німецьку

Після трьох років переговорів у столиці Північної Кореї відкрився відділення німецького Гете-Інституту. Це перший іноземний культурний центр, якому дозволили працювати в Корейській Народно-Демократичній Республіці.

Пхеньян зобов'язався гарантувати своїм громадянам вільний доступ до німецькомовних книжок, відеоматеріалів і газет, які обіцяють не піддавати цензурі. Проте навряд чи пересічні корейці зможуть скористатися послугами бібліотеки в місті, де доступ до соціальних благ має лише привілейована еліта.

Фото АП.

На шляху до реального правосуддя

(Початок на 3-й стор.).

Нарешті стало зрозумілим, у чому полягає принцип розподілу влад, коли судова влада існує для того, щоб захищати громадян від узурпації інших суб'єктів влади і, насамперед, їх посадових осіб. Але не можна замовчувати викривлення в діях окремих суддів, які самі ініціюють порушення без належних підстав кримінальних справ проти громадян і нап'являють їх на досудове розслідування в органи прокуратури. Постає запитання — ким стають такі судді? В чому тоді призначення суду? Вища рада юстиції нещодавно розглядала прикрий випадок, коли суддя в одному суді порушив кримінальну справу проти голови суду і визнав себе потерпілим. Чи не є це ознакою небезпечної суддівської аномалії, яка викликає негативну реакцію суспільства, зводить нанівещь ідею правосуддя. Чи не тому це частіше відбувається серед суддів, які обрані на свої посади безстроково? На жаль, трапляються випадки і зловживання недоторканністю суддів, коли ця важливу гарантію окремих суддів розуміють як безкарність. Це породжує крайнє небезпечне явище, як було в апеляційному суді Харківської області — безмежність судової влади одного із колишніх його керівників, що ганьбить честь усього суду.

В нашій державі існує унікальний конституційний орган — Вища рада юстиції, який виправдав себе об'єктивним правом перевіряти діяльність суддів, які виявилися далекими від законності, неупередженого процесу, об'єктивного і повного дослідження фактів і їх справедливої оцінки. Проте недосконалість чинного законодавства призводить до того, що прийняті рішення Вищою радою юстиції про рекомендацію для звільнення з посад суддів за порушення присяги не тягне за собою відсторонення від виконання ними функцій правосуддя на час до вирішення органом, який обрав чи призначив суддю на посаду. Виходить так, що, наприклад, суддя А. з Шевченківського районного суду м. Києва намагалася «ревізувати» на свій розсуд рішення Вищої ради юстиції по суті її справи, і остаточно Верховний Суд України визнав законність дій Вищої ради юстиції. Не може не турбувати й інформація, яка з'являється останнім часом у пресі про «неетичні вчинки» суддів під час розгляду конкретних справ, а також тяганина і зволікання конкретними суддями при вирішенні справ щодо захисту прав і свобод людини. Реакція суддівського співтовариства на такі відомі факти, на жаль, не спрацьовує, оскільки діє принцип мовчазної корпоративної підтримки.

Василь Німченко. Проблема, яку ви порушили, дуже важлива. Стосовно Вищої ради юстиції, то ще у 2002 році Конституційний Суд України проаналізував її повноваження щодо можливості перевіряти діяльність суддів усіх інстанцій, якщо відомості свідчать про порушення суддею присяги. Ми дійшли висновку, що це обов'язок Вищої ради юстиції, пов'язаний з відповідальністю кожного за формування суддівського корпусу і його функціонування. Але ми очікували, що законодавець урегулює законною вимогою до професійної суддівської етики, сформулює повноцінну присягу як кредо життя і діяльності кожного судді, якому єдиному державі надала право проголошувати: «менем України...»

Разом з тим, шановний Анатолію Олександровичу, я пропонував би оцінювати корпоративність суддівського корпусу України і в позитивному сенсі. Адже судова влада, як і інші гілки державної влади, не ізольована від суспільних політичних процесів і піддається нападкам, безпідставним звинуваченням та негативній оцінці всієї системи. Хіба не про це свідчать звинувачення судового корпусу України експертним депутатом України з посиленням на «відсутність громадської позиції у переважній

більшості наших суддів». Скажіть, будь ласка, де ще таке можливе? Тому судова влада повинна мати механізм захисту законних інтересів усіх суддів взагалі і кожного окремо, зокрема щодо вирішення питань створення належних умов внутрішньої діяльності судів, відстоювання професійних інтересів суддів та їх незалежності. І це за Конституцією України покладається зокрема на органи суддівського самоврядування.

Основу діяльності цих органів, на мій погляд, і має становити позитивний корпоратизм із захисту працівників судової системи, в т. ч. суддів усіх ланок, як єдиних суб'єктів правозастосування в державі при ухваленні судового вердикту.

Я, наприклад, не вбачаю негативу і в прагненні адміністрації місцевих та апеляційних судів до відновлення на законодавчому рівні фінансування судів поряд з державним і за рахунок місцевого бюджету, оскільки суди фактично здійснюють правове обслуговування населення і за змістом чинної Конституції України суди є єдиними органами із захисту прав і свобод громадян конкретної громади міста, селища, села чи району, які по суті є власниками об'єктів комунальної власності, зокрема і приміщень судових установ.

На мою думку, Конституційний Суд обгрунтовано визнав, що введення до судової системи Касаційного суду, який дублював би Верховний Суд України як вищу інстанцію перевірки судочинства, суперечить Конституції України. Ефективне судочинство — це, насамперед, можливості громадянина захистити своє право, розв'язати спір з найменшими втратами коштів і здоров'я. Судова реформа має поліпшувати судоустрій, а не ламати його, як пропонує, наприклад, експерт В. Шишкін стосовно військових судів. «Краще було б піти радикальним кроком, — наголосив він, — і скасувати військові суди взагалі (ПУ, 2004, № 4). Таку саму позицію щодо спеціалізованих судів адміністративної юрисдикції займає суддя Вищого господарського суду України М. Хандурін.

Незрозуміло, з чим пов'язана така зміна ідеології реформування судової системи цими авторами. Зокрема, М. Хандурін, який був співавтором проекту закону України «Про судоустрій», підготовленого Міністерством юстиції України за дорученням Кабінету Міністрів України (№ 10-8-1006, від 16.03.1998), де було запропоновано і вкрайово законодавцем пропозицію про необхідність створення в Україні судів адміністративної юстиції. А тепер він же фактично пропонує скасувати чинний Закон України «Про судоустрій України» і відмовитися від інституту адміністративної юстиції взагалі з розширенням компетенції господарського суду та визначенням його як єдиного «арбітра» у сфері публічно-владних правовідносин держави з юридичними особами.

Як мені відомо, до Верховної Ради України, після того, як за рішенням Конституційного Суду України було визнано неконституційним існування Касаційного суду України, надійшло більше п'яти законопроектів щодо судоустрою, а це

■ ■ ■
Судова система має виходити з інтересів громадян і суспільства, а не представляти ієрархію судових інстанцій, до якої простій людині не доступитися.

■

свідчить про те, що нас знову чекають «баталії» народних депутатів на засіданнях відповідних комітетів чи сесій Верховної Ради України з цього приводу. У Верховній Раді України з'являються нові «індивідуальні» законопроекти, які мають альтернативний характер з власними пропозиціями реформування судової системи.

За таких обставин не виключено прийняття таких норм, застосування яких на практиці призведе взагалі до «асфіксії» судової системи України рудиментними ланцюгами проходження чотириланкової процедури оскарження та колегіаль-

Василь НІМЧЕНКО

ного перегляду судових рішень з витребуванням справи, ускладненням процедури судочинства, невизначеністю статусу Верховного Суду України та інституту спеціалізованого правосуддя.

Спроба окремих осіб на законодавчому рівні ліквідувати безстроковість обрання суддів (одна із конституційних гарантій їх незалежності), ініціювання внесення змін до закону «Про Вищу раду юстиції», які передбачали звуження повноважень судових органів та суддівського самоврядування з кадрового забезпечення суддів, пропозиції щодо створення спеціалізованої структури Вищої ради юстиції для перевірки діяльності судів та звільнення суддів розцінюють не інакше, як ностальгуючі наміри на повернення до ідей перетворення судів на шанцевий інструмент у руках посадових осіб від влади. Чи можливо в такому разі вести мову про незалежне правосуддя? Ми вже з вами проходили історичні етапи, коли суди України перебували в стані ризику на кукани.

Наука і практика прийшли до спільної позиції, що проведення судової реформи має спиратися на доказову теорію і власний історичний досвід.

Анатолій Селіванов. Кожен юрист сприймає цікавий вислів президента Академії правових наук, професора В. Тація: «Правосуддя — специфічний державний інститут: або він є, або його немає, а напівправосуддя бути не може» (ЮВУ, 13.03.2004р.). Він стосується і прийнятого Європейським судом з прав людини рішення від 30 березня цього року «Сем Меріт проти України». Відхиливши попередні зауваження уряду України про неприйнятність заяви на підставі достатніх засобів захисту у кримінальному провадженні, суд визнав, що можливість оскарження дій слідчого, прокурора до суду відповідно до статті 234 КПК України в процесі досудового слідства не можна вважати ефективним засобом захисту прав громадянина у випадках затягування розслідування у кримінальних справах, а тривалість слідства порушує вимогу «розумності» строків.

Правосуддя для кожної людини означає насамперед доступність, неупередженість, рівність усіх перед законом, сумлінність суддів, верховенство права, що відрізняє суд від правоохоронних органів. Сподівання громадянина на об'єктивний судовий контроль — це головна риса законного судочинства. В ньому конкретизуються і деталізуються конституційні права і законні інтереси учасників процесу і тому, на мій погляд, судова реформа зобов'язана зробити суд найефективнішим засобом розв'язання конфліктів у громадянському суспільстві. Але чому не звертається увага на те, що найбільше потерпає сьогодні людина в кримінальному процесі, коли залишається інститут повернення кримінальних справ на дослідження, додаткове збирання доказів стосовно обвинуваченого. Майже всі країни Європи і Азії давно вже відмовилися від цього архаїчного, нецивілізованого способу доведення вини і складу злочину, оскільки суд не може бути елементом машини покарання або засобом нав'язування суспільству псевдолігічних установок.

За якість дізнання слідства мають відповідати своїми по-

Анатолій СЕЛІВАНОВ

садами слідчі і прокурори, і тому, згадуючи влучний термін професора В. Тація, «напівправосуддя» існувати у таких випадках не повинно. Мабуть, це передусім стосується законодавця, який розробляє сьогодні новий кримінально-процесуальний кодекс, але ця проблема має загальносуспільний резонанс, характеризує державу, в якій повинно бути дійсне правосуддя без будь-яких умовностей щодо існування виправдувальних вироків. Суддя не повинен бути солідарним відповідачем за неякісне слідство, обвинувачення без належних доказів. Саме така позиція Верховного Суду України застосовує на всіляку підтримку, оскільки реформаторські ідеї верховних суддів В. Маляренка, П. Пилипчука, А. Яреми стають орієнтирами у створенні повноцінного правосуддя, і коли Верховний Суд України 27.12.2002 р. прийняв ухвалу з приводу допустимості порушення суддею кримінальної справи тільки за скаргою потерпілого і тільки у справах про злочини за ст. 125, 126, 356 КПК України, то це означає, що у всіх інших випадках вчинені чи підготовлені злочини не належать до розгляду суддів.

Отже, судова реформа повинна дати відповідь на принципове запитання, а чи взагалі відповідає Конституції України будь-яке право суддів щодо порушення кримінальних справ проти громадян? Чи відноситься до судової діяльності по здійсненню правосуддя за своєю правовою природою виявлення суддею ознак злочину згідно зі ст.94 КПК України і порушення кримінальної справи як складова частина реалізації функцій кримінального переслідування? Може, визначити в процесуальному законі нову роль прокурора, який зобов'язаний піклуватися про інтереси громадян і держави та реагувати на звернення суддів?

Василь Німченко. Але суспільство має обговорювати й оцінювати судову реформу, оскільки її мета пов'язана із правами людини і громадянина. Багато цікавих, конструктивних ідей нагромадила сьогодні юридична наука, але не помітно, щоб проблеми правозастосування активно обговорювалися громадськістю. Подивіться на телекрани — жодної цікавої передачі про суд і правосуддя, жодного телефільму про українських суддів, прокурорів, слідчих. З радіофіру зникли гострі журналістські теми щодо прийнятих законів, практики їх застосування в суспільному житті. Чи вже кудись поділася «правова журналістика», чи бракує нам українських чеснот у юрисдикції? Але вистачає бруду, який псевдожурналісти друкують на сторінках ВЕБ-сайтів на замовлення своїх меценатів проти суддів і прокурорів.

Слід зазначити, що і в урядових кабінетах відсутня цільова програма перспективного розвитку судової системи в Україні. Саме її бракує сьогодні як стрижня судової реформи з чітким орієнтиром кадрового і матеріально-фінансового забезпечення. Державна судова адміністрація вже не може відмовчуватися стосовно того, що конкретно зроблено і що заважає проведенню судової реформи, як це передбачено законом «Про судоустрій України». Важливо створювати умови динамічного судового ре-

формування і не тільки в організації судової системи. Вже стало звичним, на жаль, таке поняття, як «право судді на помилку». А що за цим стоїть: недостатність знань, кваліфікації, досвіду чи зловживання правом судді? Але не можна скинути з терезів і переважаність суддів. Хіба не аномальним явищем є та обставина, що, зокрема, за доповіддю лише одного судді Верховний Суд України за рік розглядає близько 1000 справ у порядку цивільного судочинства (чотири справи на кожний робочий день), навантаження на суддю в місті Києві з розгляду цивільних адміністративних і кримінальних справ сягає п'яти на один робочий день.

Анатолій Селіванов. Мені здається, що такі проблеми є ключовими для судово-правової реформи, але ми не знайомі з позицією Верховного Суду України. Натомість отримати «справедливе правосуддя» стає дедалі важче простим громадянам, коли в судах зростає кількість судових заяв, скарг і клопотань. Це призводить до перевантаження суддів, працівників апарату, і разом з тим існує гострий «некомплект» місцевих судів, і зрозуміло, чому не звертається увага на процесуальні строки, на якість постановлених рішень, вироків, а під час розгляду адміністративних вчинків судді вже фізично не в змозі дотриматися всіх вимог закону, коли водночас розглядається два десятки справ.

Процес створення адміністративних судів вочевидь затягнувся, а формування кваліфікованого корпусу суддів з боку Вищої ради юстиції вочевидь бажає кращого, бо ніякого конкурсу на зайняття вакантної посади судді просто немає, і кваліфікаційні комісії працюють за старою схемою: одне місце — одна кандидатура. Через відсутність новітніх технологій перевіряються не особисті якості та знання кандидатів (за конкурсом їх було б не менше двох), а суб'єктивна реакція на запитання членів

■ ■ ■

Заслужує на увагу позиція про законодавче надання судам військової юрисдикції статусу спеціалізованих судів збройних формувань, які здійснювали б правосуддя у застосуванні правових норм, що регулюють правовідносини та гарантують законність у сфері діяльності всіх без винятку збройних формувань України та їх особового складу.

■

Вищої ради юстиції. Чи можна тоді Вишій раді юстиції нести відповідальність за формування корпусу суддів кращими представниками юридичних професій? А якщо немає конкурсного відбору на посаду судді, то немає і строку випробування — стажування. Сьогодні «п'ятирічний термін першого призначення веде до автоматичного обрання судді Верховною Радою України безстроково. В Україні немає інституту суддів-стажистів, які працювали б, але не виносили судові рішення. В органах прокуратури строк стажування обов'язковий, а суддями стають на другий день після призначення. Ось чому у нас не відбувається зміна судових кадрів, але є нова Конституція, новий світогляд, нові закони. Ці противіччя створюють благодатний ґрунт для контрреформи. Законодавець поки що не побачив небезпеку кадрового забезпечення правосуддя, бо не передбачено спрощений порядок переходу з одного рівня судів до інших, що можна зробити, надавши через зміни до законодавства право Голові Верховного Суду України вирішувати це питання з об'єктивних обставин. Процедура обрання (призначення) судді дуже складна, і життя вимагає відповідних змін у законодавстві про судоустрій.

Труднощі судової реформи передусім лягають на плечі голів судів та їх заступників, яких фактично усунуто від налагодження процесуального порядку в судах. Саме до них насамперед звертаються громадяни щодо відводу суддів, порушення суддями вимог закону, через недбалість у судочинстві, ігнорування прав громадян під час ведення процесу. Керівни-

ків судових інстанцій позбавлено права надати відстрочку при сплаті мита, внести судовий протест на прийняті суддею вочевидь помилкові рішення, права усунути судову помилку переглядом окремих процесуальних дій і, нарешті, вирішити питання про заявлений відвід судді. Стаття 24 нового ЦПК України чомусь знову повторює старий парадокс «суддя у своїй власній справі». На особистому прийомі у Вишій раді юстиції нещодавно заявник дав мені ухвалу судді з районного суду м. Києва, в якій усі резолютивні положення починалися словами управлінського акту: заборонити, зобов'язати, вимагати, а в іншому рішенні того самого столичного суду було накладено арешт на квартиру громадянина, який не є її власником. Поправити такі помилки цілком міг би особисто голова суду.

Василь Німченко. Я теж вважаю, що нагальною проблемою судової реформи є докорінне поліпшення наявної системи організації роботи судів і передусім це стосується вдосконалення механізму доступності правосуддя, процедури судочинства та перерозподілу повноважень суддів судової системи в цілому.

Поки не розкручений повною мірою маховик реформування судової системи України, потрібно визнати недоцільність окремих її напрямів, зокрема, і з економічної, і з практичної точок зору недоцільним є створення Апеляційного суду України, тоді як нагальною є необхідність надання Пленуму Верховного Суду України статусу органу правосуддя з повноваженням розгляду справ усіх категорій у визначеному на законодавчому рівні випадку.

Судді апеляційних та касаційних інстанцій мають бути уповноважені на одноособовий розгляд скарги на судові рішення. Необхідно надати реальну дієвість інституту «судового розсуду». Тим самим буде надано можливість суддям зазначених вище судових інстанцій повертати справи на перегляд до суду першої інстанції, якщо внаслідок вивчення матеріалів справи він дійшов висновку про наявність очевидних порушень матеріального чи процесуального права, допущених під час прийняття рішення судом, що є безперечною підставою його скасування.

Важливо, щоб судді мали повноваженнями бути наділений голова суду. В цьому випадку він при надходженні апеляційної скарги доручає перегляд справи іншому судді.

У теорії є низка й інших позицій, але, гадаю, це предмет окремого обговорення, оскільки потребує детальнішого аналізу.

Анатолій Селіванов. Я поділяю цю точку зору саме з позиції створення такої судової системи, в якій доступність і якість правосуддя мають бути реально забезпечені ефективною для людини судовою процедурою і відповідальністю судді за кожну помилку в судовому рішенні. Знову хочу підкреслити необхідність законодавчого закріплення проведення на вимогу сторони в цивільному, господарському процесі правової експертизи актів, які лягають в основу судового рішення.

Якщо одне із найважливіших завдань судової реформи — незалежність суддів, то вона стає реальнішою для громадянина, коли він має висновки судового правового експерта, і йому створено умови для повноцінної участі в судовій процедурі, виявленні та усуненні порушень прав громадянина при висновках щодо фактичних обставин справи, оцінки доказів і неможливості прийняття будь-яким суддею рішень без залучення до справи особи на всіх стадіях цивільного, господарського або кримінального процесів. За таких умов ні в кого не виникне запитання: «а чи є суд?» Стосовно судової системи в цілому можна з упевненістю стверджувати: її основа за Конституцією України створена і реально є.

«Судитися не будемо, але обіцяємо віддячити...»

ПОВЕРТАЮЧИСЯ ДО НАДРУКОВАНОГО

Історія занепаду і часткового відродження Вінницького підшипникового заводу досліджувалася у двох публікаціях нашої газети: «Банкрутілий підшипник» (8 листопада 2002 року) і «Відроджений підшипник» (23 жовтня 2003 року). Підприємство зберегло профіль: тут виготовляють 10—15 основних типів підшипників приблизно 300 модифікацій — для автомобілів та сільськогосподарської техніки. Трудівники отримують зарплату, частково їм повертають борги попередніх років...

Тим часом до редакції у середині травня ц. р. надійшов лист. Різкий і сердитий.

Сердитий лист

«Шановний головний редакторе! Робітничий комітет перешле вам цього листа. Звертається чоловік, який є на фотографії (згадані публікації супроводжувалися фотознімком, зробленим під час зборів трудового колективу. — Авт.). За того «відродженого підшипника» страйковий комітет хотів подавати на вас у суд. Ніяка сука так не бреше. Завод продали злодіям на металобрухт. Тільки за продукцію зі складів і запас труб нові хазяї взяли більше грошей, а з людьми не розрахувалися донині.

Читали вашого «відродженого», а кругом цехи мертві. Мороз у нас порвав усю систему опалення. Гори льоду намерзли навіть у клубі. Жінки із заводських гуртожитків ходили на вулицю грітися, бо там було тепліше. Своєю брехнею ви ще й підучили злодіїв. Тепер вони випускають по тисячі підшипників удень, а було 200 тисяч...

Просили подякувати за брехню ще й маршрутники. Газета написала, що вони припинили пікетування міськвиконкому, а намети ще дотепер стоять. Якщо не можете не брехати, робіть, як знаєте, тільки не допомагайте бандитам. Судитися не будемо, але обіцяємо, коли нічого не зміниться, вам віддячити. Вибачте, що підписуватися не будемо».

Для довідки.

Нинішнім власником Вінницького підшипникового заводу є група корпоративних компаній з центральним офісом у місті Донецьку. Крім аукціону, контрольний пакет акцій скуповувався на вторинному ринку. Порушень чинного законодавства у придбанні заводу під час перевірки не виявлено. Про це, зокрема, повідомив голова комітету профспілки підприємства Петро Тютюнов. Ознайомившись з написаним, Петро Леонідович зауважив, що такого листа до редакції він не відправляв, з подібним проханням до нього ніхто не звертався. Так само йому не відомо про намагання страйкового комітету звернутися з позовом до суду. Разом з П. Тютюновим, а також головою Вінницького обкому профспілки працівників автосільгоспмашинобудування Миколою Ніколовим ми побували на виробництві, у побутових приміщеннях, гуртожитку. Першим співрозмовником був виконавчий директор підприємства Андрій Дитюк.

Про зарплату — затриману й отриману

Із семи мільйонів гривень заборгованої за попередні роки зарплати, повідомив А. Дитюк, уже виплачено половину суми. Цього року її видають щомісяця. «Ми не знімаємо із себе взятих зобов'язань», — наголосив А. Дитюк, — щодо повернення коштів, зароблених трудівниками за минулий період. Але їх виплата багато в чому залежатиме від ритмічної роботи заводу». На превеликий жаль, адміністрація зіткнулася з проблемою дефіциту кадрів. Не вистачає насамперед кваліфікованих токарів, електриків, наладчиків.

За словами співрозмовника, представники адміністрації побували у домівках 50 колишніх квалі-

фікованих робітників. До кожного зверталися з одним проханням: повернутися на завод. погодилися працювати лише два чи три. Кваліфікованих робітників, уточнив виконавчий директор, беруть на роботу без випробувального терміну. Його встановлено передусім для випускників училищ, а також для тих, кого не знають на заводі.

Про «мертві» та «живі» цехи

На підшипниковому відбулося велике скорочення: із майже 2,5 тисячі робітників залишилися, за словами П. Тютюнова, 800. Відчутно скоротилися й обсяги виробництва продукції. Якщо за радянських часів протягом доби виготовляли 240 тисяч підшипників, то нині таку кількість планують робити протягом місяця.

— Випускаємо стільки, — каже А. Дитюк, — скільки можемо продати. На склад ніхто працювати не буде. У планах — збільшувати обсяги до тієї кількості, яку купуватиме споживач.

З січня по травень ц. р., за даними виконавчого директора, обсяги продукції збільшувалися щомісяця. Тенденція обнадійлива, хоча результати, зізнається співрозмовник, поки що не радують: не вдається досягти планованого максимуму. 40—50 відсотків продукції відправляють у Росію. Серед споживачів близького зарубіжжя також Білорусь і Молдова. Втім, з росіянами працювати уже не вигідно. Захищаючи власний ринок, сусіди збільшили мито, і наш підшипник на їхньому ринку став неконкурентоспроможним.

Пропозиція фахівців. Конкуренція на ринку підшипників, на думку моїх співрозмовників, стає дедалі гострішою. Зокрема, нинішнього року одна з американських компаній — світовий лідер у виробництві підшипників — планує поставити їх до України 1,5 мільярда штук. Справжнім лихом для нас стали китайські виробники. «Китайський підшипник працює... дві години», — кажуть обізнані люди. Але вони дешеві, тому мають попит. Везуть до нас підшипники і з Росії. До того ж на вигідніших умовах, ніж росіяни створили для наших підприємств.

Коментар голови Вінницького обкому профспілки працівників автосільгоспмашинобудування Миколи НІКОЛОВА:

— Одним з найбільших недоліків, на мою думку, є відсутність колективного договору між трудовим колективом і адміністрацією. Такий документ має бути на підприємстві будь-якої форми власності. Його наявність — це гарантія для працюючих, починаючи з тарифних ставок, оплати праці і закінчуючи умовами на виробництві. На жаль, на підшипниковому діють тарифи ще позаминулого року. Неспроста тут нарікають на низьку платню. Умови в цехах і побутових кімнатах теж далекі від нормальних. Мене запевнили, що такий документ нині у стадії підготовки і в травні—червні його винесуть на збори трудового колективу.

Робітники, які відстояли свій завод від його можливого закриття, хоч як прикро, не зовсім упевнені у завтрашньому дні підприємства. Це одна з причин того, чому так неохоче повертаються у цехи кваліфіковані кадри. Спочатку їх, як кажуть, вигрібали лопатою під час скорочення — неприпустима помилка нових власників, а тепер, як бачимо, нема кого ставити до верстата.

ВІД АВТОРА. У листі є ще одне звинувачення. Читач з іронією каже про акцію протесту вінницьких маршрутників. Мовляв, вони й досі пікетують приміщення міськвиконкому, а газета поквapiлася повідомити, що «вже згорнули намети».

Якщо анонім не вірить газетним рядкам, можливо, повірить організаторові згаданої акції — голові асоціації «Маршрут» Валерію Снітьку. За його словами, приватні перевізники зняли свої пікети ще 30 квітня ц. р. Щоправда, намети біля міськвиконкому справді можна побачити й нині. Але це вже інша акція протесту: свої права у такий спосіб відстоюють приватні підприємці.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ДІАЛОГ

Колізії щодо віку

Дозвольте звернути вашу увагу на таку дрібницю у законодавчій діяльності Верховної Ради України. З 15 січня 2004 року набув чинності Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» № 1/2004. В прикінцевих положеннях цього Закону зазначено: «Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом підготувати та подати на розгляд Верховній Раді України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність з цим Законом...».

Але є кодифікований акт України, стаття якого суперечить положенню цього закону (чи навпаки). Це пункт 2 статті 29 Цивільного кодексу України, де зазначено, що: «Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, вільно обирає місце проживання, за винятком обмежень, які встановлюються законом.» Законом № 1/2004 встановлені такі обмеження, як проживання у прикордонній смузі, на територіях військових суб'єктів тощо. Повний перелік надається у статті 13 закону України № 1/2004. Щодо вікових обмежень стаття 13 зазначає, що: «Вільний вибір місця проживання обмежується щодо осіб, які не досягли 16-річного віку...».

Таким чином, постає запитання: з якого віку особа вільно обирає місце проживання — з 14-річного (згідно п. 2 статті 29 Цивільного кодексу України від 01.01.2004) чи з 16-річного (згідно зі статтею 13 закону України № 1/2004 від 15.01.2004)?

Діана ДОЛЯ, студентка.

Миколаїв.

Відповідно до Цивільного кодексу України фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, вільно обирає собі місце проживання, за винятком обмежень, які встановлюються законом. Тож законом, який встановлює обмеження щодо вільного проживання є Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11.12.2003 року. У статті 13 прямо вказується на обмеження вільного місця проживання осіб, які не досягли 16-річного віку. Отже, вважаємо, що особа має право вільно обирати місце проживання з 16 років.

Юлія ХОМЕНКО.

Чи карають водіїв маршруток?

Я дуже часто користуюся маршрутками, і в мене виникають сумніви стосовно дотримання водіями правил безпеки руху. Адже ці мікроавтобуси так напаксовані пасажирами, що вільного місця зовсім не залишається. А якщо раптом станеться аварія?.. Чи карають якось інспектори ДАІ водіїв маршруток, які порушують норми перевезення пасажирів, і якими повинні бути ці норми?

Олексій КАШПУР.

Київ.

Відповідає заступник начальника відділу Департаменту ДАІ МВС України, підполковник міліції Віктор ГРИГОР'ЄВ:

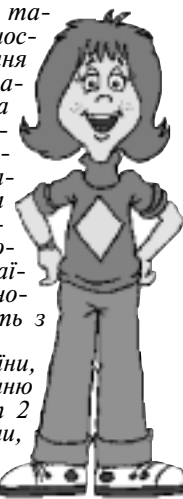
— Справді, водії маршрутних автобусів доволі часто порушують пункт 21.1. Правил дорожнього руху, тобто перевозять більше пасажирів, ніж передбачено технічною характеристикою транспортного засобу. Кількість пасажирів, що дозволяється перевозити, має бути не більшою, ніж її передбачено технічною характеристикою та визначено заводом, виробником цього транспортного засобу.

Відповідальність за вказане порушення передбачено частиною 2 статті 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Тому працівники ДАІ мають фіксувати порушення правил перевезення пасажирів, тобто складати протоколи про адміністративні правопорушення на винних водіїв та направляти їх до суду для притягнення до відповідальності. За вказане порушення суд може попередити водія або накласти штраф у розмірі від 3,4 до 8,5 гривні.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Звичайно, штраф настільки малий, що водії його просто ігнорують. А пасажирів, купаючись, зовсім не піклуються про власну безпеку.

Шановні читачі! Ви можете отримати відповіді на запитання, що вас цікавлять, відправивши листа на адресу редакції з позначкою «Діалог», або зателефонувавши за номером 454-86-44 щодня з 12-ї до 13-ї години.

Колонку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА.

Тягар освіти — на батьківських плечах

На нещодавніх парламентських слуханнях із доповіддю «Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні» виступив голова Комітету ВР з питань науки і освіти Станіслав НІКОЛАЄНКО.

Публікуємо його виступ зі скороченнями.

Вживай як можеш?

Свого часу римський філософ Луцій Сенека влучно зауважив, що не буває попутного вітру тому кораблю, який не знає, до якої гавані він пливе. Правильно визначити напрями подальшого розвитку вищої школи, сформулювати завдання для всіх гілок влади — головна мета парламентських слухань.

Одразу зазначу: роль держави у становленні й розвитку вищої школи є визначальною. Неодоцінка цього, як свідчить вітчизняний і світовий досвід, призводить до негативних явищ. На жаль, Україна не минула цього.

У перші роки після проголошення незалежності України, у період так званої ринкової ейфорії, держава різко зменшила фінансування освіти, ми отримали безконтрольне зростання мережі комерційних вищих навчальних закладів, невиважене збільшення числа спеціальностей із перекосом у бік юридичного й економічного профілю, волонтеризм у визначенні змісту освіти, занепад методичної та наукової діяльності, поширення таких явищ, як псевдоосвіта, заробітчання. Некерованого характеру набуває створення філій вузів у райцентрах, селищах, містечках — без кадрів і навчальної бази. Лише в Автономній Республіці Крим нині діє понад 70 філій різних вузів, серед них — 4 філії російських вузів, які відкрито без згоди Ради Міністрів Криму, Міністерства освіти і науки України.

З прийняттям законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту», Національної доктрини розвитку освіти негативні процеси дещо призупинилися, останнім часом ДАК позбавив ліцензій 50 філіалів вузів, але проблем не поменшало.

Ми вважаємо, що слід посилювати організаційну й контрольну роль держави з одночасним розвитком самостійності й автономії вузів. На часі проведення суцільної інвентаризації вузів, переліцензування всіх сумнівних навчальних закладів. До цього нас спонукає й демографічна ситуація.

Особливої державної уваги потребує стан матеріально-технічної бази, проблема фінансування вищої школи. Стаття 61 Закону України «Про освіту» і стаття 34 Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність» визначають, що на освіту й науку щороку потрібно спрямовувати відповідно не менш як 10 і 1,7 відсотка ВВП. А фактично ми маємо фінансування на освіту вдвічі, а на наукову сферу вчетверо мен-

ше за мінімальну потребу.

Зазначу, що в Південній Кореї капіталовкладення в науково-дослідні й дослідно-конструкторські розробки у 2001 році досягли 12 мільярдів доларів і становили 2,7 відсотка ВВП. Фінляндія спрямовує на ці цілі 3,5 відсотка свого ВВП, Швеція — 3,8, Німеччина — 2,6, Японія — 3!

В Україні склалася дивна ситуація, коли уряди, змінюючись один за одним, декларують на словах пріоритетність освіти, водночас знаходячи кошти на що завгодно, тільки не на розвиток освіти й науки.

Держава, всупереч законодавству, з кожним роком дедалі більше нехтує фінансування вищої школи, перекладаючи на плечі батьків цей непосильний тягар. У структурі витрат на вищу школу частка держави зменшилася до 40 відсотків, при цьому плата за навчання сягнула 55 відсотків.

Ось що пише до комітету інвалід війни Федір Іванович Яреско із Сумщини про навчання своєї онуки в місцевому університеті: «...Мати дівчини — бібліотекар, батько — водій-«чорнобілець», хворіє, ось і доводиться ветерану із своєї солдатської пенсії оплачувати вчунці навчання».

За останніх п'ять років обсяги освітніх послуг зросли в шість разів, водночас послуги зв'язку — втричі, охорони здоров'я і транспорту — вдвічі.

Хіба цього не знають в уряді, в Мінфіні?

Платне навчання у вищій школі несе нам й інші негативи: появу псевдоосвіти, цілих вузів, які імітують навчальний процес, зниження якості знань, купівлю екзамнів.

Штовхаючи вищу школу на шлях самовивання, виконавча влада породжує умови для корупції й хабарництва. Ми ніби закликаємо викладачів до протиправних дій — вживай як можеш! Викладач отримує нині 40 відсотків гарантованої законодавством зарплати! Ось і виходить, що професору, щоб купити житло в Києві, потрібно понад 120 років складати гроші. Не кажу вже про книжки, театр, відпочинок. А що робити молодому аспірантові чи асистентові зі стипендією чи окладом відповідно у 200 — 400 гривень...

Доступність вищої освіти

Порівняно з 1995 роком прийом до вузів зріс у 1,6 разу, нині навчаються 2,4 млн. осіб. Проте ми ніколи не збудуємо багату, розвинену Україну, поки критерієм відбору на навчання у вузі будуть не знання, інтелект людини, а наявність коштів у батьків. В Україні нехтують статтю 64 Закону України «Про вищу освіту», згідно з якою кількість студентів, що навчаються за бюджетні кошти в 2005 році, повинна бути не менш як 180 осіб на 10 тис. населення у вузах і 100 осіб на 10 тис. населення в технікумах. На сьогодні маємо відповідно 143 і 49. Число «контрактників» серед студентів вузів сягнуло в середньому 63 відсотки. А в деяких державних вузах воно перевищило всі розумні межі й становить понад три чверті від загальної кількості. Серед «лідерів» можна назвати Луганський і Сумський аграрні університети — 80 відсотків платного навчання, Кременчуцький державний політехнічний інститут — 66, Житомирський інженерно-технологіч-

■ ■ ■

В Україні нехтують статтю 64 Закону України «Про вищу освіту», згідно з якою кількість студентів, що навчаються за бюджетні кошти в 2005 році, повинна бути не менш як 180 осіб на 10 тис. населення у вузах і 100 осіб на 10 тис. населення в технікумах. На сьогодні маємо відповідно 143 і 49.

ний інститут — 66, Черкаський державний технологічний інститут — 70,2, Полтавський національний технічний університет — 66,6, Донецький державний університет економіки і торгівлі — 65,4 відсотка.

Безконтрольно розквітла платна освіта у вузах Міністерства аграрної політики, Міністерства охорони здоров'я і навіть Міністерства внутрішніх справ.

Мушу нагадати ще про одну проблему. Демографічну. У найближчі десять років відбудеться різке, майже наполовину, зменшення числа випускників шкіл. Як уряд до цього готується? Ніяк!

Слід зазначити, що не вдалося налагодити баганої взаємодії між вищою і середньою освітою. Прикро, що переможці міжнародних та всеукраїнських олімпіад не завжди отримують належну підтримку у вузах. З 1998 по 2003 рік із 158 членів команд, які брали участь у міжнародних олімпіадах, — 35 осіб виїхали до Росії, США, Угорщини.

На часі прийняття закону «Про обдаровану молодь».

МОН, колективам вузів слід рішуче взятися за проблему наведення порядку під час вступу до вузів. Йдеться про сміливіше запровадження єдиного випускного екзамну. Потрібно позбавляти ліцензій ті навчальні заклади, які нехтують закони, правила й умови вступу до вузів. Як мож-

на, скажімо, миритися з тим, що в Європейському університеті фінансів та інформаційних систем менеджменту і бізнесу (язык зламаєш!) одночасно навчають учнів за програмою середньої школи та за програмами вищої освіти?

Незадовільною є робота апеляційних комісій. Громадськість, місцеві ради, депутати рад (а їх у нас 200 тисяч) відсторонені від контролю за вступною кампанією.

І нарешті щодо дискусії навколо держзамовлення. Наш комітет не раз досліджував, як виконується стаття 23 Закону України «Про вищу освіту» і дійшов висновку, що уряд, Мінекономіки, Мінпраці, галузеві міністерства не мають чітких критеріїв формування державного замовлення. До цього часу контрольні цифри набору студентів уряд визначає не відповідно до закону про вищу школу, а на основі Закону України «Про поставку продукції для державних потреб». Тобто студенти прирівнюються до якихось товарів, продуктів, послуг, закупівля яких відбувається на поворотній основі!

Уряд повинен на наукових основі чітко прогнозувати, кого, яких і скільки потрібно фахівців. Міносвіти за допомогою Держкомстату мусить жорстко контролювати виконання урядових постанов.

На жаль, цього немає!

Ми вважаємо, що Мінпраці спільно з Мінекономіки повинні створити єдиний державний банк потреби у фахівцях. Держкомстату слід переглянути форми статистичної звітності, провести їх згідно із Законом України «Про вищу освіту».

Нас не може не турбувати якість вищої освіти, запровадження у навчальний процес сучасних інформаційних технологій.

Неприпустимо, що до цього часу державні стандарти освіти розроблено не з усіх спеціальностей. Держава практично не виділяє коштів на випуск підручників, зокрема в електронній формі. Більш як половина студентів не мають змоги користуватися комп'ютерною технікою, Інтернетом. Окремі викладачі вузів намагаються перетворити самостійну роботу студентів на додаткову платні послуги, обов'язкове придбання своїх підручників, створюють примусові благодійні фонди тощо.

Ні для кого не секрет, що основою вузу є науково-педагогічні кадри.

Серед професорів вузів кількість осіб пенсійного віку сягає 66 відсотків, доцентів — 33 відсотків.

Починаючи з 1990 року число науково-технічних працівників скоротилося в два з половиною рази. Понад шість тисяч кандидатів і докторів наук покинули Україну і

збагачують своїми знаннями економіку багатьох країн світу. До речі, за оцінками вчених США, підготовка одного доктора наук стає державі більш як у півмільйона доларів.

Від чотирьох до десяти разів скоротилося число науковців у Кіровоградській, Львівській, Одеській, Миколаївській областях, Автономній Республіці Крим.

Талановита молодь неохоче йде в науку. Із трьох тисяч аспірантів лише кожний шостий вчасно захистив дисертацію.

Без науки немає університету

Без реальної наукової діяльності, участі студентів і викладачів у науково-дослідницьких роботах повноцінного вузу не може бути.

Науковці мають певні здобутки. За минулий рік вченими вузів виконано 3,5 тисячі наукових робіт, створено понад тисячу одиниць нової техніки.

І все-таки ситуація з науковою діяльністю нас не влаштовує. За даними Держкомстату, із 337 вищих навчальних закладів лише половина проводить науково-дослідні роботи. Але вуз без науки — це професійний навчальний заклад. Малорезультативно сьогодні працюють вчені Чернігівського державного університету економіки, Одеського екологічного університету, Кримської академії природоохоронного будівництва, Одеського економічного університету, Державної льотної академії, Рівненського гуманітарного університету й багатьох інших.

Дивує реальна політика уряду стосовно використання наукового потенціалу вищої школи. Так, з ініціативи уряду зупинено Закон «Про інноваційну діяльність», заборонено затвердження нових наукових проектів в рамках діючих технологічних, ініційовано вето Президента на технопарки «Агротехнопарк», «ЕКО», «Тканини України», підготовлені Національним університетом технологій, Херсонським технічним університетом, донецькими вузами.

Про мораль та економіку

Платон у праці «Держава» зазначав, що невихована людина — це найдикий і найжорстокіший звір. Не можна миритися з тим, що в багатьох вищих навчальних закладах питання виховної роботи, викладання суспільних дисциплін відійшли на другий план. Торік за скоєння злочинів притягнуто до відповідальності 906 студентів. У деяких студентських гуртожитках спостерігаються наркоманія й проституція. Лише 15 відсотків студентів займаються спортом.

Чому вистави в театрах Швеції та інших країн щонедільно показують для студентів безкоштовно, а в нас — ні? Що ро-

бити нашим юнакам і дівчатам, коли розмір плати за квиток до театру, музею, на виставку, стадіон, у кінотеатр замарний порівняно зі стипендією!

Тут ми сподіваємося на співпрацю з Мінкультури, Держкомспортом, профспілками, молодіжними політичними організаціями, студентським самоврядуванням. Прикро, але в деяких вузах, незважаючи на статтю 38 Закону України «Про вищу освіту» про підтримання студентського самоврядування діють по відношенню до студентства шляхом адміністрування.

...Сьогодні вищі навчальні заклади підпорядковані 20 відомствам! На погляд комітету, самостійними можуть бути лише вузи Міністерства охорони здоров'я та силових міністерств. Протягом цього року потрібно завершити перепідпорядкування решти вузів Міністерству освіти.

Нам слід визначитися із роллю і місцем технікумів. На жаль, ми втратили за останні роки понад 140 технікумів. Ці навчальні заклади замість нарощування якості підготовки фахівців середньої ланки, майстрів, техніків зосередили свою увагу на підготовці майбутніх студентів, бакалаврів.

Розуміючи велике значення технікумів, училищ для економіки, держави загалом, нам слід поміркувати, як дати новий імпульс їхньому розвитку. Один із варіантів — виокремлення цієї галузі в самостійну освітнянську ланку; можливо, назвати її середньою спеціальною освітою. А яка ваша думка?

Доцільно було б створити при Міністерстві освіти, Національній академії, Академії педагогічних наук спеціальний науково-дослідний інститут, який опікувався б економічними проблемами науки та освіти. Суперечності між законами, зокрема «Про освіту», «Про вищу освіту», і Земельним та Бюджетним кодексами щодо користування власними коштами, відкриття депозитних рахунків, отримання кредитів, розпорядження майном, землею паралізують роботу навчальних закладів.

Нам слід перейти від застарілої методики фінансування вузів залежно від площ і обсягів приміщень до якості виконання держзамовлення, диференціювати фінансову підтримку залежно від профілю вузу. Слід вивчити досвід інших країн, зокрема Росії, про запровадження єдиних фінансових зобов'язань держави, які надаються кожному випускникові школи.

Сьогодні для України рівень освіти й науки є одним із небагатьох чинників, які можуть забезпечити нашу участь у клубі розвинених країн, підвищити добробут народу. В ХХІ столітті не машина, а освічена людина становитиме основну частку капіталу будь-якого підприємства.

В унісон з Болонським процесом

— Ярослав Юрійовичу, нещодавно у Верховній Раді відбулися парламентські слухання стосовно реформування вищої освіти. Ви, як ректор одного з елітних вузів, безпосередньо брали в них участь і у своєму виступі, зокрема, розповіли про перспективу змін у відомчій освіті. Якщо можливо, окресліть основні, на вашу думку, напрямки такого реформування.

— Насамперед хочу підкреслити, що вже сам факт проведення таких слухань у Верховній Раді є надзвичайно важливою подією для подальшого вдосконалення системи вищої освіти нашої держави. Завдяки Міністерству освіти, профільному комітетові Верховної Ради, ми вперше наважилися узагальнити пропозиції з реформування вищої освіти на такому високому державному рівні. Адже той, хто не дбає про свою державу і своє суспільство, хто не дбає про освіту сьогодні, той не матиме майбутнього.

Реально оцінивши ситуацію, що склалася у системі вищої освіти, було запропоновано декілька серйозних змін. Насамперед — розробити механізм чіткішого й стабільнішого фінансування освіти, визначення джерел фінансування, законодавчо закріпити автономію ректорів у розпорядженні коштами, що їх заробляє заклад від надання освітніх послуг. Друге. Парламентські слухання закріплювали увагу на необхідності вжиття заходів для входження національної системи освіти і науки до європейського простору, участі України у Болонському процесові, суть якого полягає у створенні системи освіти, яка б забезпечувала можливість постійного навчання впродовж усього життя людини, сприяла б привабливості та конкурентоспроможності освіти, мотивованому залученню до навчання. Наразі ми не можемо стояти осторонь процесів, які відбуваються у Європі, наше завдання гармонійно увійти до європейської системи освіти. Доречно буде нагадати, що Україна вже зробила чимало того, що передбачає Болонський процес. В академії, наприклад, запроваджено двоступеневу систему вищої освіти (бакалавр, магістр), активно впроваджується кредитно-модульна система. Болонським процесом закріплено рекомендації, напрацьовані європейською спільнотою роками, а тому від їх запровадження Україна нічого не втратить, а навпаки, отримає більш досконалу систему підготовки фахівців.

— Академію внутрішніх справ називають навчально-науково-практичним комплексом, що це означає?

— Освітня діяльність академії здійснюється за ліцензією, наданою Міносвіти, чим визначено, що наша матеріально-технічна база, професорсько-викладацький склад, науковий потенціал дають змогу здійснювати підготовку юристів високого класу, відповідно до запроваджених стандартів, постійно вдосконалюючи навчальний процес. Адже, як відомо, меж для вдосконалення немає і не може бути. Це щодо слова «навчально».

Стосовно слова «науково». У структурі академії діє науководослідний інститут, який займається проблемами боротьби із злочинністю, проблемами вдосконалення управління органами внутрішніх справ, розслідування і розкриття злочинів. Рекомендації, напрацьовані спеціалістами інституту втілюються і передаються практичним структурам органів внутрішніх справ, освітянам, іншим державним чи недержавним структурам. До речі, наші вчені беруть активну участь у підготовці проектів від-

Із досьє «ГУ»

Ярослав Юрійович Кондратьєв народився 15 липня 1948 року в м. Стрий Львівської області.

Генерал-полковник міліції, кандидат юридичних наук, професор, заслужений юрист України, член-кореспондент Академії педагогічних наук України.

Співатор Законів України «Про міліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність» та інших актів у правоохоронній сфері.

1990—1994 рр. — народний депутат України. З 1994 року — ректор Національної академії внутрішніх справ України. Президент Української секції Міжнародної поліцейської асоціації.

повідних законодавчих чи урядових документів.

У сфері практичної діяльності академії увага акцентується на забезпеченні підготовки спеціалістів для виконання миротворчих операцій. Крім того, є ще інші практичні аспекти, які відповідно до статусу навчального закладу здійснює професорсько-викладацький склад, командний та науковий персонал, наприклад, участь у забезпеченні правопорядку під час проведення масових заходів, свят.

— А ще я нещодавно дізнався, що у вас є і ліцей.

— У структурі академії є ліцей для дітей, батьки яких загинули чи отримали каліцтво під час проходження служби з охорони громадського порядку, що є своєрідним соціальним захистом працівників міліції. Скажу відверто, що не просто утримувати подібний заклад, у якому навчається майже 200 учнів. Найближчим часом частина цих дітей стане курсантами академії. Не можу не відзначити, що учні ліцею підтримують добрі стосунки з авіаційним науково-технічним комплексом імені Антонова. Я дуже вдячний генеральному конструкторові Петру Васильовичу Балабуєву, який систематично зустрічається з нашими ліцеїстами, добре знає їхні проблеми і всіляко допомагає у їх розв'язанні. Ця людина пройшла непростий життєвий шлях, виросла без батька, має надзвичайно великий вплив на ліцеїстів і є прикладом для них. На підтвердження цього підкреслюю, що деякі учні після закінчення ліцею йдуть навчатися не в академію, а в Харківський авіаційний інститут, до інших навчальних закладів, щоб, як і Петро Балабуєв, стати авіаконструкторами.

— Країна відзначила День миротворця. Ви казали, що практичний напрямок діяльності академії — це підготовка миротворців. Можна детальніше?

— Користуючись нагодою, хочу привітати всіх миротворців з минулим професійним святом.

Миротворча діяльність у нашій країні розпочалася з набуттям нею незалежності. Раніше таких функцій МВС не виконувало. Події, які відбулися у світі останнім часом, призвели до виникнення регіонів з дуже серйозними релігійними чи міжетнічними проблемами. І для стабілізації ситуації в них, підтримання миру і спокою постала необхідність втручання мирних поліцейських сил. Яких саме — визначають ООН, ОБСЄ та інші міжнародні структури.

Хочу нагадати, що виконувати миротворчі місії довірено не всім країнам. Україна такий мандат довіри отримала. Наша академія здійснює підготовку миротворців відповідно до програм, розроблених з урахуванням спеціальних вимог і стандартів. Після завершення навчально-практичної підготовки фахівців іспити приймають наші викладачі разом з міжнародними експертами, після чого вже фор-

муються підрозділи, і миротворців направляють до їх нового місця несення служби.

— У яких країнах несуть службу наші міліціонери-миротворці?

— Конго, Ліберія, Македонія, Косово, Боснія і Герцеговина, Східний Тимор. Зараз там перебуває 230 наших миротворців.

— Як ставляться місцеві мешканці до міліціонерів-миротворців?

— Я не можу сказати, що у наших миротворців у стосунках з місцевим населенням є якесь напруження чи склалися неприязні стосунки. Вони мають добру підготовку, що дає їм можливість швидко встановлювати контакт з людьми країн, де розташовані місії, а це допомагає ефективно боротися з правопорушеннями. Наведу лише один приклад. Під час здійснення миротворчих функцій нашими кінологами торік вилучено понад 30 кг чистого героїну.

Про рівень підготовки миротворців свідчить і те, що ми не маємо втрат серед наших миротворців. І це найголовніше. А деякі наші представники, офіцери вже навіть мають кар'єрний ріст — обіймають не рядові, а керівні посади у миротворчих місіях.

— Скажіть, будь-ласка, які плани має академія, чи є перспективи у підготовці кадрів?

— Змінюється суспільство, а з ним і наша академія. На жаль, суспільство реформується не тільки в позитивному напрямку — є й негативні процеси. І саме для усунення цих негативних процесів і розв'язання проблем у правоохоронній галузі, забезпечення необхідними фахівцями, академія постійно вдосконалює навчальний процес, підвищує якість підготовки кадрів. До процесу підготовки спеціалістів залучаються досвідчені практики, запроваджується кредитно-модульна система освіти — система підбору таких дисциплін, які дають можливість нашому випускникові без додаткової адаптації в практичному середовищі виконувати відразу непрості завдання з охорони правопорядку.

— А як академію фінансують сьогодні? Чи надають кошти на все, що просите?

— На жаль, не дають. Стоєво зарплати питань нема — заборгованість відсутня. А щодо матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, то проблеми існують. І ми намагаємося їх розв'язувати. Адже не можна сьогодні навчити «на пальцях», як виконувати складні завдання розкриття і розслідування злочинів. Зважте, не дрібних, а складних злочинів — злочинний світ теж не стоїть на місці, він вдосконалюється, вдосконалює і методи скоєння злочинів. Наше завдання готувати ПРОФЕСІОНАЛІВ, які, вміють володіти комп'ютерною технікою не на рівні простого користувача, а працювати із складними інформаційними системами та удосконалювати їх.

Спеціаліст, підготовлений в академії, має бездоганно володіти автомобільною технікою. Це вимагає відповідної навчальної бази, техніки. Хоча б від нашого Запорізького автозаводу.

Академія повинна мати кошти для того, щоб купити техніку, а держава має забезпечити академію, якщо вона справді вболіває за належний стан правопорядку. І тоді ми готуватимемо професіонала, який дасть раду в складній оперативній обстановці не лише собі, а й захистить інших людей. Під час розгляду питань фінансування таких закладів, як наш, необхідно враховувати те, що міліція працює в екстремальних умовах, захищаючи права людини. І навчати, наприклад, проведенню сучасних, складних експертиз на об'єднанні, що може бути лише цікавим експонатом музею, не можливо.

— Ви сказали, що випускники академії зобов'язані володіти автомобільною технікою. Всі ваші випускники мають право на управління автотранспортом?

— Так усі. Автомобільна підготовка для наших курсантів є обов'язковою, як і інша підготовка — комп'ютерна, мовна, медична.

Наприклад, рівень знань наших випускників з іноземної мови досить пристойний, принаймні всі вони володіють мовою на рівні, якого достатньо для спілкування. Поряд з англійською, німецькою, французькою запроваджуємо вивчення польської, румунської, угорської.

— Тобто фактично, ви вводите до навчального процесу мови держав, які межують з Україною?

— Так. Цього вимагають життя й практичний досвід. Працівники міліції, які проходять службу в регіонах, що межують з іншими державами, мають знати мову сусіда.

— А не плануєте запроваджувати вивчення східних мов? Адже сьогодні в деяких містах України вже виникають місця компактного проживання людей з інших країн, так звані китайські та інші схожі квартали?

— Наша країна стала доступнішою, відкритішою, сьогодні відбуваються активні міграційні процеси, що призводять до припливу в українське суспільство інших етнічних груп. Відкритість країни передбачає міграцію, але в цьому питанні все треба робити в рамках закону і не допускати нелегальної міграції. Міграційні питання дуже складні, і до їх розв'язання треба підходити розважливо, враховуючи безліч чинників. Новий етнос, який асимілюється, має свою культуру, погляди і спосіб життя, віру, що зумовлює певну специфіку в забезпеченні правопорядку в місцях компактного проживання нацменшин. І вже сьогодні нам треба враховувати можливі наслідки їх зростання, вивчати практику інших країн щодо співіснування в таких умовах, запобігання злочинності в середовищі мігрантів, підвищення рівня підготовки правоохоронних кадрів.

— Нині в Україні функціонує майже дві сотні вузів юридичного спрямування. І вже зараз відчувається певне перенасичення фахівців-юристів на ринку праці. Як виглядають на цьому тлі випускники академії, чи є проблеми з їх працевлаштуванням?

— Кожен наш випускник гарантовано має робоче місце. Це стосується курсантів, які навчаються на стаціонарі за рахунок державного бюджету.

До речі, повертаючись до початку нашої розмови, хочу сказати, що на парламентських слуханнях також наголошувалося на необхідності звільнення випускників вузів (молодих спеціалістів) від сплати податку на доходи впродовж перших трьох

років роботи. Якщо Верховна Рада ухвалить відповідний закон — це буде історична подія. Цим кроком наше суспільство реально закріпить спеціалістів на найважливіших ділянках роботи — там, де ці фахівці потрібні найбільше, зокрема, в сільській місцевості.

— Ярославе Юрійовичу, наша зустріч відбувається, як кажуть, у «гарячі» дні академії. Низка науково-практичних конференцій, організованих академією, випуск офіцерів-спеціалістів, початок чергового набору і ще багато інших важливих щоденних справ. Чи з'явилися нові вимоги до абітурієнтів академії?

— Цього року вже затверджено правила прийому до навчальних закладів, з урахуванням вимог Болонського процесу. Запровадили кілька етапів з відбору і набору на навчання. Кандидатів у курсанти спочатку відбирають у місцевих органах внутрішніх справ. Наступним етапом є відбір з урахуванням їх морально-психологічної, фізичної підготовки до навчання і служби. На останньому, третьому етапі — проводяться вступні іспити.

Здійснюємо ретельний відбір кандидатів у курсанти, і це — природно. Людина не повинна помилитися у своєму виборі.

З цього року запроваджуємо вступний іспит з іноземної мови. А іспит із фізичної підготовки стає заліком. Більше уваги надається відбору на навчання осіб із числа військовослужбовців і, особливо, сільської молоді. Цьогоріч почали активніше працювати з Малою академією наук, де навчаються чудові, талановиті діти. Хочеться, щоб прийшли кращі.

— Розкажіть, будь ласка, про музей, який нині створюється в академії.

— Це буде центральний музей органів внутрішніх справ. Передбачається, що його експозиція демонструватиме різноманітні документи, матеріали з історії розвитку системи МВС. Наразі проводяться відповідні підготовчі роботи. Плануємо відкрити музей до Дня незалежності України.

Музей найперше буде розрахований на широкі кола громадськості. Люди мають знати і знайомитися з минулим і сучасним української міліції. Звісно, експонати музею будуть використовуватися і в навчальному процесі, для виховання курсантів на кращих міліцейських традиціях. Свою історію треба добре знати.

— А якими є традиції академії?

— Заради цікавості, ми підраховували традиції академії, за кількістю їх 40. Утім основними є спортивні: багато років поспіль займаємо чільні місця серед навчальних закладів майже за всіма видами спорту. Крім цього, наші щорічні зібрання нинішніх і колишніх курсантів, слухачів і ветеранів ОВС, викладачів, що відбуваються у Національному академічному театрі ім. І. Франка. До речі, ці зустрічі є своєрідною спадкоємністю поколінь випускників академії, зв'язком минулого, сучасного і майбутнього академії.

— У квітні цього року виповнилося десять років, як ви очолюєте академію. Адже це теж сторінка вісімдесятилітньої історії навчального закладу, навіть не сторінка, а розділ. Десять років — можна підбити певні підсумки. Чи вдалося здійснити задуми, з якими йшли на цю посаду?

— Те, що я зробив в академії краще оцінити іншим. Я зробив і роблю все, що можу. Головне — рухатися вперед. І це виходить. А стосовно того, що не вдалося зробити, скажу словами одного філософа: «Хто після мене прийде — хай зробить краще».

— Дякую за бесіду.
Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Соціальна сфера: вчора, сьогодні. А завтра?..

8 червня відбудуться парламентські слухання з проблеми збереження та цільового використання об'єктів соціально-культурного призначення в процесі зміни форми власності суб'єктами господарювання, а простіше, господарськими товариствами, які їх утримують.

Проблеми соціальної сфери в постприватизаційний період — одна з найважливіших тем, яку треба обговорювати в контексті наслідків приватизації. Що насправді являють сьогодні об'єкти соціально-культурного призначення і яких змін вони зазнали після того, як підприємства, що їх утримують, перестали бути державними?

Відповідальність держави

Очевидно, що ступінь відповідальності держави за долю кожного такого об'єкта має стати наріжним каменем під час здійснення соціальної політики, якщо вона спрямована на забезпечення оптимального функціонування й розвитку суспільного життя. Саме ці об'єкти є однією зі складових, на яких ґрунтується соціальна політика держави. Водночас, як показує досвід, саме владу ці проблеми цікавлять тільки в межах самозбереження, її дії не свідчать про розуміння сутності реальних проблем соціальної сфери, можливостей їх розв'язання. Одним із таких свідчень є приватизація державної власності, яка здійснюється сьогодні, на жаль, виходячи не з принципів ефективності управління державним майном, що залишається на балансі суб'єктів недержавної форми власності, а з позицій вузьковидомчих інтересів: наповнення бюджету зараз, негайно і будь-якою ціною.

Так, неврегульованим залишається питання: хто далі утримуватиме об'єкти соціальної сфери на селі? Вони вже не колгоспні, але й їх не передали радам. Ця передача з балансів сільгосппідприємств недержавної власності у комунальну власність територіальних громад має відбуватися за умови збереження їх мережі та функціонального призначення. Звичайно, соціально-культурна інфраструктура, хоча б де вона знаходилася, потребує коштів на утримання об'єктів на достатньому рівні, зокрема на поточні та капітальні ремонти, виплати заробітної плати обслуговуючому персоналу, на сплату земельного податку та комунальних послуг тощо.

Нині майже 70 відсотків об'єктів соціальної інфраструктури вже передано на баланси сільських та селищних рад. Але підприємства агропромислового комплексу ще утримують на своїх балансах близько шести з половиною тисяч закладів соціально-культурного призначення. Майже п'ять відсотків таких об'єктів перепрофільовано та розукрупнено.

ПТУ з учнями — «з молотка»

Формально урядом визначено відповідні нор-

мативи забезпечення населення бібліотеками та клубними закладами, які занесено до Державного класифікатора соціальних стандартів. Але мало розробити нормативи, під них потрібно підвести відповідну фінансову базу. Зважаючи саме на це, постановою Верховної Ради України «Про інформацію Кабінету Міністрів України про стан з б е р е ж е н н я

об'єктів соціально-культурного призначення в процесі приватизації та цільового їх використання у післяприватизаційний період» і було передбачено під час формування бюджету на 2005 рік збільшити надходження коштів для належного утримання і цільового використання об'єктів соціально-культурної сфери, які перебувають у державному управлінні та управлінні органів місцевого самоврядування. На жаль, необхідності констатувати, що відсутність фінансування — це не єдина з наявних проблем щодо об'єктів соціально-культурної сфери. Ми маємо прикрі випадки, коли, скажімо, навчальні заклади підпадають під приватизацію і навіть під продаж. Так, у місті Херсоні під час приватизації Херсонського комбайнового заводу приватизували й ПТУ-1, яке віднесено до об'єктів державної власності, що, однак, не завадило віддати його під заставу, а потім продавати «з молотка» разом з 800 учнями. Така сама ситуація склалася в Новій Каховці на заводі «Сокил».

Хочу звернути особливу увагу на проблеми відчуження з подальшим перепрофілюванням об'єктів санаторно-курортних закладів.

Так, Укрпрофоздоровницею було передано комерційним структурам низку піонерських таборів, житлових будинків, які потім продали за безцінь. У такий спосіб припинили існування санаторії «Здоров'я», «Червоні зорі», «Мирний», «Маяк». У грудні 2001 року на аукціоні за погодженням Міністерства охорони здоров'я, але без погодження з органами місцевого самоврядування, було продано декілька лікарень в Одесі.

Ще одним прикладом згортання об'єктів охорони здоров'я населення внаслідок приватизації є лікарня з поліклінікою у місті Бориславі Львівської області. До складу комплексу входили недо-

будована пральня та дезінфекційне відділення, які штучно, повторюючи штучно, були виділені й приватизовані. Без цих об'єктів лікарняний комплекс функціонувати не може.

Не ліпше становище і з об'єктами соціально-

■ ■ ■

У Фонді державного майна до цього часу нехтують вимогами законодавства з проведення індексації вартості об'єктів, які не увійшли до статутних фондів господарських товариств, а це здебільшого об'єкти соціально-культурного призначення.

культурної сфери, що передаються до комунальної власності. Чинне законодавство передбачає, що саме органи місцевого самоврядування надають пропозиції щодо збереження та цільового використання таких об'єктів. І природно було б очікувати, що за кожним з об'єктів соціально-культурного призначення (які пропонуються до приватизації) ці органи належно контролюватимуть функціонування та збереження профілю діяльності.

Що ми маємо насправді? У Голосіївському районі міста Києва з 2000 року почалася реконструкція недобудованого громадського центру торгові гіпермаркет «Країна» і супермаркет «Магеллан». Звичайно, мешканцям району потрібні й магазини належного рівня. Але хто-небудь порухував збитки, яких зазнає держава в майбутньому.

Якщо не заборонено, то дозволено

Основи для таких колізій закладено в нашому законодавстві. Так, ще й до цього часу, коли вже закінчується приватизація, ми не маємо нормативно-правового документа, де було б чітко визначено, на яких умовах передаються об'єкти соціально-культурного призначення господарському товариству, створеному в процесі приватизації: у власність, в управління або в користування. На сьогодні це важлива проблема, яку неврегульовано через відсутність законів про уп-

равління об'єктами державної та комунальної власності. Неврегульованість цих питань на руку передусім представникам вищих ешелонів виконавчої влади. Бо, як відомо, дозволено все, що не заборонено. От і вирішують ці питання залежно від особистих інтересів.

Не менш негативне значення мають й невиконання навіть тих законів та підзаконних актів, які формально захищають інтереси суспільства щодо об'єктів соціально-культурного призначення.

Свідченням цього є ситуація з об'єктами соціальної сфери, які залишилися на балансі комерційних структур. Наприклад, у Білій Церкві нові власники акціонерного товариства закритого типу «Бівзут» розпочали підготовку до продажу спорткомплексу дитячої спортивної школи «Юність», яка була передана на баланс товариства під час приватизації у 1994 році. Зрозуміло, що це призведе до фактичної ліквідації спортивної школи. Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації нині вживає всіх можливих заходів, щоб зберегти спорткомплекс в державній власності.

У Фонді державного майна до цього часу нехтують вимогами законодавства з проведення індексації вартості об'єктів, які не увійшли до статутних фондів господарських товариств, а це здебільшого об'єкти соціально-культурного призначення. І це тоді, коли пунктом 149 чинної на сьогодні Державної програ-

■ ■ ■

Парламентські слухання мають стати відправним етапом у формуванні нового підходу до проблем, що виникли в соціальній сфері внаслідок приватизації державної власності, і дадуть змогу зберегти об'єкти соціально-культурного призначення для майбутніх поколінь.

ми приватизації, яку затверджено законом України ще 20 травня 2000 року, дослівно зазначено: «Фонд державного майна після набрання чинності цієї програми проводить інвентаризацію і індексацію державного майна, яке не включено до статутних фондів ВАТ та приймає рішення про подальше його використання або приватизацію відповідно до законодавства».

На порушення цієї норми закону Фондом майна Автономної Республіки Крим взагалі не проведено індексацію державного майна, яке не увійшло до статутних фондів відкритих акціонерних товариств. Водночас, за даними Фонду майна АРК, з числа об'єктів приватизації найбільшу кількість (817) становлять саме ці об'єкти. Така картина не тільки в Криму. Наприклад,

у відкритому акціонерному товаристві, що розташоване у селищі міського типу Перечин Закарпатської області, остання індексація проводилася на 1 квітня 1992 року. Внаслідок цього станом на 1 квітня 2003 року на балансі господарства перебуває державне майно, а саме чотири недобудови. Вартість цього майна далека і від справедливої, і від ринкової.

Чим менше грошей, тим більше проблем

Звичайно, причини у такої ситуації є. Це і недостатність коштів у місцевих бюджетах на утримання об'єктів соціальної сфери, і відсутність достатніх фінансових трансфертів з державного бюджету, щоб компенсувати витрати, пов'язані з утриманням і капітальним ремонтом об'єктів соціальної інфраструктури. І недосконала законодавча база.

Певна кількість об'єктів відчужується поза межами законодавства про приватизацію. Дитячими садками, гуртожитками розраховуються в рахунок погашення боргів, їх передають у заставу тощо, а потім перепрофілюють. Що стосується приватизації в галузі освіти, то, як відомо, це заборонено законодавством, є закони, є укази Президента, постанови уряду.

Тільки за дев'ять місяців минулого року було приватизовано 44 таких об'єктів. У дошкільній освіті ми колись мали 24,5 тисячі дитячих садочків і забезпечували на рівні десь 75 відсотків дитячим дошкільними закладами нашу молоду зміну. Сьогодні, за даними Держкомстату, в Україні залишилося 15,3 тисячі дитячих дошкільних навчальних закладів.

Отже, підсумовуючи аналіз сучасного стану

збереження і цільового використання об'єктів соціально-культурного призначення в процесі зміни форми власності, маємо зазначити, що фактичний стан переважної більшості цих об'єктів є незадовільним. Це обумовлено і недосконалістю чинного законодавства, і фактичною відсутністю належного контролю з боку Фонду державного майна України і його регіональних відділень за об'єктами соціально-культурного призначення в постприватизаційний період. Цілком зрозуміло, що Фонду державного майна необхідно негайно переглянути концепцію приватизації державного майна з урахуванням її негативних результатів, що і зазначено в постанові Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань

«Наслідки і перспективи приватизації в Україні».

Що треба здійснити, щоб ситуація з використанням та належним утриманням об'єктів соціальної сфери поліпшилася? На мою думку, на сучасному етапі, необхідно:

— ухвалити низку законів, про які я вже казала раніше;

— розробити та прийняти державну комплексну програму збереження і подальшого розвитку об'єктів соціально-культурного призначення;

— заборонити закриття або перепрофілювання закладів освіти на територіях міст, селищ, сіл, де не забезпечується надання ними послуг населенню на рівні стандартів, передбачених чинним законодавством;

— прискорити передачу гуртожитків в управління органам місцевого самоврядування;

— здійснити інвентаризацію об'єктів соціально-культурного призначення, що перебувають на балансі суб'єктів господарювання недержавної форми власності;

— під час здійснення приватизації підприємств, що утримують на балансі об'єкти соціально-культурного призначення, зобов'язати підприємства забезпечити належне утримання та використання цих об'єктів або вжити заходів щодо передачі їх в управління органів місцевого самоврядування;

— у бюджетах наступних років передбачити збільшення надходжень коштів для належного утримання і цільового використання об'єктів соціально-культурної сфери, які перебувають у державному управлінні та в управлінні органів місцевого самоврядування.

Якщо дивитися через призму сьогодення, з урахуванням наших реалій, то нині необхідно створити максимум можливостей для тієї частини населення, яка хоче і може бути причетним до культурної спадщини, займатися спортом, всебічно розвиватися. Натомість сьогодні ми маємо низку проблем, які перешкоджають і навіть роблять неможливими такі прагнення. Тому парламентські слухання мають стати відправним етапом у формуванні нового підходу до проблем, що виникли в соціальній сфері внаслідок приватизації державної власності, і дадуть змогу зберегти об'єкти соціально-культурного призначення для майбутніх поколінь. Це вже доведено, що культурно і соціально незрозумілене суспільство завжди породжуватиме корупцію, злочинність, наркоманію та бідність, що, на жаль, відбувається останніми роками у нас в Україні.

Валентина СЕМЕНЮК,
голова Спеціальної
контрольної комісії
Верховної Ради України
з питань приватизації.

Несолодке життя «солодкого» бізнесу

КОВАЛЬЧУК Олександр Васильович

В одній зв'язці

Кор.: Спочатку про те, якою була оптова ціна у травні і яка вона тепер?

О. Крутибич: У травні оптові ціни підвищилися в середньому на 150 гривень за тону. Нині цукор продається на складі за 2500—2520 гривень. З року в рік відбувається одне й те саме: влітку утворюється певний дефіцит солодких кристалів. Значні запаси зосереджено лише у потужних трейдерах...

О. Ковальчук: Якщо не брати до уваги цукру-сирцю (125 тисяч тонн, які нині планують імпортувати), то промисловим переробникам — кондитерам, виробникам безалкогольних напоїв — не вистачить промислових обсягів цукру для того, щоб задовольнити сезонний споживчий попит.

О. Крутибич: 125 тисяч тонн — незначний обсяг, але його повністю заберуть промпереробники. А чи вистачить їм — хтозна... Можу з високою мірою ймовірності прогнозувати одне: якщо нинішній сезон переробки цукрових буряків і цукроваріння буде такий, як торік, то рівно через рік матимемо на прилавках кіло цукру за три гривні. Подивіться, як працювали цукрозаводи і трейдери останні три роки. Майже всі — зі збитками. Хтось з неабиякими, хтось — з менш дошкульними, але збиткували всі. Несолодко було і нашим шістьом заводам.

У 2003 році з цукрового ринку України пішли дуже помітні гравці — корпорація «Інтерпайп», яка володіла майже всіма заводами на Сумщині, компанія «Шелтон», яка продала свій цукровий бізнес, згортає діяльність російська «Продімекс» зі своїми цукрозаводами. Це відбувається не від гарного життя. Цукровий ринок в країні справді збитковий. Ще у сідлі, хоч і потерпають від збитків, — Агропромислова асоціація «Група компаній «Укррос», «Українська продовольча компанія», компанія «Інсахпром» — власник цукрозаводів на Одещині, компанія «Астарта», група компаній «Дубноцукор», «Євросервіс-Україна».

Кор.: Доволі строката картина, якщо врахувати, що звітність про посіви не витримує жодної критики. Спробуй тут щось сказати напевно...

О. Крутибич: Маєте рацію, бо виробництво цукру — багатовитратний бізнес. Поголяйте, від грудня минулого року ціни на природний газ зросли більш як на 20 відсотків, кокс подорожчав учетверо, нафтопродукти подорожчали, а це означає, що зростає вартість поліпропілену, мішків. Вийти на собівартість, яка давала б змогу тримати

Ланцюгова реакція травневого зростання цін захопила чимало галузей, зокрема — й цукрову. Однак, на думку генерального директора компанії «Цукровий союз» Олександра КОВАЛЬЧУКА і керівника цукрового напрямку Агропромислової асоціації «Група компаній Укррос» Олександра КРУТИБИЧА, для операторів ринку це не стало несподіванкою

роздрібну ціну цукру на сьогоднішньому рівні, дуже проблематично...

А потім, чого критися, місцеве столоничальство задля красивого рапорту нагороду частенько просить видавати бажане за посіяне. Ти, мовляв, відрепортуй, що посіяв більше, а там скажемо, що градом вибило або довгоносик поїв, або ще якась пошесть. Через це сьогодні явно завищені цукрові очікування. Дай Боже, щоб загалом у державі до збирання дійшло 600 тисяч гектарів. Але, пригадайте, найвроджайніші для цукрових буряків були високосні роки — 1996-й, 2000-й... Теоретично має бути й нинішній. Якщо, звісно, не втрутяться шкідники на кшталт дротяника. А це не виключено, оскільки агротехнологія вирощування цукрових буряків витримують аж ніяк не скрізь.

Ставка на самопоміч

Кор.: Однак переважна більшість цукрозаводів ставить на переробку власної цукрової сировини, хіба не так?

О. Ковальчук: А що робити? І це добре. Ми маємо п'ять тисяч гектарів посівів цукрових буряків на Черкащині та Тернопільщині. «Укрпромінвест» на

слідкують за розподілом квот на вирощування цукрових буряків!

Кор.: На Заході фермери не мають проблем з довгими грошми для кредитування процесу вирощування врожаїв...

О. Крутибич: Але Угорщина знайшла схему відшкодування 70 відсотків вартості сільськогосподарської техніки. Більше того, за дуже прогресивної умови, коли господарство зобов'язане продати стару техніку, щоб купити нову. А що у нас?

О. Ковальчук: За п'ять тракторів ми ще у лютому заплатили гроші державній компанії «Укргролізінг», але два ще й досі не отримали. Чому? Схоже, лише тому, щоб ми звернулися за послугами до посередницьких фірм, які «посприяють». Одне слово, чистої води кримінал. Ми, звісно, відмовляємося, а інші? Справді, треба знайти спосіб кредитування вісімнадцятимісячного циклу вирощування і переробки цукрових буряків у готовий продукт. Це не під силу окремій компанії, навіть групі компаній, але цілком можливо для держави. Адже воно того варте, оскільки третину валової доданої вартості держава створює саме в сільськогосподарському виробництві. Ось трактори, як скажімо, Т-150, ми вже навчилися робити. Хороший трактор, але одержати його неможливо без участі посередників. Відповідно зростає і ціна. Культиватори, оприскувачі — те, що треба, але і тут усе через посередників. Взагалі, ми купуємо за

КРУТИБИЧ Олександр Миколайович

Кілька років поспіль ми вважали, що ємність нашого ринку — 1,8—2 мільйони тонн, сьогодні, можливо, й більше.

Торік Україна виробила більш як 1,4 мільйона тонн цукру, плюс залишки тростинного, плюс новий імпорт сирцю — отже, як завжди, маємо бездефіцитний цукровий баланс. Тому я за те, щоб цукор-сирець розглядати як винятковий запобіжний чинник перед гіпотетичною появою ажіотажу на внутрішньому ринку.

Кор.: Конкуренція на ринку сировини дуже загострилася, ажіотажний попит на цукрові буряки формується вже тепер...

О. Ковальчук: Саме так. Міркуйте самі, якщо заводи купують у господарств буряки за ціною 200 гривень за тону, то це означає, що мінімальна ціна тонни цукру буде 2600—2700 гривень, а кілограма вродзріб відповідно — 2,80—3,20. За таких умов, можете уявити, яку вагу для заводів мають власні зони бурякосіяння, на кшталт тієї, що ми маємо на Пальмірському цукрозаводі в Золотоніському районі на Черкащині. Там справу вже добре налагоджено, при заводі ми створили дочірнє підприємство. Розрахунки з господарствами — на першому місці. Так само на Дніпропетровщині та Харківщині, де ми плануємо створювати дочірні сільгосппідприємства у зонах бурякосіяння Губинського, Куп'янського, Савинського цукрозаводів, в агрофірмі «Цукрове» (на колишньому цукрозаводі імені Леніна). Коли ми прийшли сюди як інвестори, кредиторська заборгованість тут сягала 40 мільйонів гривень, основні фонди, самі розумієте, потребували значного відновлення. Особливо в АТ «Губинський цукровий завод».

Кор.: В яку копійку цього сезону стало кредитування зон бурякосіяння?

О. Ковальчук: Насіння, нітроамофоска, засоби захисту рослин, дизпальне, техніка були проавансовані на 4 650 000 гривень. Крім того, Губинський цукровий завод одержав 4 790 000 гривень, Савинський — 3 280 000 гривень, «Цукрове» — 4 440 000 гривень. Пальмірський цукровий завод одержав близько 2 мільйонів, Чортківський — 3 280 000 гривень. Загалом — понад 22,5 мільйона гривень. І, зазначте, це без капіталовкладень у власну землю. Інвестували, як завжди, найважливіше — вирощування сировини в зоні. Крім того, оновлювали виробничі потужності. Зокрема, придбали прес-фільтри німецької фірми «Путш» вартістю 1 мільйон євро, які буде встановлено на Чортківському цукрозаводі на Тернопільщині. Гадаємо, що недаремно.

О. Крутибич: Вихід галузі з прориву можливий тільки через корінну перебудову буряківництва. Без європейських врожаїв буряку (600—700 ц/га) годі і мріяти про успішний цукровий бізнес. А цукрову галузь, згадаймо, у всіх провідних країнах світу вважають стратегічною...

Сергій ВЛАД.

Вінниччині має вдвічі більше. Власники заводів вимушені сіяти буряки, створювати при заводах зони бурякосіяння для того, щоб завантажити потужності.

Восени знову очікує дефіцит сировини, конкурентна боротьба за буряки. Водночас буде короткоплинне зниження цін на цукор. На коні знову опиняться той, хто втримав цукор до листопада, коли, найімовірніше, розпочнеться поступове підвищення ціни на солодкі кристали.

О. Крутибич: Так само, як і інші власники цукрозаводів, ми прагнемо одного — аби у вересні всі виробничі потужності з переробки цукрових буряків запрацювали. Треба, щоб кожен займався своєю справою. Де ви бачили, щоб на Заході цукрові заводи вирощували цукрові буряки? Щонайбільше — заводи

кордоном лише сівалки та зернозбиральну техніку, все інше — вітчизняного виробництва.

Пошук виходу

Кор.: Проясніть ваше ставлення до цукру-сирцю, будь ласка.

О. Крутибич: Особисто я — проти. Ми вважаємо, що Україна має виробляти для своїх потреб достатньо бурякового цукру. Водночас слід забути, що наш цукор комусь потрібен за межами України. За нинішніх умов він нікому не потрібен, бо його виробництво надзатратне. Ніхто в світі не виробляє цукру з буряків за врожайності 140—170 центнерів з гектара. Це «золота» сировина за вартістю, але не за якістю. Тому треба закрити свої кордони і спрямувати свій бізнес для задоволення внутрішніх потреб.

«Єнісей»: ліпше синиця в руці, ніж журавель у небі

Красноярський «Єнісей» відтепер можна вважати і українським кораблем степів. У райцентрі Лозова створено сучасний комбайнобудівний завод. Адміністрація українсько-російського підприємства «Лозівський комбайновий завод» вважає, що краще мати інтеграційний комбайн у полі, ніж «чистокровний» український у кресленнях і мріях.

Ще трохи, і українські хлібороби жатимуть серпами

У колишньому СРСР лише два підприємства — «Ростсельмаш» і КраснояРСький комбайновий завод забезпечували потреби величезної аграрної країни в зернозбиральних комбайнах. Тепер тільки на Харківщині створено два нові комбайнові виробництва, а загалом їх у державі вже налічується, мабуть, не менше десяти. Проте ще трохи, і українські хлібороби жатимуть серпами.

Про перспективи українських комбайнобудівних заводів в минулі роки у вітчизняних ЗМІ говорили так часто, що складалося враження, начебто незабаром цих комбайнів на полях країни буде більше, ніж легковиків на автодорогах. Однак ані пропагандистська кампанія, ані витрачені мільйони стан справ не виправили.

На початку 90-х в Україні було 112 тисяч зернозбиральних машин. Сьогодні залишилося не більш як 65 тисяч. При цьому 50 тисяч із них — металобрухт. Замінити його немає чим. Закордонні машини не по кишені. Річний випуск продукції вітчизняного комбайнобудування обчислюється десятками, у кращому разі кількома сотнями

машин. До того ж створені на вітчизняних підприємствах зернозбиральні комбайни вирізняються не тільки більш високою ціною навіть порівняно з російськими марками, а й непередбачуваною ненадійністю. Час роботи до першого збою становить лише 10 годин. Час, використовуваний на ремонт, дорівнює часу роботи комбайна в полі.

Схоже, тепер треба проводити нову економічну політику в сільгоспмашинобудуванні, в основу якої буде покладено не великоукраїнські амбіції, а економічну доцільність і міжнародну кооперацію. Саме з такої постановки завдання узялася за розв'язання проблеми Українська промислова енергетична компанія (УПЕК), що має багаторічний успішний досвід відтворення машинобудівної галузі країни.

Мало хто знає, що в красноярського «Єнісею» українські корені

— Красноярський комбайновий завод останнім часом випускає 2500—3000 комбайнів на рік, — каже виконавчий директор ТОВ «Україно-російське підприємство «Лозівський комбайновий завод» Сергій Роменець. — Це істотно, якщо

врахувати, що за радянських, благополучніших, часів флагман вітчизняного комбайнобудування «Ростсельмаш» випускав щорічно не більш як 10000 комбайнів. Мало хто знає і те, що в красноярського «Єнісею» українські корені. У роки Другої світової війни Запорізький комбайновий завод був евакуйований у Красноярськ, швидко налагодив там випуск військової продукції, а після війни так і залишився в Сибіру. Однак більшу частину комплектувальних для головного конвеєра виготовляли на українських підприємствах. Традиційно в Україну постачали комбайни Ростовського заводу, але в південні та північні регіони — красноярські машини. Тобто ця техніка для нас не нова, українські селяни її добре знають.

— Чи можна казати, що «Єнісей» — той комбайн, що потрібен сучасному українському селу?

— Якщо порівняти, наприклад, продуктивність двох комбайнів

Виконавчий директор ТОВ «Україно-російське підприємство «Лозівський комбайновий завод» Сергій РОМЕНЕЦЬ

«Єнісей-950» та «Дон-1500», які найбільше купують на теренах СНД, то, хоч це і різний клас комбайнів, можна сміливо стверджувати, що «Єнісей» — найоптимальніше рішення за наших нинішніх сільськогосподарських досягнень. Коли врожай зернових не перевищує 40 центнерів з гектара, «Єнісей» не поступається «Дону» ні в чому, адже в цій машині конструктивно краще вирішено завдання очищення зерна, вища швидкість руху машини, надійніші і продуктивніші й деякі інші вузли та агрегати. Тому фактична змінна продуктивність двох комбайнів за однакових умов роботи залишається, як правило, рівною.

Красноярський завод вкладає великі кошти в модернізацію устаткування

— Вибір партнера визначили технічні характеристики чи історичні корені?

— Безперечно, враховували все. Однак вирішальне значення у створенні спільного підприємства мала економічна формула «ціна-якість».

В урочистій церемонії відкриття підприємства взяв участь Голова Верховної Ради Володимир Литвин

Останніми роками Красноярський завод комбайнів вкладає великі кошти в модернізацію устаткування. Придбано нові обробні центри, нормою стає «лазерний розкрий» деталей, конструктори багато працюють над дизайном, технічною досконалістю і надійністю. Велике значення має, наприклад, центральне розташування кабіни: кращий огляд поля, добре видно роботу жнивarki. Комбайн працює лічені тижні на рік. І якість, і терміни збору врожаю чималою мірою залежать від того, в яких умовах працює комбайнер, наскільки уважно і легко він може виконувати свою роботу. Тому відійшли в минуле важелі, усе покладено на електричні та гідравлічні приводи. Комбайнерові залишається лише стежити за роботою механізмів, одержувати зворотну інформацію в зручному електронному вигляді і вчасно натиснути потрібні кнопки.

— Усе, про що ви говорите, — бальзам на душу комбайнерам. Але всім добре відоме ставлення до праці, до якості продукції і російських, і українських виробників. То чи потрібно про всяк випадок возити в кабіні кувалду?

— Комбайн Красноярського заводу сертифікований за системою міжнародної якості ISO 9001. Я думаю, зайво пояснювати, що це незалежний міжнародний експерт, якому дуже важко замилити очі. Щодо древнього інструмента, то комбайнери напевне знають: іноді без нього під час ремонту не обійтися. У сучасному «Єнісеї», однак, його возити з собою аж ніяк не обов'язково. Важливіше — не забувати про графік обслуговування.

— У Харкові вже є комбайновий завод, створений на базі танкобудівного підприємства. Чи не надто багато комбайнових заводів за відсутності комбайнів? Чи не краще створити одне пристойне виробництво?

— Торік лише 60 відсотків парку комбайнів країни брало участь у збиранні врожаю. Практично половина машин з тих, що ще залишилися нібито на ходу, стоїть під парканом. Ресурс зернових комбайнів давно вичерпано. Дефіцит, за найскромнішими підрахунками, — не менш як 1000 машин на рік. Окрім нашого підприємства, існують і профільні комбайнові заводи, і складальні цехи. І навіть кустарні майстерні намагаються «клепати» комбайни. Але що вони створили за роки свого існування? Спільними зусиллями — не більше тисячі машин. Про яку конкуренцію можна говорити? Що ж стосується створення «пристойного виробництва», то в сучасних умовах будувати в Україні велетні не лише не доцільно, а й марнотратно.

Щорічний випуск Лозівського комбайнового заводу — 400 машин

— Чи можна казати сьогодні про те, що завод уже відбувся?

— Ми впевнені, що наш проект має майбутнє, що ми дамо сільгоспвиробникам гарний комбайн, який вартий уваги і за якістю, і за ціною. До розвалу Союзу майже 70 відсотків комплектувальних на Красноярський комбайновий завод постачали підприємства України. Сьогодні ця пропорція істотно не змінилася, зменшилися хіба що кількісні замовлення. Тож своєрідне переведення частини складального виробництва на українську землю тільки здешевить остаточний продукт для місцевих споживачів, але в жодному разі не знизить його якості.

— У Лозовій здійснюватиметься так зване викруткове складання?

— Звісно ж, ні. По-перше, як я вже казав, багато вузлів та інших комплектувальних виго-

товляють в Україні. По-друге, на українських підприємствах спеціально під наш проект розроблено дуже важливі агрегати, що становлять основу будь-якого комбайна. Наприклад, жниварка, яка визнана головним заводом кращою за ту, що виробляли для комбайна раніше. Факівці Лозівського ковальсько-механічного заводу зайняті розробкою ведучого і веденого мостів. Є надія, що комбайн незабаром вийде в поле і з українським двигуном. До кооперації залучено величезну кількість провідних підприємств країни — усіх не перелічити. При цьому позиція Красноярського заводу залишається незмінною: усе, що виробляється під маркою «Єнісей» поза цехами головного конвеєра, має бути не гіршої якості.

— Скільки до початку жнив буде складено комбайнів? Усе це серйозно?

— Про серйозність намірів можна судити з багатьох ознак. Але насамперед з інвестування коштів у створення виробничої бази. Витрати, повірте, чималі. До початку збирання врожаю плануємо випустити 60 машин, до кінця цього року — ще 50. У наступному — збільшити випуск комбайнів удвічі. Обов'язкова умова — гарантійне і сервісне обслуговування, продаж у кредит. У базовій комплектації ціна на «Єнісей» не перевищуватиме 320 000 гривень. Додатково можна замовити устаткування для збирання соняшнику, кукурудзи, подрібнення соломи тощо. Машина економічна, добра для великих підприємств, напевно, влаштує фермерські господарства. Українські хлібороби давно заслужили працювати на гарних комбайнах.

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

Фото автора та Олександра КЛИМЕНКА.

ЮВІЛЕЇ

Перлина на конверті й наяву

Слідом за видами пам'яток архітектури старовинних Острога і Дубна на поштових конвертах з'явилися красиви Березнівського державного дендрологічного парку. Цій перлині Полісся виповнюється двадцять п'ять років.

Тут на 29 гектарах росте близько тисячі видів кущів та дерев, які розмістилися за ботаніко-географічними зонами: Далекий Схід, Сибір, Середня Азія, Крим, Українські Карпати. Представлено також американський та китайський регіони. Отож ходиш парком — ніби подорожуєш світом. У дендропарку великі колекції: беріз — близько 45 видів, хвойних — до 100, по 20 видів дубів і кленів, стільки само видів туї різної форми, близько тридцяти видів бузку.

Крім рекреаційної, дендропарк у Березному має й інші цілі. Він — база практики для студентів місцевого лісного коледжу. Тут в умовах Полісся проходять випробування нові види. А ще дендропарк — насіннева база для розповсюдження нових видів, особливо тих, які можна використати для озеленення територій.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото з архіву «ГУ».

АКВА! ТИ — САМЕ ЖИТТЯ!

АКЦІЯ «ГУ»

Артезіанська «аква віта» — краща за багатьма показниками, але не панацея

7. Не кожен сад для криниці

За твердженням фахівців, полтавці доки не відчувають дефіциту води: ліміт забору по області становить 334,5 млн. куб. м на рік, а реально використовується 84%. У регіоні 1404 колодязі громадського та 202593 — індивідуального користування. Споживають воду з них 33% мешканців. Як свідчать результати аналізів, у 54% узятих проб вода не відповідає вимогам щодо вмісту нітратів. Допустима норма в 10 мг на кубічний дециметр іноді перевищується у 10, 20, а то й 30 разів!..

Наші поради

Якщо немає навіть примітивного побутового фільтра, відстоювати акву слід не менш як добу. Потім прокип'ятити. Можна покласти в глечик із сирого водою срібну ложку, чистий камінець креміню або настоювати її кілька годин на яблучних шкірках, журавлині, брусниці, листі горобини. Використовують і талу воду. Її, відстояну від хлору, заливають у каструлю чи високе блюдо і ставлять у морозилку домашнього холодильника. Спочатку замерзає вода навколо стінок посудини: лід там чистий і прозорий, як скло, — ото його, розтопивши, і споживають.

Споживання колодязної — шлях до... реанімації?

Мій давній і більш-менш заможний приятель, після перенесеної кілька років тому хвороби, перейшов на криничну воду. Мав добрий десяток адрес колодязів із «найсмачнішою» аквою в різних кутках області. Одну вва-

жав цілошою для шлунка, іншу — для нирок, третю — печінки... Піврічний курс «лікування» закінчився на... лікарняному ліжку. І то щастя, що потрапив до тямущого медика, який зумів вчасно поставити точний діагноз: отруєння... занітраченою колодязною водою.

Завідувач реанімаційного відділення обласної дитячої лікарні Олександр Варяниця розповів про випадок, що трапився в одному із сіл Великобагачанського району:

— Молода мама погодувала двох немовлят кашкою, приготовленою на колодязній воді, сповила і поклала спати. Коли через деякий час розгорнула, одне дитя було мертве. Другу дитину ледве

врятували від отруєння нітратами в реанімації... Ледве не закінчилося трагічно життя і двотижневого малюка з Козельщинського району. Його мати також приготувала молочну суміш на колодязній воді.

Члени полтавської громадської екологічної організації «Мама-86» вже сім років працюють за проектом «Питна вода в Україні». Головна мета — привернути увагу влади і місцевого населення до розв'язання проблеми нітратного забруднення питної води на прикладі села Піски Лохвицького району. Тут, окрім високого нітратного забруднення, небезпека таїлася і в складах мінеральних добрив та пестицидів,

не підозрюючи, що вміст нітратів у ній перевищував норму в 10 разів!

Наші поради

У розвинених країнах давно відмовилися від хлору і вдаються до інших методів, зокрема озонування. Та він не всім по кишені й до того ж складний. Найбільшого поширення набуває обробка води ультрафіолетовими променями.

Копав козак криниченьку...

За свій довгий вік житель села Попівки Миргородського району Василь Візір викопав 460 колодязів! Перший відкрив на особистому подвір'ї далекого 1949 року. Найглибший, якщо точно — 28-метровий, у Рашівці Гадяцького району. Всякого траплялось: і пливунали в шахті завалювало, і цебро над головою обривалося, траплялись й інші пригоди. Та не було тільки такого, щоб Василь Корнійович не знайшов воду! Пригадуються його прикмети і поради, а дідусь був у своїй справі досить метикуватий і спостережливий.

Фото з архіву «ГУ».

Найперше треба вдало вибрати місце для криниці: це має бути місцина на узвишші, подалі від господарчих споруд, смітників, звалищ, тобто усіялких нечистот. Воду, при копанні, беруть тільки третю — дві перші зливають. Обов'язково має бути високий зруб із кришкою і дашок.

— Не пригадую жодного випадку, щоб хтось отруївся моєю водою, — зазначив Василь Візір.

Та, схоже, благополучні

часи минули. Нині фахівці-санепідеміологи наполягають, аби на кожну криницю був обов'язково заведений паспорт-сертифікат. Бодай раз на рік із колодязів потрібно здійснювати забори води для аналізів. Ці та інші організаційні заходи максимального сприятимуть виявленню неблагополучних джерел і дадуть змогу проводити комплекс робіт з очищення неякісних вод.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Прісна вода на Зміїному

На острові Зміїний знайдено прісну воду. Щоправда, вона не зовсім якісна, придатна для технічних цілей. Але налагодити її очищення простіше, ніж завозити, передає наш власний кореспондент в Одеській області Георгій ВОРОТНЮК.

А тим часом, за інформацією нашого власного кореспондента Віктора ХОМЕНКА, мешканці села Холмівки Бахчисарайського району отримали чисту питну і якісну технічну воду.

Спасибі за підтримку, діти!

У Миколаєві завершився перший етап акції «Аква! Ти — саме життя!», проведений з ініціативи «Голосу України». Основними її учасниками стали учні середньої школи № 18. Вона є центром екологічної освіти і виховання серед шкіл області. В ході акції діти представили на суд журі 60 малюнків, віршів, творів і казок на тему, запропоновану нашою газетою. Жорсткий конкурсний відбір витримали десять робіт. А переможцями стали Наташа Яцюк, у вірші якої пролунали філософські міркування, В'ячеслав Баюк (казка про царицю Акву), Алла Зотова (ілюстрація до власного вірша) і Софія Пишнева.

Переможці конкурсу отримали від «Голосу України» сувеніри. А організувала його заступник директора з

виховної роботи Тетяна Білозірська, також нагороджена газетою.

Акцію «Аква! Ти — саме життя!» підтримав і допоміг у її проведенні Миколайівський глиноземний завод. Рада молодих фахівців цього підприємства на чолі з Дмитром Мурашком є ініціатором багатьох проектів у місті. Підприємство (директор Юрій Овчинников) за участь в акції подарувало школі телевізор.

Але на цьому акція не завершується. Директор 18-ї Ніна Колечко запропонувала провести другий етап під час екологічної практики учнів. Тоді діти зможуть провести дослідницькі роботи, пов'язані з вивченням якості питної води.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.
На знімку: переможці акції — учні 18-ї школи.

Фото автора.

З юрського горизонту

БЮВЕТ

Спрага — кращий доказ існування води.

Ф. Верфель.

Київ, мабуть, єдине місто, у якому є кілька джерел альтернативного водопостачання. Жителі мають можливість вибирати: пити хлоровану «аква віта» з міської системи або колодязів, купувати недешеву бутильовану воду або вживати рідину з артезіанських джерел. Вона, на думку фахівців, є найнадійнішою і якіснішою.

А почалося усе з прийнятої у 1991 році програми Кабміну «Питна вода». Тоді в столиці відкрилися перші 17 артезіанських свердловин. Сьогодні в Києві їх 182. Воду з них можна вживати без додаткового очищення і знезаражування хімічними реагентами. Ще один прикметний факт: акву із сеноманського і юрського водоносних горизонтів (90—340 м) подають до закільцьованої системи, тобто змішують з очищеною водою з Дніпра і Десни, і вона надходить у квартири.

Будівництво бюветів — дороге задоволення (400—600 тис. грн.), але набагато дешевше, ніж глибоке очищення річкової води, вважають у «Київводоканалі».

То чим відмінний хімічний склад артезіанської акви від водопровідної і бутильованої? У бюветній, стверджували фахівці, більше мінералів, вона жорсткіша, зате не містить небезпечних для здоров'я алюмінію, хлору, токсичних речовин, які з'являються в процесі очищення і знезаражування річкової води. Вміст біологічно активних речовин (фтору, йоду, бору) у ній вищий. Як зазначив директор Інституту колоїдної хімії і хімії води імені Думанського академік Владислав Гончарук, «вода із сеноманського і юрського горизонтів — це єдине для нас джерело чистої води; вона жива, здорова і корисна».

До слова, згадану програму Кабміну реалізовував цей науковий заклад. Саме його вчені свого часу голосно заявили, що вода з рік, більшість видів бутильованої води в магазинах непридатні для пиття. Україна, на жаль, утратила чисті поверхневі води і 10 % артезіанських. Лише 10 мільйонів співгромадян

уживають порівняно якісну живильну (у Полтаві, Чернігові, Львові, Тернополі, Івано-Франківську і Києві). Потрібні нагальний перегляд нормативної бази (сьогодні діють стандарти XX століття), установлення жорсткого контролю за якістю фасованої рідини.

Якість артезіанської води в столиці, до слова, контролюють три організації: інститут Гончарука (за 70 показниками), міська санепідемстанція і «Київводоканал». Водночас бюветну акву Харкова вважають брудною, а в Одесі підземні води пити не рекомендують.

Киянам пощастило більше. Але...

Якість бюветної вологі періодично погіршується через її застоювання (уночі, коли немає водозабору). Тому бюветні комплекси підлягають промиванню, через що нерідко бювети закривають на профілактику.

Не на всіх водозабірних комплексах можна знайти інформацію для споживача (про хімічний склад води, дату проведення аналізів, відповідальних за санітарний стан тощо)

Отже, артезіанська «аква віта» — краща за багатьма показниками, але не панацея. До того ж більшість українців недоступна. А що робити тим, хто змушений використовувати рідину з водопроводу? Розщедритися на побутові фільтри, радять хіміки і лікарі. Бажано на вітчизняні — їх створювали для нашої води, тому вони практичніші. Водоочисники мають бути багатофункціональні — стримувати механічні і розчинені домішки, абсорбувати органічні речовини. Варто, однак, пам'ятати: що більше виробники розхвалюють свій прилад у паспорті, то більший ризик придбати підробку...

Іван ІЛЛЯШ.

Від редакції

Цією добіркою матеріалів ми завершуємо газетну акцію, але не закриваємо тему. Розмову про якість питної води буде продовжено на планованому засіданні «круглого столу» за участю провідних фахівців країни.

Ну а для вас, шановні читачі, редакція завжди готова надати свої сторінки для обговорення гострої життєвої важливої проблеми.

Що знаєш ти про небо, якщо в шахті ти не був?

Перша зустріч відбулася на глибині понад кілометр під землею, у шахті «Зоря» державного підприємства «Сніжнеантрацит». Скрегіт кліті, що закривається, чотири сигнали рукоятки, звуки потоків води, що летять по стінам стовбура. Зі швидкістю два метри в секунду опускаємося на горизонт 800 метрів. Майже всі з нас, за винятком Ліни Куц, у шахті вперше. До речі, скористатися з унікальної можливості побувати під землею вирішив навіть водій редакційного автомобіля Володимир Воронечський.

Від стовбура йдемо глибоко. «Не дуже далеко, метрів сімсот», — заспокоює нас «гід» — заступник головного інженера шахти з виробництва Микола Калашник. Під ногами хлюпочуть бруд і вода. Над головою помічаєш діри в покрівлі, продавлені вагою гірських порід. «Донбас давить», — образно зауважує Микола Миколайович. Вогники владині підказують, що робоче місце вже близько. Ми на ділянці № 3.

Разом з нами в шахту спустилася заступник міського голови Олена Петрухina — колишній гірський інженер, профспілковий працівник. Олену Миколайівну гірники поважають і звертаються, як до авторитетного представника влади. А запитання в шахтарів одне — коли буде зарплата? На момент нашого приїзду працівникам «Зорі» виплатили лише 40 відсотків грошей за березень і ні копійки за квітень. Місяць тому через складнощі з заробітною платою тут навіть почався стихійний страйк. Сьогодні профспілка прийняла офіційне рішення про трудовий спір з адміністрацією і, як сказав голова профкому Іван Вищоський, у разі відмови працівників стати до роботи акція буде законною.

Перша зміна — ремонтна, колектив бригади, якою керує Сергій Белих, повний кавалер знаків «Шахтарська слава» і «Шахтарська доблесть», готує виробки і устаткування. «Комбайн дивитися будемо?» — невимучено запитує заступник головного інженера. Ми простодушно погоджуємося і... зупиняємося перед «дірою» — входом у лаву, заввишки сантиметрів сорок. Лише тепер розуміємо необачність своєї згоди, приміряємося і так і сак... зустрічаємо дружний регіт. «Та там недалеко, метрів 15—20, — умовляють прикики. — Це ж не 180 метрів по всій лаві проповзти».

Ці метри були найважчі. Але саме тут наочно уявляеш, якою ціною дається вугілля. Зарплата, що одержують гірники, не вражає: близько 500 гривень. Сьогодні на «Зорі» працює єдина лава, що не в змозі прогодувати весь колектив. Потрібні кошти на устаткування для нових вибоїв.

І хоча Сніжне, типове шахтарське місто, поступово перестав бути монопрофільним, вугільна промисловість продовжує забезпечувати роботою половину населення. Тут є приклади успішної діяльності приватних шахт, однак основне соціальне навантаження — на державні вугільні підприємства. Докладніше про це — в одній з наших наступних публікацій. Зокрема, про сумні соціальні наслідки закриття шахт і занедбани гірняцькі селища, проблеми яких сьогодні цілком лягли на плечі місцевої влади.

Біля телефону — міський голова

Телефони «прямі лінії», що провів для читачів «Голосу України» міський голова Донецька Олександр Лук'яченко, задзвонили набагато раніше оточеного часу. Для спілкування з керівником міського міста виділили п'ять каналів, і протягом години Олександр Олексійович відповів на 29 дзвінків! Зізнаємося, ми розраховували, що під час «прямі лінії» будуть паузи, під час яких можна було б поставити свої запитання. Кули там! Горюдині цікавилися перспективою реконструкції міста, будівництвом нового житла, скажися на світлізвільнища, волів «маршруток», запитували про півтінки на оздоровлення і пропонували притягти до відповідальності власників собак: тварини загнали дитячі майланички. Усі без винятку дзвінки, зокрема й ті, що надійшли задалегідь, вивчати, люди одержать конкретні відповіді. Детальніше про «прямі лінії» читайте в «Голосі України» 12 червня.

Центр — центру

Центр законодавчих ініціатив, наді на який покладають не лише мешканці обласного центру, почав свою роботу у вересні 2002 року. Зрозуміло, представники парламентської газети не могли обійти увагою організацію, аналогів якій в інших регіонах України поки немає. У складі центру — майже 100 осіб: народні депутати України, керівники органів місцевого самоврядування, вчені, господарники.

— За два з половиною року в центрі опрацьовано 36 законопроектів, — каже відповідальний секретар ЦЗІ Роман Коваленко. — Зрозуміло, не всі вони були втілені в закони, від деяких довелося відмовитися, тому що втратили актуальність. Найбільшим успіхом вважаємо ухвалення закону про 13-відсоткову ставку податку на доходи фізичних осіб. Це була ініціатива з Донецька. Тут законопроект народжувався, а обкатували його вже в Києві.

За словами Романа Коваленка, законопроект про прибутковий податок з фізичних осіб задумували «в парі» з законопроектом про єдиний соціальний внесок: перший зменшує податковий тягар для громадян, другий — для підприємств. Однак законопроект про єдиний соціальний внесок, завдяки якому можуть бути скасовані цільові фонди, поки перебуває на розгляді у Верховній Раді. А його «брат» — закон про прибутковий податок — уже працює. Між іншим, очікування, що попервах унаслідок зниження ставки податку надходження зменшаться, не справдилися. За перший квартал цього року в Донецьку прибутковий податок становив 133 відсотки від очікуваного рівня.

Серед документів, над якими центр активно працює сьогодні, — відомі зміни в закон про ПДВ щодо

Олександр Кучинський — давній друг «Голосу України».

Амплітуда словосполучення «Голос України», що розкладене на звуки і децибели в Інституті проблем штучного інтелекту

Саме тут наочно уявляеш, якою ціною дається вугілля

Чорним по білому

Дні «Голосу України» в Донецькій області

(Початок на 1-й стор.).

Напередодні проведення днів «Голосу України» в Донецьку урочисто відкрили п'ятизірковий готель «Донбас-налас» — предмет гордості жителів міста. Гордості цілком щирої, незважаючи навіть на те, що переважна більшість з них ніколи не зможе собі дозволити добу проживання в

найскромнішому номері готелю. Через кілька днів під час однієї із зустрічей жінка з окрайнього шахтарського селища з гіркою казатиме, що все життя прожила в баракі без води і туалету. Донеччина — регіон соціальних контрастів.

На задку про поїздку по Донецькій області залишилися грудка блискучого антрациту, видобу-

того на більш як кілометровій глибині, й уламок крейдової скелі, знайдений у Святогір'ї. Чорне й біле. Плюс і мінус. За і проти. Чорним по білому пишеться сучасна історія краю. Тут багата налітра подій, поглядів і людських долі. І — тем для газети, котру, ми переконалися, в області читають і поважають.

Начальник УМБС в Донецькій області, генерал-лейтенант міліції Володимир Малишев (праворуч) у хramі Іоанна Воїна розповів журналістам «Голосу України» про важкі будні донецької міліції.

спецрахунків, а також пропозиції з формування місцевих бюджетів.

— Ми хочемо створити законопроект, який вносив би зміни в бюджетний кодекс і дав би змогу залишати частину податку на прибуток у регіонах, — розповідає секретар ЦЗІ. — 50 відсотків спрямовують до центрального бюджету, 50 залишається в місцевому. Нині місцева влада зацікавлена в тому, щоб керівники підприємств платили велику заробітну плату і повністю валили місцевий бюджет. Якщо ситуація зміниться, якщо на місцях залишатиметься прибуток, то керівники міста, району будуть зацікавлені й у тому, щоб підприємства показували великий прибуток. Такий крок спрямований на легалізацію підприємницької діяльності в цілому. Згідно ще з однією «революційною» ідеєю, що декларує центр, 75 відсотків перевищення планових надходжень у бюджет залишатиметься на місцях, а інше — спрямовуватиметься до центрального бюджету.

Для аналізу законопроектів, що уже розглядаються в парламенті, донеччани опрацьовали проєкт, який називається «Онлайн-законодавство». На сайті www.czi.net, як подається докладний аналіз «за» і «проти» документів, що розглядають народні депутати.

У газету, до генерала

Для Івана Федоровича Грозовського із Шахтарська наш приїзд був цілковою несподіванкою. Колишній шахтар, котрий 34 роки працював під землею, — вірний і давній переплатник «Голосу України». У лотерей, проведених для читачів газети, Іван Федорович виграв комплект книг, які ми і вручили швидко разом з сувенирами від газети. «Мужикам підку похастаємося», — зрадів пенсіонер.

Останніми місяцями колишній шахтар пережив

чимало горя: спочатку доглядав паралізовану дружину, а в грудні її поховав. Квартира у «хрущовці» на першому поверсі й гірняцька пенсія — от і все, що заробив за 73 роки життя. Доля, типова для багатьох жителів невеликих міст, про проблеми яких наша газета прагне писати регулярно.

Лотерея для передплатників «Голосу України» уже стала традиційною. Багато років поспіль спонсором лотерей виступає обласний щотижневик «Кримінал-Експрес». Наші колеги не лише видають газету з 20-тисячним тиражем, а й ведуть велику видавничу діяльність. У їх «активі» — книги про історію і будні донецької міліції, про найрезонансніші злочини, про досвід з охорони законності і порядку. Під час зустрічі головний редактор «Кримінал-Експреса» Олександр Кучинський ознайомив з роботою громадської приймальні, що відкрилася нещодавно в газеті, — тут раз на місяць зустрічається з читачами начальник УМБС України в Донецькій області, голова піклувальної ради редакції Володимир Малишев. Ця традиція народилася не так давно, але вже завоювала популярність у донеччан, що одержали ще одну можливість вирішити проблеми і порушити наболілі питання.

Дозвіл на зйомку... руйн

Наш приїзд до Слов'янська почався майже як бойовик. У той день ми запланували провести «круглий стіл», присвячений проблемам банкрутства підприємств і соціальним наслідкам цього процесу. Для сотень горюдин, що були викинуті на вулицю і не одержали борги із заробітної плати, ця тема дуже болюча. Дорогою в центр зупинилися біля колишньої прохідної ВАТ «Содовий завод», щоб на власні очі побачити наслідки ліквідації найбільшого підприємства.

Утім, від прохідної залишилася лише назва та напівзруйнована будка. У паркані, що колись обгороджував підприємство, зяють діри. Завмерли і напівзруйновані споруди, заростають бур'яном колишні цехи. Дорогу через содовий завод слов'янці використовують як найкоротший шлях до городів. Та тільки-но наш фотокореспондент прищипився, щоб підняти в об'єкти руїни, як поруч з'явився молодик у темних окулярах, що назвався охоронцем, і зажадав... дозволу на зйомку.

Через кілька хвилин приєднались ще двоє охоронців. Редакційні посвідчення спочатку подіяли, але потім один з молодих людей повернувся: «Ми теж їсти хочемо!» Докладний матеріал про проблему заводів-банкрутів ще попереду. А поки — одна деталь, про яку з болем казала колишній працівник ВАТ «АІЗ-Енергія» Ніна Чеботарьова: після численних прохань нове керівництво підприємства погодилося виплатити ветеранам до 9 травня аж... по 10 гривень. Гроші дали 20 травня...

Чорне і біле — кольори, що змішалися в Слов'янську, як і у всій Донеччині. Закриття найбільших промислових підприємств почасті допоможе перетворити Слов'янськ у місто-курорт, вважає місцева влада. За словами заступника міського голови Андрія Качулина, прийнято програму рекреаційно-туристичного напрямку, створено спеціальний відділ із розвитку туризму.

Показати місту є що. Це і відомий далеко за межами України курорт із лікувальними грязями і солоними озерами, і Святогорський Свято-Успенський чоловічий монастир, що одержав статус лаври, і заповідні місця Святогір'я. Одна з труднощів, з якими зіштовхнулися організатори туризму, — «піратські» екскурсії, з котрими на берег Сєвєрського Діня приїжджають із усіх кутків країни. Тому в місті розмірковують на створення комунального підприємства з туризму. «Кожна група, що приїжджає, брати нашої екскурсовода», — пояснює секретар Святогорської міськради Тетяна Божко. — В нас підготовлені фахівці, що працюють у державному історико-архітектурному заповіднику, розроблено маршрути, адже все навколо — це охоронювана територія. Крім того, така система дасть робочі місця жителям міста».

Напередодні нашого приїзду в Слов'янськ у місті почав працювати виїзний корупт газети «Голос України». У його планах — щомісячні зустрічі з читачами, «прямі лінії», дискусії, інтерв'ю. Отож проблеми північної області регулярно і повно висвітлюватимуться на сторінках газети.

Фізика і лірики

Донецький державний інститут проблем штучного інтелекту — єдиний в Україні. Сьогодні тут ведуть фундаментальні і прикладні дослідження і розробки в таких галузях, як інтелектуальні комп'ютерні засоби і системи, інтелектуальні робототехнічні системи, комп'ютерні системи інтелектуальної діагностики і тестування, охоронні системи і системи безпеки, системи технічного зору, системи розпізнавання мови і зображень, електронні підручники і посібники.

— Ми маємо навчити робота мислити, як людина, — зазначив під час зустрічі з журналістами «Голосу України» ректор інституту доктор технічних наук Анатолій Шевченко (на знімку праворуч вгорі). — Ми створюємо інтелектуально-механічних роботів типу «Інтелект» з високим рівнем штучної «свідомості», здатних виконувати розумові і фізико-механічні операції, орієнтуватися у просторі. Необхідний новий погляд на розвиток обчислювальної техніки. Потрібні не технарі, а філософи.

Нам вдалося заглянути у святая святих наукової установи — лабораторії, де сьогодні розробляють нові зразки сучасної техніки і створюють нові програми. Одна з них — програма розпізнавання зорових образів, прикладне значення якої, зокрема, боротьба з тероризмом, розшук злочинців. Як навчити машину «впізнавати» обличчя? Відрізняти їх одне від одного? Запам'ятовувати? Над чим працюють у спеціально створеному відділі. А «побачимо», так би мовити, ефектом стала комп'ютерна програма «Віртуальний

Чи не пізно взялися охороняти підприємство-банкрут?

баскетбол», яку продемонстрував начальник відділу розпізнавання зорових образів кандидат фізико-математичних наук Костянтин Нюнькін. На екрані комп'ютера — м'яч і кошик. Ви замахаєте рукою, наче вдаряєш по м'ячу, і він летить! Трошки тренувань — і можна проводити віртуальний чемпіонат.

Велику популярність інституту штучного інтелекту принесли електронні підручники. Спочатку за мовниками їх були здебільшого закордонні партнери. Сьогодні, з повсюдною комп'ютеризацією шкіл, диски, що допомагають, наприклад, вивчати біологію чи математику, затребувані й в Україні.

Не менш цікавою була зустріч з начальником відділу розпізнавання мовних образів доктором фізико-математичних наук, професором Владиславом Шелеповим. Після демонстрації досягнень цього підрозділу в нас у руках залишається аркуш паперу з наведеною амплітудою словосполучення «Голос України» (див. внизу).

Кавове дерево для ветерана

Дні «Голосу України» — це завжди калейдоскоп нових знайомств і зустрічей. Але в Будинку працівників культури в Донецьку зацікавила трошки «пригальмувати». Щоб не кваліфікувати розглядати картини і скульптури, довідатися про історію кожної з них, посидіти на репетиції бардівського концерту і доторкнутися до неповторної ари будинку. Його беззмірно на берегиня Майя Борисівна Калининченко — чудовий оповідач, знає про людей мистецтва Донбасу все.

Нещодавно будинок (до речі, єдиний у країні) переїхав у відремонтоване приміщення, надане місцевою владою. На новому місці все так само гостинно і затішно, так само раді гостям і так само тримають високу планку вимог. Виставка чи вечір у Будинку працівників культури рівнозначна визнанням рівня майстерності. А керівництво установи дотримує незмінного принципу: всі заходи мають бути безплатні для відвідувачів.

З Майєю Борисівною і співробітницями будинку, ентузіастами своєї справи, ми говорили про мистецтво, про життя і про газету. На думку працівників культури, «Голос України» вирізняє гарний смак в подачі й інформації, ілюстрації. Багато публікацій у Донецьку читають і перечитують, пам'ятають автори і переживають за героїв. За пропозицією М. Калининченко газета запланувала провести «круглий стіл», на якому підіють попередні підсумки року духовності, оголошеного в Донецькій області, торкнутися проблеми розвитку культури, взаємін культури і влади, культури і суспільства. І символічно, що Донецьк, котрий у більшості українців асоціюється з вугіллям, сталлю і великою індустрією, порушує проблеми духовного відродження.

... Запам'ятався зворушлива історія, що її розказали в обласному госпіталі для ветеранів війни в Мар'їнці. Один з підопечних, житель Донецька, вирішив подарувати госпіталю колекцію кімнатних дерев: лимонного, мандаринового і навіть кавового. От уже чотири роки, як ветеранську ідальню прикрашає своєрідний зимовий сад. Отож, поправляючи здоров'я в госпіталі, його мешканці ласують екзотичними фруктами, вирощеними прямо тут. А колишній хазяїн відвідує зелених друзів і радіє, що віддав їх у гарні руки. Нехай у вашому житті, шановні читачі, буде більше добра й таких безкорисливих учинків.

Сергій Демчук, Ліна Куц. Фото Олександра ВОСКРЕСЕНЬКОГО.

Всі на фестивалі!

У Донецьку, в суботу 5 червня, о 14 годині, в парку культури та відпочинку імені Шербакова відбудеться традиційний фестиваль преси, присвячений Дню журналіста. У програмі — виступи самодіяльних і професіональних колективів, різноманітні конкурси для дітей і дорослих, польова кухня і нагородження кращих колег по перу.

Під час свята працюватиме стенд газети «Голос України». Учасниками безпрограшної лотерей стануть усі, хто передилатить газету на фестивалі. Причому ходити далеко не треба: поруч у парку поштової працівники оформлюватимуть квиточки. Для наших читачів ми розігруватимемо футболки, кепки, светри, термоси, брелки, ручки, блокноти із символікою «Голосу України», а також яскраві фірмові календарі. Куточок «Голосу України» — це ще й можливість принести листа з проблемою, яка вас хвилює, висловити свої пропозиції і побажання. До зустрічі на фестивалі!

Ліна Куц.

Кріпосне право... в Чернігові

Керівника ЗАТ «Чернігівоблбуд» В. Демшевського у квітні цього року за виселення сімей виключено з лав КПУ

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

У чернігівки Вікторії Кольченко життя в останні роки перетворилося на суцільний стрес. Хоча починалося воно з радосного новосілля...

У 1988 році облрембудтрест звів 108-квартирний житловий будинок для малосімейних по вул. Свердлова, 120, та подібного типу 162-квартирний по вулиці Рокоссовського, 6-А.

— Почали будівництво восени 1987 року, — розповідає керуючий проєктом ремонтно-будівельним ЗАТ «Чернігівоблбуд» Віктор Демшевський. — Фактично все почалося з нуля, з моєї ініціативи, без цільового фінансування. Я згодом навіть мав справу з прокуратурою, яка хотіла відкрити проти мене кримінальну справу. Та все ж таки переміг здоровий глузд. Хоча нервів вони мені потірали достатньо. У нашого тресту були певні резерви, я знайшов можливості додаткового фінансування. Працювали на об'єкті цілодобово. Мене навіть жартома називали «Петро Великий № 2», бо я теж там фактично і днював і ночував.

Радість 1988 року згодом була затьмарена багатьом мешканцям малосімейок невизначеністю статусу їхнього житла. За документацією В. Демшевського, він збудував гуртожитки, а отже, повноправний власник наданого житла — «Чернігівоблбуд», а не поселені в ньому люди. А звідси й суворий закон від ЗАТ: не працюєш у нашій організації — до побачення, звільни квартиру для нашого працівника.

У «Чернігівоблбуду» після 1991 року були не завжди успішні часи. Зарплати, яку платили, не вистачало, щоб прогодувати родини. Дехто у зв'язку з цим наважувався змінити місце роботи. Для сім'ї Кольченків судові процеси почалися ще в 1990 році, коли глава родини звільнився з облрембудтресту. Після того, як суд виніс рішення про виселення,

Юрій Кольченко повернувся в колектив.

— Та в 1993 році знову почалися проблеми з виплатою зарплатки, — розповіла Вікторія Кольченко. — Треба було якось утримувати сім'ю. У мене дві дочки. Одна — інвалід. Тож чоловік пішов служити за контрактом у прикордонники. Деякий час нас не чіпали, а з 1998 року — серія судів про виселення. Чоловік запив. У 2002 році поїхав на заробітки до Києва і пропав. Фактично через цю непевність з квартирою та безкінечні суди наша сім'я розпалася.

На захист В. Кольченко та її дітей, а також інших мешканців будинку по вулиці Полуботка, 120 (колишня Свердлова) виступила Чернігівська облпрокуратура. За її позовом Господарський суд 26 березня цього року визнав право власності на будинок за державою в особі Регіонального відділення Фонду державного майна України в Чернігівській області. Головний аргумент правосуддя — рішення Чернігівського міськвиконкому від 28 грудня 1993 року № 280, згідно з яким вирішено 108-квартирний будинок малосімейних по вул. Свердлова, 120, надалі вважати не гуртожитком, а житловим будинком. У зв'язку з цим прокуратура посилювалась на те, що включення 1994 року спірної будівлі до об'єктів цілісного майнового комплексу, приватизованого ЗАТ «Чернігівоблбуд», проведено всупереч вимогам закону.

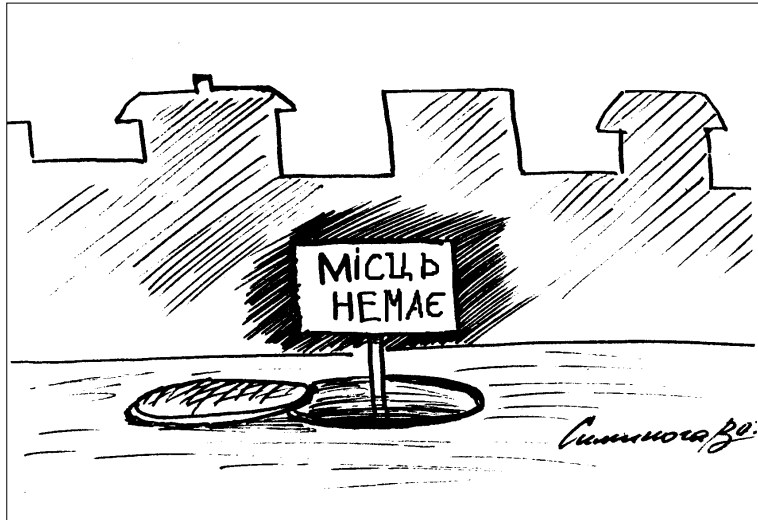
В. Демшевський збирається оскаржувати це рішення. Мовляв, рішення міськвиконкому від 28 грудня 1993 відмінене новим рішенням міськвиконкому від 19 червня 1995 року і статус гуртожитку за будинком підтверджено Верховним Судом 5 липня 2000 року.

Ситуація з будинком по вул. Рокоссовського, 6-А, ще критичніша. З нього вже виселено кілька сімей. На черзі — родина Гуляй.

— Дім будувався на державні капіталовкладення, — каже Валентина Гуляй. — Ми брали активну участь у будівництві, впорядкуванні закріпленого за нами житла. Я вважаю, що наш житловий будинок приватизовано ЗАТ «Чернігівоблбуд» незаконно.

Валентина Іванівна отримала роз'яснення Спеціальної контрольної комісії з питань приватизації Верховної Ради України, де є такі рядки: «Ситуація, яка склалася на сьогоднішній день, призводить до необхідності переведення будинків для малосімейних у комунальну власність. Відповідно до ч.1 ст.7 Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо передачі об'єктів права державної власності у комунальну власність» від 21 грудня 2000 року житлові будинки (разом із вбудованими та прибудованими нежилими приміщеннями) та гуртожитки (у тому числі не завершені будівництвом) передаються з державної у комунальну власність безоплатно. До того ж, п.9 ст.8 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» обумовлено, що при зміні форми власності підприємства, установи, організації, у повному господарському віданні яких перебуває державний житловий фонд, останній передається у комунальну власність відповідної Ради. Включення будинку, в якому Ви мешкаєте, до статутного фонду закритого акціонерного товариства «Облбуд» суперечить вимогам чинного законодавства України, а саме п.2 ст.3 Закону України «Про приватизацію державного майна», який передбачає, що дія закону не поширюється на приватизацію об'єктів державного житлового фонду».

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1992 року № 572 «Про механізм

Мал. Вадима СИМІНОГІ.

впровадження Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» відомства, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких перебуває державний житловий фонд, повинні сприяти задоволенню потреб громадян у здійсненні приватизації. Разом з тим керівник ЗАТ «Чернігівоблбуд» В. Демшевський мотивує свою затяту боротьбу за згадані вище будинки інтересами трудового колективу. Справді, існують протоколи конференції працівників орендного підприємства від 29 вересня 1994 року, загальних зборів акціонерів від 11 квітня 2000 року, 31 липня 2003 року, що ніби фіксують відмову більшості на надання можливості своїм же працівникам приватизувати малосімейки. На паперах усе виглядає як «глас народу». Та насправді скоріше це воля зацікавленого керівництва, основних утримувачів акцій ЗАТ. Адже у відомчих кімнатах малосімейок, гуртожитків проживає майже 880 осіб. Невже вони становлять незначний відсоток у трудовому колективі, в якому нараховується 600 праців-

ників? Невже вони мріють і далі проживати у будинках-гуртожитках? Зустрічі з кількома сім'ями переконали, що це далеко не так.

— Хіба нам не хочеться мати власне житло? — казали співрозмовники. — Та що ми можемо вдіяти? Почнеш добиватися, так ще виселять...

Судові «показові» позови про виселення стимулюють їх триматися ЗАТ. Навіть якщо воно платитиме на місяць 50-100 гривень, нікуди не дінешся! Фактично завдяки сучасному кріпосному праву ЗАТ «Чернігівоблбуд» утримує в такий спосіб «колектив».

— Нині в «Чернігівоблбуді» зарплати стабілізувались — можна заробити від 250 до 1000 гривень, — зазначив у розмові з нами В. Демшевський. — Не висітає робітників. В інтересах же більшості ми змушені пропонувати роботу тим, хто звільнився в попередні роки.

Логіку керівництва зрозуміти неважко. Та кріпосне право — далеко не найкращий вихід для подальшої життєздатності ЗАТ.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Гараж

Любов Скрипникова і Ганна Кунець, котрі мешкають у містечку Оріхів Запорізької області, — сусідки. Правда, останнім часом Любов Андріївна у своєму будинку не проживає. За її словами, через конфлікт із Ганною Гаврилівною.

«А будинок руйнується, — скаржиться у листі до редакції нашої газети Любов Андріївна, — його опалювальна система введена з ладу. Хто мені ці збитки тепер відшкодує? І все через той гараж...»

Коли сусідка лише починала зводити «той гараж», Любов Андріївна забила на сполох. І мала на те всі підстави. Комісія у складі представника міськради і спеціаліста відділу земельних ресурсів своїм актом від 28 липня 1998 року засвідчила, що гараж Ганна Кунець буде на відстані всього 20 сантиметрів від межі із сусіднім об'єктом без відповідного дозволу, технічної документації, з порушенням усіляких будівельних норм. Згодом у цьому переконалися і в райдержадміністрації (Оріхів — місто районного підпорядкування), і в управлінні містобудування та архітектури облдержадміністрації. Однак Ганна Гаврилівна на те не зважала. Будівництво гаража тривало. І допоки Любов Андріївна ходила зі скаргами по кабінетах державних посадовців, він був збудований.

Не описуватиму в деталях подальший марафон нашої читачки коридорами місцевої влади. Минали роки. Змінювалися посадові особи. А «той гараж» стояв непорушно, як фортеця. І з його даху, який, до речі, зведено з нахилом на обійстя Любові Андріївни, вже чимало води збігло під її будинок.

Згідно із ст. 105 чинного на той час Цивільного кодексу України, об'єкт самовільного будівництва за відповідним рішенням виконкому міськради зносять або ті, хто його звів, або ж за

їхній рахунок. Проте стосовно гаража Ганни Кунець виконком Оріхівської міськради жодного рішення не ухваливав, бо навіть не розглядав скарги Любові Скрипникові. Чому?

Саме з цим запитанням Любов Андріївна звернулася до прокурора району, а Іван Присяжнюк, який в той час очолював районну прокуратуру, — до тодішнього міського голови Степана Здановського. Прокурор виносить один припис, другий, третій, четвертий...

Врешті-решт Іван Присяжнюк домігся, щоб міськвиконком 24 травня 2001 року своїм рішенням визнав гараж Ганни Кунець самобудом, який підлягає знесенню. Виконувати особисто це рішення Ганна Гаврилівна не поспішала. А міська влада... скарсувала його через два місяці. І тоді знову у перебіг подій втрутився прокурор району.

Щоб змусити Ганну Кунець знести самовільно збудований гараж, міськвиконком звертається із позовом до місцевого суду. Суд відбувся 11 липня 2002 року. Тобто досудовий марафон Любові Андріївни коридорами місцевої влади тривав більш як чотири роки. На жаль, він не закінчився й сьогодні.

Суд, як і міськвиконком, визнав гараж Ганни Гаврилівни самобудом і зо-

бов'я-
зав її знести
його за свій рахунок, але...

— Схоже, виконанням судового рішення ніхто не цікавиться, — розповіла Любов Андріївна. — Добре, що я — третя особа на стороні позивача, бо він свою позицію відстоювати не прагне. Ходжу тепер то в міськраду, то в прокуратуру, а звідти — в районний відділ державної виконавчої служби. Такий собі бермудський трикутник... Вже майже два роки ходжу. Посадовці ведуть між собою ділове листування, а гараж той як стояв, так і стоїть. Чому не виконують судові рішення? А якщо воно не виконується протягом трьох років, то, як мені відомо, втрачає свою чинність. Ще одну таку п'ятирічку мені не здолати. Тому й звернулася до «Голосу України».

Нещодавно я побував в отому «бермудському трикутнику». У прокуратурі Оріхівського району мені казали, що суддя, розглядаючи справу за позовом міськвиконкому до громадянки Ганни Кунець, винесла «вузьке» рішення.

— Ми порадили, щоб суд відповідним доповненням уточнив своє рішення, — наголошував нинішній прокурор району Ігор Асаулєнко. — Виконати його мав відповідач, але Кунець відмовляється зносити самовіль-

но збудований гараж. Як бути? Суддя послалася на статтю 207-му Цивільно-процесуального кодексу України. Якщо Кунець добровільно не зносить свій гараж, то, згідно із цією статтею, позивач (міськвиконком) має право виконати рішення суду за рахунок відповідача. Має право... Але ж не зобов'язаний!

Справді, між поняттями «мати право» і «бути зобов'язаним» є істотна різниця. Проте саме на ст. 207-му ЦПК України посиляються і в райвідділі державної виконавчої служби, куди ще 12 грудня 2002 року надійшов відповідний виконавчий лист. Тоді само було відкрито і виконавче провадження. У постанові про нього для Ганни Кунець встановлено строк добровільного виконання рішення суду. За ігнорування вимог державного виконавця її двічі притягували до адміністративної відповідальності. Але, певно, її гараж був того вартий...

28 липня минулого року Ю. Закладний, старший держвиконавець ВДВС Оріхівського РУЮ, звернувся до міського голови М. Бережка: «Керуючись ст. 207-ю ЦПК України, направляємо вам лист-зобов'язання для вживання заходів щодо Кунець Г. Г.».

— Це листування із райвідділом державної виконавчої служби і прокуратурою триває вже другий рік, — зазначив заступник оріхівського голови Олександр Мірошніченко. — Згідно з чинним законодавством, міськвиконком у вирішенні спірного питання Скрипникові вичерпав свої повноваження у повному обсязі.

...В Оріхові один із чиновників запитав мене: «Невже ваша поважна газета писатиме про якусь суперечку між сусідами?! Ви погляньте, що діється навколо...» Отож-бо.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя—Оріхів—Запоріжжя.

Фото Валерія ІНЮТИНА.

ОСВІТА:

БЕЗ РОЖЕВИХ ОКУЛЯРІВ

Випускний вечір у пологовому будинку

КОНКУРС: ЩО БУЛО, ТЕ БУЛО

Від ведучого. Нагадую, шановні читачі: нами оголошено конкурс «Що було, те було» на крашу історію з життя сучасної(?) школи. Сьогодні її розповідає Ромео кінця 90-х.

Про роман Іри й Андрія знала вся школа. Навіть пліткувати на цю тему було нецікаво. Дружили вони з п'ятого класу. Після закінчення дев'ятирічки Андрій вступив до ПТУ. Ірина залишилася в школі. Дружба між ними тривала. За пару місяців до закінчення одинадцятого класу стало помітно, що Ірина надто додала у вазі. Першою щось запідозрила вчителька фізкультури. Вона й

«розколола» дівчисько, вчинивши суворий допит. Найгірші підозри підтвердилися: Ірина була на сьомому місяці вагітності. Розголошення цього факту загрожувало скандалом. Адміністрація школи вирішила зберегти в таємниці «ЧП» і дати можливість дівчинці одержати атестат. А тим часом батьки про «цікаве становище» дочки навіть не здогадувалися.

Від редакції. У Вінницькій області народила 13-літня Ірина. Батько дитини — 22-літній Сашко. Старанню вагітну ученицю вчителі теж не зрадили — вони підтримали її морально, берегли від глу-

звань і знущань. А для профілактики дирекція запросила до школи психолога і дитячого гінеколога. Мудре рішення. Спасибі за розуміння, шановні педагоги!

«Радісну» новину вони дізналися від директора. ... Іспити вагітна склала (за індивідуальним графіком) на «відмінно». Тільки на випускному балі потанцювати їй не довелося: у цей день народила чудове маля. А трохи раніше молоду пару зареєстрували. ... Сьогодні Ірина Вікторівна працює вчителькою фізики. Вибравши професію педагога, вона в такий спосіб висловила

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

вдячність своїм мудрим наставникам. Вони колись не відвернулися, не засудили її і не зіпсували їй життя...
Василь УЛАМКО.
Одеська область.

ГОЛОС ДИТИНИ

Власний крок на обраному шляху

Хочу звернутися до батьків старшокласників. Після 14 років підліток уже має право сам визначати свій подальший шлях і обирати професію. Але деякі батьки підрізують крила своїм цілком дорослим дітям, нав'язуючи власне рішення. Батьки вважають, що їхня думка важливіша, краша, продуманіша, ніж у підлітка. Але не розуміють вони головного, що тим самим душать самостійність у вже сформованої особистості. А діти, у свою чергу, стають неспроможними приймати важливі рішення, здійснювати вчинки і нести за них відповідальність. Невже, дорогі батьки, ви думаєте, що в майбутньому ми не звинувачуватимемо вас за нав'язані рішення?

Оксана ДУБІНА (10 клас).
Красноармійськ
Донецької області.

3-ЗА ПАРТИ — НА ЛАВУ

Друг убив друга

У Вознесенську вбито 13-літнього підлітка. Затримано підозрюваного, учня дев'ятого класу, який навчався в одній школі з потерпілим. Як встановлено в ході слідчо-оперативних дій, зранку підозрюваний проник у квартиру потерпілого за допомогою ключа, що викрав раніше. Це було нескладно, оскільки він приятелював з потерпілим і не раз заходив у гості. Злочинець знав, що у квартирі зберігається чимала сума грошей. Несподівано додому повернувся син власника квартири — восьмикласник, який, побачивши неп-

роханого гостя, спробував по телефону викликати міліцію. Вбивця схопив зі столу на кухні ножа і завдав потерпілому більше десяти ударів у обличчя, руки, спину, груди. Після скоєного злочинець викликав таксі. Украдені гроші витрачав з розмахом, не вимагаючи решти, навіть запросив приятелів до кафе. Під час огляду місця події було знайдено зв'язку ключів, що випадково випали з рук вбивці. Це й допомогло розкрити злочин. Вознесенською міжрайонною прокуратурою порушено кримінальну справу.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

НАУКА

Що далі експеримент від теорії, то ближче він до Нобелівської премії. Фредерік Жоліо-Кюрі, французький фізик.

Перекуєм літаки на електростанції!

ПОЗИЦІЯ

Мешканця Миколаєва, кандидата технічних наук Віктора Григоренка просто розгнівило недавнє повідомлення про те, що під контролем експертів США у нас розпочалося знищення стратегічних бомбардувальників Ту-22. І що до кінця наступного року буде знешкоджено 31 такий літак. Підняв на ноги колег-однодумців: кому-кому, а вам же, мовляв, відомо, що в найбільш розвинених країнах, і в першу чергу в тій же Америці, уже зараз 40—60 відсотків елек-

тричної енергії виробляється газотурбінними агрегатами... Тут треба пояснити, що справа, до якої причетний Віктор Григоренко, пов'язана з конструюванням якраз газотурбінних двигунів, спроможних працювати на найрізноманітніших видах палива. Існуючі нині енергогенеруючі потужності в Україні — ті ж теплові чи атомні електростанції — або максимумально вичерпали свій ресурс, або становлять екологічну та техногенну загрозу. А ще й дуже дорога це розкіш — відроджувати їх чи будувати ана-

логічні нові. Тим часом світова наука і практика останніх літ, вважає Григоренко, засвідчили, що альтернатива традиційним зараз енергопотужностям є. Це газотурбінні електростанції. Яким, навпаки, альтернативи не видно мінімум у нинішньому столітті. — Півроку вистачить, щоб на базі газотурбінних двигунів НК-22, знятих з важких бомбардувальників Ту-22, «змайструвати» цілком пристойні електростанції, — авторитетно запевняє Віктор Григоренко і додає: — І розпочати цим реструктуриза-

цію енергогенеруючої галузі. Навіть якщо вони вже сповна і виробили свій льотний ресурс, то в наземних умовах, продовжує Віктор Якович, надійно служитимуть ще не один десяток літ. У Дніпропетровську багато хто поділяє і гнів, і водночас здоровий глузд Віктора Григоренка. Який пропонує й наполягає не знищувати, а зберегти газотурбінні двигуни НК-22, що ними були оснащені грізні далекого радіусу дії бомбардувальники Ту-22. А заодно залишити цілими і всі бор-

Фото УНАН.

тові елементи, що входили до систем регулювання, управління та захисту енергокомплексів на стратегічних літаках. Щоб пустити їх у нове діло. Адже якщо цих літаків дійсно три десятки, то це мінімум 60 двигунів. Вони, за підрахунками Григоренка, досягнуть сумарної потужності півтори-дві тисячі МВт. На спорудження ж усіх разом «крилатих» газотур-

бінних електростанцій знадобиться, стверджує миколаївський «порушник спокою», ледь не в 30 разів коштів менше, ніж на будівництво, скажімо, традиційної станції аналогічної потужності. Звідси фантастична дешевизна «альтернативної» енергії.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
На знімку: а поки що — ось так.

КАДРИ

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

Державна формула

Нещодавно Математичний інститут Російської Академії наук прийняв постанову, що дозволяє його співробітникам працювати за кордоном не більше двох з половиною місяців. Щоб «мізки» не витікали за кордон. Українські вчені також не проти податися за крашм заробітком за межі рідної держави, бо їхня зарплата в п'ять—шість разів нижча, ніж у Польщі і в 25-40 разів менша за реальну оцінку праці трудівника науки зі США чи розвинених європейських країн, а викладацьке навантаження в кілька разів більше. Але нашої державі це, здається, байдуже. Та навіть за цих умов українська наука все ще утримує високий міжнародний рейтинг. Про це розповів професор

Кам'янець-Подільського державного університету, доктор фізико-математичних наук, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки 1996 року, заслужений працівник освіти нашої держави Юрій Теплінський. Нещодавно в Бостоні вийшла англійською мовою його монографія, яку він написав у співавторстві з академіком НАНУ Анатолієм Самойленком про зліченні системи диференціальних рівнянь. Скорочення кількості молодих науковців з початку 90-х поставило під загрозу десятиліттями нажитий міжнародний авторитет деяких наукових шкіл України. Всесвітньо відомий Київський, з теорії нелінійних коливань, до якої належить і Теплінський, і його колеги з

фізмату, це поки що не загрожує. Однак щоразу, коли надходять запрошення взяти участь у науковій конференції за кордоном, пан Юрій підраховує власні статки, і здебільшого, посилає відмову. Досить того, що свої монографії, навчальні посібники, інші наукові праці доводиться видавати своїм коштом. Лише небайдужість держави, подолання тотальної бідності та дієздатність основних демократичних принципів суспільства, на думку пана Юрія, надасть стимул для розвитку науки та освіти. Ця формула відома не лише Теплінському, а й тисячам українських учених мужів.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

Ім'я на борту корабля

НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ, НІЩО НЕ ЗАБУТО

Щоразу, йдучи в дозор на державний кордон, моряки Одеського загону морської охорони шикують крок біля пам'ятника Героєві Радянського Союзу П. І. Державіну, щоб потім повести свої бойові кораблі, на борту одного з яких є напис «Павло Державін», у блакитну далечінь. А новобранців, яким випадає щастя (саме так вважають уже досвідчені «морські вовки») служити на Потаповому молу в Одеській гавані, де базується згаданий загін, ту-тешні командири передусім знайомлять з героїчними віхами життя капітана 1-го рангу Павла Івановича Державіна.

...Золоту Зірку Героя Павло Державін отримав уже в другій половині Великої Вітчизняної війни. За висадку десанту на Керченський півострів. Там він, як згадують очевидці й засвідчують документи, виявив не тільки блискучі командирські здібності, а й особисті мужність та героїзм.

Початок війни застав старшого лейтенанта Павла Державіна на посаді командира дивізіону сторожових кораблів (так званих «малих мисливців») Чорноморського загону прикордонних військ. Дивізіон Державіна, бойові кораблі інших підрозділів військово-морської бази брали активну участь у 73-денній героїчній обороні міста, не давали ворогові атакувати Одесу з моря. Більше того, «мали мисливці» дивізіону, спільно з кораблями Дунайської військової флотилії, взяли участь у висадці першого на початку війни десанту не лише у тил ворога, а й на його територію. На правому березі Дунаю, під Старою Кілією, прикордонники та підрозділи 25-ї Чапаєвської дивізії захопили румунський мис Сатул-Ной і розгромили чималі ворожі сили. Вони знищили понад

дві тисячі солдатів та офіцерів противника, 720 осіб здалися в полон. І все це — 26 червня, на четвертий день війни. Плацдарм у кілька десятків квадратних кілометрів на території Румунії десантники утримували до 18 липня 1941 року, доки не отримали наказ відступити.

Епізодів, коли моряків випробовували на мужність і волю, було немало. Дивізіон Державіна, відбиваючи ворожі атаки й виловлюючи плавучі міни, зумів прокласти 10-мильний і широкий фарватер для безперешкодного проходження транспортних суден. А потім «мали мисливці» ще й супроводжували з боями каравани морем. Дивізіон відконвоював понад 900 суден!

Пізніше Павло Державін брав участь в обороні Севастополя, у боях на Малій землі під Новоросійськом, визволяв Одещину, штурмував Белград, Братиславу, Відень, Будапешт... Понад три десятки бойових нагород, зокрема й полководницькі — ордени Ушакова та Суворова, прикрасили груди моряка. Пройшовши шлях від матроса-водолаза до ка-

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

пітана 1-го рангу, Герой Радянського Союзу Павло Державін уміло командував морською бригадою, примножував славні традиції військових моряків у мирний час...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.
На знімках: П. І. Державін; біля пам'ятника героєві у Воєнній гавані в почесній варті завергли онуки прославленого фронтовика.

Про електроенергію і погану звичку

ЛІЧИЛЬНИК

Торік лише в Покровському районі крадії зняли 75 кілометрів електродротів та розкурочили кілька трансформаторів — завдали районному підприємству електромереж збитків на суму 115 тисяч гривень. Але це тільки одна біда, від якої потерпають енергетики.

Протягом минулого року Покровський район спожив загальною 57,4 мільйона кВт-год електроенергії. Оплачено або зафіксовано (і колись буде оплачено) лише 32,6 мільйона кВт-год. Різницю пустили поза лічильниками або си-

ломіць «заставляють» їх зупинятися...

Начальник служби збуту Покровського підприємства електромереж Валерій Усенко називає десятки прізвиськ земляків, котрих було спіймано на гарячому. В приватних оселях контролери виявили або обвідні — поза лічильниками — дрови, або лічильники з порушеними пломбами і механізмами, або й несанкціоноване підключення до електроліній.

Ясна річ, що тут доречно вести мову про невисокі статки окремих верств сільського населення. Для них

електрична енергія на дурничку — найдоступніша, оскільки природний газ чи тверде паливо ще дорожчі. Однак ледве не повсюдне розкрадання струму — прямий шлях до знищення підприємств електропостачання.

Свого часу — за Радянського Союзу — рівень автоматичного обліку електроенергії найвищим та найдосконалішим був саме в Україні. Підтримувати його в належному стані нині не дає змоги катастрофічна нестача коштів. Та якщо навіть тепер і замінити традиційні електrolічильники на електронні, що збираються зробити в

Покровському районі, навряд чи це змінить ситуацію кардинально. Погана звичка розкрадати енергію стала мало не ознакою менталітету і так в'їлася у психологію деяких людей, що трапляються й геть курйозні випадки.

У селі Катеринівка Покровського району в будинку літнього мешканця знайшли пристрій, котрий систематично «дуриє» електrolічильник. Контролери склали протокол. З'ясувалося, що господар помешкання пільгово... звільнений від оплати за спожиту електроенергію на сто відсотків.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

НАПИШУ ВАМ І Я...

По праці і шана

Уперше в історії України вжито ефективних заходів у справі соціального захисту трудящих, що відповідає здоровому глузду, як у відомому прислів'ї: «По праці і шана».

Про це раніше ми тільки мріяли! І от закон прийнято. З'ясувалося, що до цього суспільство не готове — як було радянське, так і залишилося. Раніше сторожі, чергові, вахтери всіх мастей, розсильні і посильні, табельники й інші «працюючі» прирівнювалися до інженерів, металургів, гірників, шахтарів, льотчиків та інших трудівників провідних професій народного господарства. Промовистіше за слова той факт, що і вахтер гуртожитку, і головний механік БМУ одержували однакову пенсію.

Уперше в історії країни (!) наш уряд, розділивши людей за кількістю та якістю їхньої праці і тривалістю виробничого стажу, віддав кожному по його заслугах...

Так, деякі недолики є, але без цього не обійтися нікому. Щось, вочевидь, треба виправити, але те, що людину праці стали цінувати за конкретний трудовий внесок, рівносильно Подвигу. Саме цей факт підняв на ноги всіх тих, хто не особливо обтяжував себе роботою. Ім потрібна зрівнялівка для того, щоб і далі сидіти на ший в тих, хто своєю працею створює добробут суспільства... Зчинили лемент і деякі політичні сили. Створюючи димову завісу навколо «порушення соціальної справедливості», вони рвуться до влади.

Хочеться звернутися до уряду з пропозиціями. Ні кроку назад! Тільки розмір середнього заробітку і тривалість виробничого стажу можуть бути критеріями під час визначення розміру пенсії! Адже це так просто: «що заробиш, те і з'їси»!

Щиро бажаю уряду успіхів!

З повагою, Микола ЖУРБІН,
учасник бойових дій у ВОВ, пенсіонер з 56-річним виробничим стажем, колишній будівельник.

Орджонікідзе

Дніпропетровської області.

Творчість наших читачів

Чорний біль

Я з вами, люди, я розділяю біль,
Чорнобильський біль, ще не пережитий,
У наших серцях той біль живе.
Могила болю всіх людей
Буде завжди відкрита.

Болисть за тих, хто відстраждав,
Й не зможе більш кохати,
Земля прийняла їх навік,
Та вони з нами, серед нас,
І ми завжди їх будемо пам'ятати.

Цей вірш склався в пам'ять про Чорнобильську трагедію, і я надсилаю його до «Голосу України». Хай український народ знає, що про його біду знають і пам'ятають у світі.

З повагою,
Олександра КЕРША,
громадянка Америки, українка.

Бурлінгтон.

Моя професія

Заирнути за обрій...

Цікаве поєднання професії та захоплення у Валентина Симоненка. Службовими східцями він дійшов до Голови Рахункової палати, а завдяки хобі — до президента Федерації альпінізму та скелелазіння України.

Кажуть, якщо людина бодай раз побувала в горах, вона обов'язково знову повернеться туди. Адже в горах завмирає час. Долаючи круті підйоми, людина змінюється. На землю спускається вже переможець над стихією, а головне — над самим собою.

Висотна епопея Валентина Симоненка почалася в юності, коли разом з однокурниками здійснював перші сходження. З тих пір він просто не міг зупинитися і забути про гори. А з 1995 року ще й очолив громадський альпіністський клуб «Одеса». Його скелелазі — багаторазові чемпіони України та світу.

Цікавлюся у Валентина Костянтиновича, що ж штовхає на найвищі вершини світу. А у відповідь чую: «Прагнення заирнути за обрій. За обрій власної душі...»

Олена КОНДРАТЮК.

Славути
Хмельницької області.

ОГОЛОШЕННЯ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

запрошує на одноденні семінари циклу
«ПЕНСІЙНА РЕФОРМА»:

11 червня, п'ятниця	Порядок обчислення і сплати страхових внесків
17 червня, четвер	Пенсії науковим працівникам: зміни в порядку обчислення
18 червня, п'ятниця	Недержавне пенсійне забезпечення: проблеми і перспективи
24 червня, четвер	Управління активами недержавних пенсійних фондів
25 червня, п'ятниця	Пенсійні виплати в системі недержавного пенсійного забезпечення

Семінари проводять керівні працівники
і спеціалісти Пенсійного фонду України

Додаткова інформація:

(044) 461-37-85, 227-74-11, 290-52-44

Тижневик Пенсійного фонду України

ГАЗЕТА ДОСТУПНА КОЖНОМУ

передплатні індекси:

- українською мовою - 06840,
- російською мовою - 06842

Тел.: (044) 290-14-22, факс: (044) 290-32-46
e-mail: penskurier@ukr.net

ВІСНИК ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Загальнодержавне інформаційно-аналітичне видання

Усе найважливіше про пенсійну реформу в нашій державі:
новини, досягнення, проблеми.
Вичерпно, з перших вуст – українською та російською мовами!

передплатні індекси:

- українською мовою – 23751,
- російською мовою – 06995.

Тел./факс: (044) 227-61-06
e-mail: vpf@ukr.net

ЧИТАЙТЕ ТА ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ «ВІСНИК ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ»!

Двоє з батьківської пісні

КЛУБ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

Кого-кого, а Яремчуків в Україні знають і люблять. Як інакше, коли йдеться про співочий рід, в якому пісня переходить «від батька й до сина», точніше — до синів. Справу, задля якої жив незабутній Назарій Яремчук, продовжують молоді Дмитро і Назарій. Їхніх пісень уже на другий альбом назбиралось. А ще — фестиваль «Родина», що об'їздив за рік чи не всю країну. Втім, «забронювати» сцену, обласну чи столичну, неважко, було б за що; а ось зацікавити таку велику і вибагливу аудиторію, як та, що збиралась у палаці «Україна» минулої осені, — завдання вищого розряду... Однак «Родина» — то швидше вдалий старт, а не фініш. І це інтерв'ю — зовсім не підсумкове.

— 2003 рік приніс вам немало вражень і турбот?

Дмитро: Рік був клопітним, багато концертів — від Чернігова до Одеси і від Ужгорода до Луганська. Влітку навіть не відпочили, трохи у Карпатах побули, на день до бабусі заїхали. Та все довелося відкласти — розпочався тур «Родини».

Назарій: Працювати над фестивалем почали практично на другий день після завершення попереднього. Міркували над концепцією, щоб нічого не повторити. Такі речі не вирішуються за три дні і навіть за місяць.

— У чому особливість цього фестивалю?

Дмитро: Ми прагнемо показати, що українці — одна велика родина. Так зветься пісня Назарія Яремчука і наш фестиваль. Почуття родинності треба пропагувати і розвивати, бо його бракує в суспільстві. Оті чотири тисячі глядачів, які прийшли на концерт, — хочеться, щоб в кожному серці лишилося щось добре, і щоб це «щось»

людина сказала рідним, повернувшись додому. Можливо, простіше було обрати якусь «прохідну» тематику й провести кілька концертів. Та хіба це нормально? Хіба це застаріло — любов до матері, до краю, в якому ти народився?..

— Ця ідея й лягла в основу фестивалю?

Дмитро: Задум був — показати соборність України. Виконавці, більшість яких хоч і мешкає в Києві, мають «малу батьківщину» — чи то Поділля, Чернігівщина, чи Дніпропетровщина. І самотність кожного регіону так чи інакше виявляється в пісні. Сцена була оформлена у вигляді квітки — червоної рути. Кожен артист — це окрема пелюстка цієї великої фантазмагоричної квітки. В ширшому розумінні — це символічний образ України, яку творять різні долі, різні характери.

— Вам здається, український народ насправді є тією великою ріднею, про яку співається в пісні?

Дмитро: Принаймні до цього йдеться. Щодо сприйняття «Родини» — якихось особливих відмінностей я не помітив, чи це Бахчисарай, Одеса, чи Коломия. Те, що ми робимо, знаходить відгук у людських серцях, і це найголовніше. Нас попереджали, що ось, скажімо, в Севастополі, доведеться перейти на російську мову, інакше там нас не зрозуміють. Але — зрозуміли!

— Маршрути Другого фестивалю теж будуть всеукраїнські?

Дмитро: Звичайно, в тих містах, де ми ще не були, й там, де вже побували, збираємось презентувати фестиваль в новому складі і в новій інтерпретації.

— А що об'єднує виконавців, запрошених на фестиваль?

Дмитро: Вони різножанрові — Ніна Матвієнко, Павло Зібров, Тарас Петриненко, Тетяна Горобець, Тетяна Недельська, Олександр Пономарьов, Ніна Шестакова, Віктор Шпортко, Лілія Сандулеса, Жанна Боднарук. А об'єднує — професіоналізм і те, кого хочуть бачити люди. Коло учасників щороку змінюється, бо в Україні дуже багато обдарованих митців, з регаліями і без. Взагалі, якихось непорушних рамок тут немає, головне — показати, що українська родина багата піснею, що ми маємо ким пишатися.

— Як ви ставитесь до того, що деякі артисти виконують пісні вашого батька в «осучасненому» варіанті?

Дмитро: Якщо вже й колеги беруть їх до свого

репертуару, значить, ці пісні справді пішли в народ.

— Цікаво, а ваші погляди завжди збігаються? Чи буває, що пісня припадає до вподоби Назарію-композитору, але не задовольняє виконавця-Дмитра?

Назарій: Звичайно, цілком погляди збігатися не можуть. Але в «стратегічних» питаннях — стилістика пісні, її характер, динамічність, жанрове забарвлення, діапазон, — ми завжди знаходимо згоду.

— Ви не плануєте записати пісню, присвячену батькові?

Дмитро: Було немало пропозицій. Але ж, знаєте, йдеться про близьку людину. Та що близьку — важко знайти слова, щоб це пояснити... Така пісня визріває, проте ко-

ли вона визріє... Це зовсім не той випадок, коли ставиш перед собою мету і просто прямуєш до неї...

— Часи Назарія Яремчука, Володимира Івасюка дали нашій естраді десятки пісень, котрі стали «народними»: «Червона рута», «Водограй», «Стожари», «Родина». Чому сьогодні пісні поживуть рік-два і зникають?

Дмитро: Раніше прагнули згоди з людським серцем. Пісні або співались в народі, або ні — це для авторів і виконавців було вирішальним. А сьогодні критерії розмиті. Та ще й нові віяння в мистецтві сприймаються як щось еталонне, хоч це буває не завжди так.

Назарій: Нині просто нашестя музичної інформації, східної і західної. Я не кажу, що ця музика погана. Але наших музикантів це часто збиває з пантелику. А важливо не розгубитися, зберегти основні власної мелодики. Це зовсім не означає, що ми мусимо дослівно повернутися до старого музичного оформлення, — час летить і техніка дає нові можливості. Треба лише уміти гармонійно скористатись ними, не забувши свого, — тоді сучасна українська музика набуде яскравих рис і чітко вирізнятиметься з маси інших культур, котрі загалом, хоч як це дивно, взаємодіють між собою.

Розмову вела Віра БОДАК.

Нібито під час народження дитини Господь цілує її, визначаючи талант

Наталю ВОЛОТОВСЬКУ він обцілював щедру. Студентка Тернопільської медичної академії — справжній самородок.

Свою першу книжку «Наталчина абетка» (короткі вірші, власні ілюстрації) вона подала до друку в одинадцять років. Видавець Богдан Будний казав: «Якщо не зароблю, то зроблю це для майбутнього». І видав абетку п'ятитисячним тиражем. Вона швидко розійшлася в Україні та Польщі. А Наталя видала ще три збірки: «Слово кришталеве», «Розп'яття українського вікна», «Дзвенить віків коштовне скло», підготувала до друку ще дві.

Дехто каже: росте майбутня Ліна Костенко. Це звучить як комплімент на вирість, але від її поезії віє такою свіжістю, дорослою мудрістю! Це оцінили й знавці, коли присудили Наталі Волоотовській перше місце в номінації «поезія» у Всеукраїнському огляді-конкурсі «Нові імена України-99».

А за рік перед тим юна тернополянка в цьому самому конкурсі перемогла в номінації «живопис». Малярство — друге крило її творчої натури. Ще школяркою Наталя здобула гран-прі Міжнародного фестивалю дитячого мистецтва «Чарівна книжка», потім ще двічі ставала лауреатом цього фестивалю.

Нещодавно в Тернополі відбулася художня виставка Наталі Волоотовської під назвою «Весняна молитва». Її малярські роботи — філософські, як і поезія. Можливо, професіонали матимуть зауваження до рівня її художніх робіт, але ось щодо свіжості сприйняття, філософського підходу, то ця дівчина може дати фору багатьом. Пише олією, гуашшю, олівцем. Охоче ілюструє твори

свої і чужі, ілюструє навіть нудну методичну літературу, яка від цього стає доступнішою і веселішою. До 150-річчя академіка І. Горбачевського, чие ім'я носить Тернопільська медакадемія, Наталя намалювала його портрет, написала текст гімну академії.

Також вона чудово грає на фортепіано, має сильний голос. Ще школяркою перемогла на Всеукраїнському фестивалі академічного співу «Українське бельканто-2000». Журі дивувалося: «Такий голос, а вона хоче бути лікарем!» Заслужена артистка України Любов Ізотова, у якої Наталя бере уроки вокалу, також казала: «Тобі треба співати».

Але Наталя, закінчивши школу із золотою медаллю, таки пішла в медицину. Це сімейна традиція: дідусь, батьки — лікарі, і раніше були в родині цілителі. Хоче бути офтальмологом, мріє допомогти дідусеві, який втратив зір. Закінчує третій курс. Оцінки лише відмінні. А заочно навчається в інституті менеджменту Тернопільської академії народного господарства — й теж успішно. Двічі завоювала призові місця в конкурсі «Молода економіка», організованому Інститутом реформ України. Отака Наталя: не може опуститися нижче тієї планки, яку підняла перед собою.

У розмові вона старанно обминає слово талант. Каже: це все — праця. До праці привчила бабуса Галина Андріївна Лукашук, її перша порадиця, продюсер і спонсор водночас. Щоб видати книжку, поїхати на фестиваль чи конкурс, треба постукати у двері не одного кабінету. Щоправда, тепер талановиту студентку всіляко підтримує ректор академії Леонід Ковальчук.

Не знаю, ким стане Наталя Волоотовська, як зуміє поєднати «красиве і корисне», розпорядитися своїми талантами. Головне, щоб ми навчилися цінувати і підтримувати таких, як Наталя.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Фото Василя БУРМИ.

ПРОБЛЕМА

Церкви просять захисту від... парафіян

Старовинні дерев'яні церкви Прикарпаття, хоч і мають статус пам'яток сакральної архітектури, нерідко потерпають від самоуправства парафіян і втрачають свою унікальність. Деякі релігійні громади начебто з найблагородніших почуттів намагаються надати їм сучасного респектабельного вигляду — оббивають дерев'яні церкви пластиком чи бляхою. Або ж поряд з храмами, які видаються їм занадто скромними, споруджують нові цегляні.

Внутрішня оздоба церкви теж не всіх задовольняє. Тож парафіяни нерідко знаходять «художників», які за гроші готові замалювати старий іконостас чи давню ікону і заліпити їх фольгою або ще якоюсь дешевою «позолотою». Щоб блищало.

Процес набув такого розмаху, що члени колегії обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури виступили зі зверненням до представників влади і духовенства краю стати на захист дерев'яних церков, які збереглися на Прикарпатті. Тим більше, що деякі з них, зокрема хрещаті п'ятизрубні церкви, на сусідніх територіях можна побачити дуже рідко.

Для зупинення руйнації дерев'яних пам'яток краєзнавці, історики, архітектори пропонують створити спеціальну комісію, яка розглядала б і затверджувала проекти нового церковного будівництва, ремонтно-реставраційних робіт культових споруд, предметів церковного вжитку тощо. Охоронці пам'яток також підтримують ідею Української Автокефальної Православної Церкви створити на території області музей сакральної архітектури і мистецтва та звести на його територію просто неба всі дерев'яні храми, незалежно від їхньої конфесійної приналежності.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Законом України від 20 квітня 2004 року № 1692-IV

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА ПРОГРАМА збереження та використання об’єктів культурної спадщини на 2004—2010 роки

1. Загальна частина

Культурна спадщина України є невід’ємною частиною світового культурного надбання. Відносини щодо її збереження регулюються Конституцією України, Законом України «Про охорону культурної спадщини», іншими нормативно-правовими актами.

Збереження і примноження культурних цінностей належать до пріоритетних напрямів політики держави у сфері культури. Відповідно до ратифікованих Верховною Радою України міжнародних конвенцій охорона культурної спадщини є міжнародно-правовим зобов’язанням нашої держави перед світовою спільнотою.

Ця Програма спрямована на вдосконалення правових, організаційних та матеріально-технічних засад у сфері охорони культурної спадщини і розрахована на період до 2010 року.

В Україні на державному обліку перебуває понад 130 тис. пам’яток, з них 57206 — пам’ятки археології (у тому числі 418 — національного значення), 51364 — пам’ятки історії (у тому числі 142 — національного значення), 5926 — пам’ятки монументального мистецтва (у тому числі 44 — національного значення), 16293 — пам’ятки архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва та ландшафтні (у тому числі 3541 — національного значення).

Функціонує 61 історико-культурний заповідник. До складу заповідників входять комплекси (ансамблі) пам’яток, що мають особливу культурну цінність, 13 заповідникам надано статус національних.

Близько 9400 населених пунктів України мають понад 70 тис. об’єктів культурної спадщини, що потребують дослідження та взяття на облік. 401 населений пункт включено до Списку історичних населених місць України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878.

До Списку весесвітньої спадщини включено Софійський собор з архітектурним ансамблем, Києво-Печерську лавру у м. Києві, історичний центр м. Львова. Готуються для подання до ЮНЕСКО матеріали щодо інших визначних пам’яток, зокрема пам’яток міста Кам’яния-Подільського, з метою включення їх до цього Списку.

Постановою Кабінету Міністрів України від 9 вересня 2002 року № 1330 затверджено Комплексну програму паспортизації об’єктів культурної спадщини на 2003—2010 роки, що сприятиме вдосконаленню ведення обліку об’єктів культурної спадщини, забезпеченню їх державній реєстрації.

Держава виділяє кошти для фінансування державних цільових програм щодо збереження нерухомих пам’яток, однак в останні роки обсяг робіт з реставрації та ремонту пам’яток архітектури та містобудування значно зменшився, у зв’язку з чим потужності реставраційних організацій використовуються менш ніж на 20 відсотків.

На сьогодні понад 200 пам’яток архітектури національного значення потребують проведення найневідкладніших противарійних та консерваційних робіт.

Участь недержавних фінансових фондів у справі збереження об’єктів культурної спадщини є незначною.

Розв’язання проблем пам’яткоохоронної сфери, її розвиток та фінансове забезпечення потребують вдосконалення нормативно-правової бази.

Актуальним, зокрема, є питання внесення змін до Земельного кодексу України щодо необхідності погодження органами охорони культурної спадщини проектів відведення земельних ділянок, що приватизуються громадянами.

З метою запобігання незаконним діям, що призводять до пошкодження, руйнування, знищення, істотних змін пам’яток або їхніх територій, охоронюваних археологічних територій, необхідно внести зміни до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення, що стосуються відповідальності посадових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, фізичних осіб за порушення законодавства у сфері охорони культурної спадщини.

Законодавством передбачено податкові пільги в частині звільнення від плати за землею заповідників, музеїв та інших закладів культури, пільгове оподаткування прибутку при проведенні пам’яткоохоронних робіт, однак необхідно також врегулювати питання заохочення фізичних та юридичних осіб до участі у фінансуванні заходів із збереження об’єктів культурної спадщини, зокрема шляхом надання їм відповідних пільг.

Потребує подальшого вдосконалення система обліку, використання, консервації, реставрації, музеєфікації об’єктів культурної спадщини, контролю за виконанням власниками, уповноваженими ними органами, ко-

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об’єктів культурної спадщини на 2004—2010 роки

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Затвердити Загальнодержавну програму збереження та використання об’єктів культурної спадщини на 2004—2010 роки (далі — Програма), що додається.
2. Кабінету Міністрів України при підготовці проектів законів про Державний бюджет України на відповідний рік передбачати видатки на реалізацію заходів, передбачених цією Програмою.
3. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 квітня 2004 року.
№ 1692-IV.

ристувачами зобов’язань щодо утримання пам’яток у належному стані.

2. Мета та основні завдання Програми

Мета Програми полягає у створенні більш сприятливих умов для розвитку сфери охорони культурної спадщини, забезпечення належного рівня збереження та використання об’єктів культурної спадщини в суспільному житті.

Основними завданнями Програми є:

забезпечення державного обліку та контролю за збереженням і використанням об’єктів культурної спадщини;

сприяння залученню інвестицій у діяльність щодо збереження, реставрації, реабілітації і використання пам’яток;

створення розвинутої інфраструктури науково-дослідних, проектних, реставраційних, реабілітаційних та інших організацій у цій сфері;

удосконалення законодавчого забезпечення охорони та використання об’єктів культурної спадщини;

удосконалення управління у сфері охорони культурної спадщини;

створення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для наукової, проектної та виробничої діяльності у сфері охорони культурної спадщини;

сприяння залученню об’єктів культурної спадщини до національних та світових туристичних маршрутів;

подальший розвиток міжнародного співробітництва у сфері охорони культурної спадщини.

3. Заходи, спрямовані на забезпечення виконання завдань Програми

Для забезпечення виконання завдань Програми передбачається здійснити такі заходи:

1) підготувати пропозиції щодо:

внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Мінфін, Мінекономіки, Національна академія наук, Мін’юст.

2004 рік;

внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення, що стосуються відповідальності посадових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, фізичних осіб за порушення законодавства у сфері охорони культурної спадщини.

Мін’юст, МВС, Мінкультури, Держнаслужба охорони культурної спадщини.

2004 рік;

внесення змін до Земельного кодексу України щодо необхідності погодження органами охорони культурної спадщини проектів відведення земельних ділянок, що приватизуються громадянами.

Держкомзем, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мін’юст.

2004 рік;

проекту закону про перелік пам’яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації.

Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004 рік;

2) розробити та затвердити в установленому законодавством порядку:

Положення про історичне населене місце України.

Держбуд, Мінекономіки, Мінфін, Мінкультури, Державна служба охорони

культурної спадщини, Національна академія наук, Держтурадміністрація.

2004—2005 роки;

Список охоронюваних археологічних територій України.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Національна академія наук.

2004 рік;

Порядок проектування, фінансування і здійснення комплексної регенерації районів історичної забудови.

Держбуд, Мінекономіки, Мінфін, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Національна академія наук.

2004—2005 роки;

Порядок видачі та зразок кваліфікаційного документа (відкритого листа), необхідного для одержання дозволу на проведення археологічних розвідок та розкопок.

Мінкультури, МОН, Мін’юст, Національна академія наук, Державна служба охорони культурної спадщини.

2004 рік;

Порядок передачі архівній установі наукової документації з польових досліджень.

Держкомархів, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Національна академія наук.

2004 рік;

Положення про державне замовлення на проведення ремонтно-реставраційних робіт на об’єктах культурної спадщини.

Мінекономіки, Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини.

2004 рік;

Порядок виявлення та обліку об’єктів культурної спадщини.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Національна академія наук.

2004 рік;

Державні норми щодо проведення робіт з реставрації, консервації, реабілітації та музеєфікації пам’яток.

Держбуд, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини.

2004—2005 роки;

Порядок розробки, погодження та затвердження генеральних планів історико-культурних заповідників.

Держбуд, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини.

2004—2005 роки;

зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2001 року № 1195 «Про затвердження Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотації) вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами» щодо запровадження коригувальних коефіцієнтів до фінансових нормативів бюджетної забезпеченості видатків місцевих бюджетів на культуру і мистецтво, розрахованих виходячи з кількості об’єктів культурної спадщини, предметів основного фонду музеїв, охорона яких здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету.

Мінфін, Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004 рік;

зміни до постанови Кабінету Міністрів

України від 27 грудня 2001 року № 1761 «Про занесення пам’яток історії, монументального мистецтва та археології національного значення до Державного реєстру нерухомих пам’яток України» щодо уточнення переліку пам’яток відповідно до класифікації об’єктів культурної спадщини.

Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Національна академія наук, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004 рік;

бюджетну програму «Заходи з охорони культурної спадщини, паспортизації, інвентаризації та реставрації пам’яток культурної спадщини» і передбачати кошти для її виконання у проектах законів про Державний бюджет України на відповідний рік.

Мінфін, Мінекономіки, Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини.

2004 рік;

3) готувати кадри для сфери охорони культурної спадщини та підвищувати їх кваліфікацію. Для цього слід забезпечити:

запровадження атестації фахівців-реставраторів (науковців, проєктантів, виробничників) з подальшим її систематичним проведенням. Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд.

2005 рік;

запровадження атестації фахівців-дослідників у сфері охорони пам’яток археології з подальшим її систематичним проведенням.

МОН, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Національна академія наук.

2005 рік;

підготовку та перепідготовку фахівців з питань охорони пам’яток у навчальних закладах усіх рівнів акредитації.

МОН, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд.

Постійно;

розроблення переліку спеціальностей у сфері охорони культурної спадщини, в тому числі для наукових установ та навчальних закладів усіх рівнів акредитації.

МОН, Мінпраці, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, ВАК.

2004 рік;

підготовку фахівців-реставраторів у вищих навчальних закладах, підвищення їх кваліфікації у вітчизняних спеціалізованих реставраційних організаціях, а також сприяння їх підготовці в організаціях і навчальних закладах інших держав.

МОН, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, МЗС.

Постійно;

підготовку та видання підручників і навчально-методичних посібників для фахівців з пам’яткоохоронної і реставраційної справи.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, МОН, Національна академія наук.

2004—2010 роки;

комплектування бібліотечних фондів підручниками і навчально-методичними посібниками для фахівців з пам’яткоохоронної і реставраційної справи.

Мінекономіки, Мінфін, МОН, Мінкультури, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2010 роки;

4) здійснити такі заходи із збереження та використання об’єктів культурної спадщини: проведення інвентаризації об’єктів культурної спадщини.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, Національна академія наук разом з Українським товариством охорони пам’яток історії та культури (за згодою).

Постійно;

забезпечення перевірки стану збереження і наявності культурних цінностей у переданих

релігійним громадам культових спорудах, що є пам'ятками.

Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Держкомрелігій, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2006 роки; доповнення Списку історичних населених місць України.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Національна академія наук, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації разом з Українським товариством охорони пам'яток історії та культури (за згодою).

2004—2010 роки; проведення обстеження стану пам'яток з метою визначення об'єктів, на яких необхідно першочергово провести дослідні, протиаварійні та консерваційні роботи, та складення їх переліку.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2005 роки; сприяння розвитку матеріально-технічної бази науково-дослідних організацій у сфері охорони культурної спадщини.

Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінекономіки, Мінфін.

Постійно; сприяння розвитку матеріально-технічної бази науково-реставраційних організацій.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації разом з органами місцевого самоврядування.

Постійно; забезпечення оновлення та розвитку матеріальної бази державних історико-культурних заповідників.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінекономіки, Мінфін, Держбуд, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Постійно; забезпечення розробки генеральних планів історико-культурних заповідників.

Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2010 роки; забезпечення видачі історико-культурним заповідникам державних актів на право постійного користування землею. Держкомзем, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації разом з органами місцевого самоврядування.

2004—2010 роки; забезпечення виконання науково-дослідних і проектних робіт із розроблення історико-архітектурних опорних планів та проектів зон охорони пам'яток, визначення меж і режимів використання територій історичних ареалів населених місць, проведення інвентаризації забудови для подальшого розроблення генеральних планів історичних населених місць.

Держбуд, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2010 роки; забезпечення комплексної регенерації історичних ареалів населених місць. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Постійно; проведення обстеження стану пам'яток садово-паркового мистецтва, здій-

снення заходів щодо їх збереження та використання.

Держбуд, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінекоресурсів, Національна академія наук.

2004—2010 роки; проведення досліджень, вивчення історичних кладовищ, поховань та меморіалів, здійснення заходів щодо їх збереження.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Національна академія наук.

2004—2010 роки; забезпечення ведення моніторингу об'єктів культурної спадщини.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Постійно; розроблення і застосування неруйнівних методів дослідження археологічних пам'яток з використанням спеціальних технологій, механізмів і приладів.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Національна академія наук, Мінекономіки, Мінфін.

Постійно; 5) здійснити заходи з популяризації та розвитку об'єктів культурної спадщини:

забезпечення видання науково-методичної, навчальної літератури з питань дослідження, охорони та реставрації пам'яток.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінекономіки, Держбуд, МОН, Національна академія наук.

Постійно; комплектування бібліотечних фондів науково-методичною та навчальною літературою з питань дослідження, охорони та реставрації пам'яток.

Мінекономіки, Мінфін, Мінкультури, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2010 роки; сприяння діяльності громадських, науково-дослідних, проектних організацій, підприємств будівельних матеріалів, спеціалізованих організацій та майстерень у питаннях охорони культурної спадщини.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінекономіки, Держбуд, МОН, Національна академія наук, органи місцевого самоврядування.

Постійно; розроблення пропозицій щодо створення нових історико-культурних заповідників та археологічних парків.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінекономіки, Мінфін, МОН, Держбуд, Національна академія наук, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2006 роки; забезпечення музеєфікації найбільш цінних і видовищних об'єктів культурної спадщини.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Держбуд, Національна академія наук, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2010 роки; сприяння залученню об'єктів культурної спадщини до національних і міжнародних туристичних маршрутів.

Держтурадміністрація, Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Постійно; підготовка і видання інформаційних проспектів, туристичних карт, а також ілюстрованих путівників музеїв, заповідників, по найбільш визначних пам'ятках

та історичних місцях України (з їх відповідною категоризацією).

Держтурадміністрація, Держкомінформ, Мінкультури, Держбуд, Державна служба охорони культурної спадщини, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, Мінфін, Мінекономіки.

Постійно; включення до навчальних планів навчальних закладів заходів з ознайомлення учнів та студентів з визначними об'єктами культурної спадщини України, навчальних курсів з пам'ятокознавства.

МОН, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2005 рік; сприяння діяльності в Україні міжнародних пам'яткоохоронних фондів та організацій, зокрема Українського комітету Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць (ICOMOS), Українського комітету міжнародної ради музеїв (ICOM).

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінфін, МЗС.

Постійно; вивчення питання щодо умов вступу України до Європейської мережі археологічних парків (EXARS) та до Міжнародного центру вивчення, охорони та реставрації культурних надбань (ICCROM).

МЗС, Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінфін.

2004—2005 роки; підготовка пропозицій щодо доповнення Списку всесвітньої спадщини об'єктами культурної спадщини України.

Мінкультури, Державна служба охорони культурної спадщини, Мінфін, МЗС, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2004—2010 роки; забезпечення виконання міжнародних договорів України з охорони пам'яток, ратифікованих Верховною Радою України.

Мінкультури, МЗС.

Постійно.

4. Фінансове забезпечення
Для фінансового забезпечення виконання Програми залучаються в установленому законодавством порядку кошти державного та місцевих бюджетів, фондів охорони пам'яток (у тому числі міжнародних), благодійні внески юридичних і фізичних осіб та кошти з інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

5. Очікувані результати
Виконання Програми повинно дати поштовх позитивним зрушенням у сфері охорони культурної спадщини. Це стосується передусім усвідомлення суспільством необхідності збереження пам'яток для нинішнього і майбутніх поколінь як важливого чинника патріотичного виховання громадян, розвитку національної свідомості українського народу, підтримки національно-культурної самобутності національних меншин в Україні.

Виконання Програми сприятиме: удосконаленню нормативно-правової бази у сфері охорони культурної спадщини;

поліпшенню фінансування заходів із збереження та використання пам'яток, залученню інвестицій до цієї сфери, що повинно забезпечити скорочення у 2010 році видатків державного бюджету на пам'яткоохоронні заходи на 30 відсотків коштів, спрямованих на збереження і реставрацію пам'яток;

розвиткові туристичної галузі; входженню України до європейської спільноти як держави, що виконує свої міжнародно-правові зобов'язання у сфері охорони культурної спадщини.

6. Контроль за виконанням Програми
Контроль за виконанням Програми здійснює Міністерство культури і мистецтв України за участю інших міністерств, центральних та місцевих органів виконавчої влади, відповідальних за виконання заходів Програми.

Міністерство культури і мистецтв України щороку подає Кабінету Міністрів України і Верховній Раді України звіти та відповідну інформацію про хід виконання Програми.

Кабінет Міністрів України на підставі одержаної інформації здійснює коригування визначених Програмою заходів, їх змісту та обсягів фінансування.

КОМЕНТАР

Кодекс
шукає спадкоємців

Суто англійський
сценарій

Новий кодекс, нові традиції. Тепер заповідач має право скласти заповіт, не надаючи іншим особам, зокрема нотаріусу, можливості ознайомитися з його змістом (секретний заповіт). Посвідчувати такий заповіт може лише нотаріус. Він має підписати конверт, поставити печатку і в присутності заповідача помістити його в інший конверт. Отож до смерті заповідача ніхто не вправі ознайомитися зі змістом заповіту. По смерті спадкодавця нотаріус призначає день, в який письмово запрошує всіх родичів померлого зібратися за «круглим столом». Якщо йому не відоме місцезнаходження близьких небіжчика, нотаріус розміщує відповідне оголошення у друкованих ЗМІ. Коли всю сім'ю зібрано, нотаріус у присутності двох свідків відкриває конверт. Як буває далі, вже давно відзняли англійські кінематографісти. Але Україна — не Англія, після відкриття секретного конверта конфліктів та родинних чвар, що перекочують до судів, у нас буде більше, ніж у англійців. Потенціальний спадкодавець не завжди добре знайомий з правилами написання заповітів та особливостей їх складання. Навіть після роз'яснення нотаріуса помилок у документі не бракує.

Мовчання — не завжди знак згоди

У заповіті має бути сказано все до дрібниць. Приміром, батько з якихось високих міркувань вирішив не залишати своєму непрацездатному або неповнолітньому сину, який був єдиним спадкоємцем за законом першої черги, спадщини. Але той має законне право на обов'язкову частину спадщини. За новим кодексом, це — половина майна, решта перейде до спадкоємців за заповітом. Але лише тоді, коли про такого спадкоємця за законом у заповіті взагалі не згадано. А якщо спадкодавець спеціально зазначив, що позбавляє конкретну людину спадщини, то про жодну частку вже не йдеться. Право на спадок за заповітом може бути певно обумовлено. Зокрема, право на спадщину може бути обумовлено наявністю інших спадкоємців або народженням спадкоємцем дитини, здобуттям освіти тощо. Приміром, заповідач може зазначити, що його донька одержить право на спадкування в разі, якщо на час відкриття спадщини житиме в Україні чи матиме дітей. Єдине: в заповіті неприпустиме визначення умови, яка суперечить закону або моральним засадам суспільства.

Податок на смерть

За сміливим спостереженням Бенджаміна Франкліна, смерті та податків неможливо уникнути. У спадковій справі обидві ці неприємності поєднуються. І якщо знаходяться спритники, здатні уникнути податків, то від смерті ще ніхто не втівав. Тож кожному з нас варто подумати, яку спадщину ми залишимо своїм нащадкам. А тим, хто її отримає, — знати, яку частину з цього скарбу він зобов'язаний віддати державі. Закон України про оподаткування фізичних осіб визначає суму, котру спадкоємцю треба перерахувати до бюджету. Залежить вона від того, що саме успадковано і від кого. Якщо спадщину отримає один із подружжя, то вона оподатковується за нульовою ставкою (тобто зовсім не оподатковується). Якщо спадщина дістається іншим членам родини: доньці, сину, матері, батькові — їм уже доведеться сплачувати податок за ставкою 5 відсотків. Гроші та депозитні сертифікати, які передають у спадщину члену сім'ї першої черги, оподатковуються так: до ста мінімальних зарплат — податок 5 відсотків, більш ніж ця цифра — 13 % (з 2007 року — 15 %). Якщо спадкоємець не є членом родини померлого, себто не належить до першої черги (тітка, дядько, племінник, брат, сестра тощо), то з нього податок — 13 % (з 2007 року — 15 %). Цінні папери, промислова та інтелектуальна власність, корпоративні права, об'єкти бізнесу облагатимуть за ставкою 13 % (з 2007 року — 15 %) незалежно від того, від кого вони були залучені. Тобто якщо дружина успадкує від чоловіка пакет акцій чи фірму, вона перерахує до бюджету 13 % від їхньої вартості.

Залізна завіса

Найслабше місце нового закону про оподаткування фізичних осіб — оподаткування закордонної спадщини. Відповідно до нього спадщина, отримана із-за кордону, оподатковується за подвійною ставкою. Це вітчизняне ноу-хау. Найпевніше, така норма спровокує нелегальне ввезення в країну успадкованих грошей. В Україні вже з'являються фірми, які на цьому заробляють. «Гроші приймають у Канаді під прикриттям поштових платежів, — пояснює президент Укрін'юрколегії Данило Курдельчук, — потім перевозять до польського банку в Перемішль. А звідти їх везуть Івану, Степану тощо». Отже, через це побільшає впадків, коли сам спадкоємець «за пазухою» перевозитиме свої мільйони. «Знаю про випадок, коли чоловік у такий спосіб віз додому гроші, його зупинили і забрали все. Він навіть не пискув. Його просто вбили б», — розповідає Данило Курдельчук. На думку експертів, це положення закону про оподаткування фізичних осіб спровокує нову хвилю таких злочинів. Юристи сподіваються, що спільними зусиллями їм вдасться переконати депутатів внести відповідні зміни. Час є, адже в цій частині закон набуває чинності лише з наступного року.

Олег БОЙКО,
президент «Центру суспільно-правових досліджень».
На знімку: Олег Бойко.
(Закінчення. Початок у № 97 від 28 травня 2004 р.).

Затверджено Законом України від 18 березня 2004 року № 1629-IV

Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (далі — Програма) визначає механізм досягнення Україною відповідності третьому Копенгагенському та Мадридському критеріям набуття членства в Європейському Союзі. Цей механізм включає адаптацію законодавства, утворення відповідних інституцій та інші додаткові заходи, необхідні для ефективного правотворення та правозастосування.

Метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу є досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висуваються Європейським Союзом (ЄС) до держав, які мають намір вступити до нього.

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС є пріоритетною складовою процесу інтеграції України до Європейського Союзу, що в свою чергу є пріоритетним напрямом української зовнішньої політики.

Невід’ємною частиною цієї Програми є Перелік актів законодавства України та *acquis* Європейського Союзу в пріоритетних сферах адаптації (додається).

Розділ II. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Acquis communautaire (*acquis*) — правова система Європейського Союзу, яка включає акти законодавства Європейського Союзу (але не обмежується ними), прийняті в рамках Європейського співтовариства. Спільною зовнішньої політики та політики безпеки і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ; адаптація законодавства — процес приведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідність з *acquis communautaire*.

Джерела *acquis communautaire*: первинне законодавство: Договір про заснування Європейського економічного співтовариства 1957 року (з 1993 року — Договір про заснування Європейського співтовариства), Договір про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії 1957 року (далі — установчі договори) з наступними змінами, внесеними Маастрихтським договором (Договір про утворення Європейського Союзу 1992 року), Амстердамським договором 1997 року та Ніщцьким договором 2001 року, а також актами про приєднання;

Договір про Європейський Союз 1992 року, із змінами, внесеними Амстердамським договором 1997 року та Ніщцьким договором 2001 року, а також договорами про приєднання;

Договір про лиття 1965 року; акти про приєднання нових держав-членів; вторинне законодавство: директива; регламент; рішення;

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2004 році для участі у багатонаціональних військових навчаннях

Верховна Рада України **постановляє:**

Рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2004 році для участі у багатонаціональних військових навчаннях «Широкий Лан—2004», «Раф енд Реді—2004», «Кленова Арка—2004» і «Південь—2004» схвалити.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 травня 2004 року.
№ 1699-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (додається).

2. Кабінету Міністрів України:

- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;
- забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їхніх нор-

мативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

4) у проектах законів про Державний бюджет України на відповідний рік передбачати кошти на фінансування Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

3. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 18 березня 2004 року.
№ 1629-IV.

рекомендація або висновок;
джерело права у формі міжнародної угоди;
загальний принцип права Європейського співтовариства;

рішення Європейського суду;
спільна стратегія у сфері спільної зовнішньої політики та політики безпеки, як це визначено статтею 13 Договору про Європейський Союз;

спільні дії в рамках спільної зовнішньої політики та політики безпеки;

спільна позиція у сфері спільної зовнішньої політики та політики безпеки;

рамкове рішення щодо гармонізації законодавства в контексті положень Договору про Європейський Союз про співробітництво правоохоронних та судових органів у кримінальних справах (стаття 34 Договору про Європейський Союз);

спільна позиція в контексті положень Договору про Європейський Союз про співробітництво правоохоронних та судових органів у кримінальних справах (стаття 34 Договору про Європейський Союз);

рішення в контексті положень Договору про Європейський Союз про співробітництво правоохоронних та судових органів у кримінальних справах (стаття 34 Договору про Європейський Союз);

загальне положення або принцип у сфері спільної зовнішньої політики та політики безпеки.

Офіційні видання Європейського Союзу:

Офіційний вісник Європейських співтовариств (Official Journal of European Communities);

Вісник Європейського Суду (European Court Reports).

Розділ III. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЩОДО АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА

Державна політика України щодо адаптації законодавства формується як складова частина правової реформи в Україні та спрямовується на забезпечення єдиних підходів до нормопроєктування, обов’язкового врахування вимог законодавства Європейського Союзу під час нормопроєктування, підготовки кваліфікованих спеціалістів, створення належних умов для інституціонального, науково-освітнього, нормопроєктного, технічного, фінансового забезпечення процесу адаптації законодавства України.

В Україні створено основні політико-правові та організаційні засади адаптації законодавства.

Зокрема, Угодою про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 року (далі — УПС) визначено пріоритетні сфери адаптації законодавства.

Спільною стратегією щодо України, схваленою Європейською Радою на Гельсінкському саміті 11 грудня 1999 року, Європейський Союз підтримував процес економічних перетворень в Україні та поступового наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу у визначених пріоритетних сферах.

Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу, затвердженою Указом Президента України від 11 червня 1998 року № 615, визначено основні положення зовнішньополітичної стратегії щодо інтеграції України в європейський правовий простір, мету та етапи адаптації законодавства.

Програмою інтеграції України до Європейського Союзу, схваленою Указом Президента України від 14 вересня 2000 року № 1072, визначено шляхи і темпи реалізації окремих пріоритетів, обумовлених ходом проведення економічних реформ та спрямованих на досягнення критеріїв, що впливають із цілей валютного, економічного та політичного союзу держав — членів Європейського Союзу і сформульовані Європейською Радою на Копенгагенському саміті в червні 1993 року.

Указом Президента України від 30 серпня 2000 року № 1033 з метою координації діяльності органів державної влади з питань адаптації законодавства створено при Президентові України Національну раду з пи-

тань адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

На виконання Указу Президента України від 9 лютого 1999 року № 145 «Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів виконавчої влади» Кабінет Міністрів України запровадив єдину систему планування, координації та контролю нормотворчої діяльності і роботи органів виконавчої влади з адаптації законодавства, затвердив Концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Крім того, Кабінет Міністрів України щороку розробляє і затверджує план роботи з адаптації законодавства, передбачаючи в проекті Державного бюджету України на відповідний рік видатки для фінансування заходів з його виконання.

На Копенгагенському саміті Україна — Європейський Союз 4 липня 2002 року Європейський Союз підтвердив свою готовність продовжувати співробітництво і підтримувати Україну в адаптації законодавства, що є одним з ключових елементів співробітництва між Україною та Європейським Союзом. Європейський Союз привітав прагнення України розробити план-графік адаптації законодавства у пріоритетних сферах.

Указом Президента України від 30 серпня 2002 року № 791 з метою реалізації стратегічних цілей державної політики щодо забезпечення входження України в європейський політичний, економічний, безпековий і правовий простір, створення передумов для набуття Україною членства в Європейському Союзі, підвищення ефективності координації і контролю за діяльністю органів влади у сфері європейської інтеграції створено Державну раду з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.

На Ялтинському саміті Україна — Європейський Союз 7 жовтня 2003 року досягнуто спільне розуміння, що одним із найбільш ефективних шляхів використання можливостей нинішнього розширення ЄС для України є інтенсифікація нею роботи у напрямі адаптації національного законодавства, норм і стандартів до відповідних норм ЄС. Європейський Союз підтвердив свою готовність продовжувати співробітництво і підтримку України у процесі адаптації законодавства.

Розділ IV. ЕТАПИ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА

Адаптація законодавства України є плановим процесом, що включає декілька послідовних етапів, на кожному з яких повинен досягатися певний ступінь відповідності законодавства України до *acquis* Європейського Союзу.

З урахуванням етапів адаптації законодавства визначаються етапи виконання Програми.

Перший етап виконання Програми розрахований на 2004—2007 роки.

Періоди наступних етапів виконання Програми визначатимуться залежно від результатів, досягнутих на попередніх етапах, економічної, політичної та соціальної ситуації, яка складеться в Україні, а також розвитку взаємовідносин України і Європейського Союзу.

Розділ V. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕРШОГО ЕТАПУ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

На першому етапі виконання Програми пріоритетними сферами, в яких здійснюється адаптація законодавства України, є сфери, визначені статтею 51 УПС, а саме:

- митне право;
- законодавство про компанії;
- банківське право;
- бухгалтерський облік компаній;
- податки, включаючи непрямі;
- інтелектуальна власність;
- охорона праці;
- фінансові послуги;
- правила конкуренції;
- державні закупівлі;
- охорона здоров’я та життя людей, тварин і рослин;
- довкілля;
- захист прав споживачів;
- технічні правила і стандарти;
- енергетика, включаючи ядерну;
- транспорт.

На першому етапі виконання Програми необхідно: забезпечити розробку глосарію термінів *acquis communautaire* для адекватності їхнього розуміння та уніфікованого застосування у процесі адаптації, а також розробити і запровадити єдині вимоги до перекладів актів *acquis communautaire* на українську мову, створити централізовану систему перекладів;

провести порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України асguis Європейського Союзу у пріоритетних сферах;
здійснити переклад на українську мову асguis communautaire у цих сферах;
на підставі вивчення та узагальнення відповідного досвіду держав Центральної та Східної Європи створити ефективний загальнодержавний механізм адаптації законодавства, в тому числі щодо перевірки проектів законів України та інших нормативно-правових актів на предмет їх відповідності асguis Європейського Союзу;
створити загальнодержавну інформаційну мережу з питань європейського права, забезпечити вільний доступ до неї учасників адаптації законодавства;
створити систему навчання та підвищення кваліфікації державних службовців з питань європейського права, включаючи розроблення та затвердження відповідних навчальних програм;
вжити заходів щодо опрацювання та затвердження спільного з ЄС механізму підготовки планів-графіків адаптації та моніторингу їх виконання.

Розділ VI. ПОСЛІДОВНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА У ПРІОРИТЕТНИХ СФЕРАХ

У пріоритетних сферах адаптація законодавства України здійснюється у такій послідовності:
визначення актів асguis communautaire, які регулюють правовідносини у відповідній сфері;
переклад визначених актів на українську мову;
здійснення комплексного порівняльного аналізу регулювання правовідносин у відповідній сфері в Україні та в Європейському Союзі;
розроблення рекомендацій щодо приведення законодавства України у відповідність з асguis communautaire;
проведення економічного, соціального та політичного аналізу наслідків реалізації рекомендацій;
визначення переліку законопроектних робіт;
підготовка проектів законів України та інших нормативно-правових актів, включених до переліку законопроектних робіт, та їх прийняття;
моніторинг імплементації актів законодавства України.
Елементом адаптації законодавства має стати перевірка проектів законів України та інших нормативно-правових актів на їх відповідність асguis communautaire з метою недопущення прийняття актів, які суперечать асguis Європейського Союзу.

Розділ VII. ЩОРІЧНІ ПЛАНИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Ця Програма визначає мету, основні терміни, інституціональний механізм адаптації законодавства України, засади фінансового, кадрового та інформаційного забезпечення її виконання.
Конкретні заходи з адаптації законодавства (в тому числі інституціональні перетворення), прогнозовані строки їх виконання, обсяги видатків (у тому числі видатків на підготовку нормативно-правових актів, навчання, інституціональні зміни, проведення порівняльно-правових досліджень, переклад актів асguis communautaire на українську мову, підготовку глосарію термінів асguis communautaire тощо) визначаються щорічним планом заходів з виконання Програми, який готується Координаційною радою з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (далі — Координаційна рада), погоджується з Комітетом Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції та затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ VIII. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ

Верховна Рада України:
забезпечує виконання Програми з питань, які належать до компетенції Верховної Ради України;
розглядає проекти законів України, розроблені на виконання Програми;
визначає цілі та завдання другого та наступних етапів виконання Програми, встановлює їх часові межі;
у разі потреби вносить зміни до Програми;
щороку заслуховує доповідь про стан виконання Програми;
забезпечує експертизу внесених до Верховної Ради України всіма суб'єктами права законодавчої ініціативи законопроектів на їх відповідність асguis communautaire на всіх етапах розгляду законопроектів.
Кабінет Міністрів України:
забезпечує виконання Програми, крім питань, віднесених до компетенції Верховної Ради України;
затверджує після погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції щорічний план заходів з виконання Програми;
передбачає щороку в проектах Державного бюджету України витрати на фінансування заходів з виконання Програми.

Органом, що координує роботу з виконання Програми, є уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (далі — уповноважений центральний орган виконавчої влади), який:
в установленому законодавством порядку щороку подає Міністерству фінансів України пропозиції щодо фінансування заходів з виконання Програми для врахування їх у проекті Державного бюджету України;
разом з Комітетом Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції здійснює моніторинг виконання Програми.
Уповноважений центральний орган виконавчої влади забезпечує реалізацію політики у сфері адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Головою Координаційної ради є Прем'єр-міністр України (за посадою).
Положення про Координаційну раду та її склад затверджуються Кабінетом Міністрів України.
Координаційна рада щороку готує доповідь про стан виконання Програми, яка не пізніше 1 березня оприлюднюється на пленарному засіданні Верховної Ради України.
Науково-експертне, аналітичне, інформаційне та методологічне забезпечення виконання Програми, переклад актів асguis communautaire на українську мову, підготовка глосарію термінів асguis communautaire покладаються на уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Розділ IX. ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ЗАКОНОПРОЕКТІВ ТА ПРОЕКТІВ ІНШИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ЗА ПРЕДМЕТОМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДО СФЕР, ПРАВОВІДНОСИНИ В ЯКИХ РЕГУЛЮЮТЬСЯ ПРАВОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

1. Кожен законопроект, внесений до Верховної Ради України, протягом семи днів надсилається до Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції для визначення належності законопроекту за предметом правового регулювання до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу.
2. Законопроекти, які згідно з висновком Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції належать за предметом правового регулювання до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу, крім розроблених на виконання цієї Програми, протягом трьох днів передаються до уповноваженого центрального органу виконавчої влади для підготовки експертного висновку щодо відповідності цих законопроектів асguis communautaire. Уповноважений центральний орган виконавчої влади у двадцятиденний термін готує експертний висновок щодо відповідності законопроектів асguis communautaire і передає його до Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції для підготовки пропозицій щодо доцільності прийняття законопроекту Верховною Радою України і термінів набрання ним чинності.
3. Проекти законів України та інших нормативно-правових актів, які за предметом правового регулювання належать до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу, в обов'язковому порядку проходять експертизу на відповідність асguis communautaire.
Експертизу проектів законів України та інших нормативно-правових актів, які за предметом правового регулювання належать до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу, здійснює уповноважений центральний орган виконавчої влади, а експертизу проектів нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади — відповідні підрозділи органів, які видають акт.
Нормативно-правові акти, які суперечать асguis communautaire, можуть прийматися лише за наявності достатнього обґрунтування необхідності прийняття такого акта і на чітко визначений у самому акті строк.

Розділ X. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Фінансування заходів, спрямованих на виконання Програми, на кожному етапі здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством України.
Кабінет Міністрів України забезпечує пріоритетне спрямування ресурсів програм міжнародної технічної допомоги на виконання Програми.
Конкретні обсяги видатків на здійснення заходів з виконання Програми визначаються у законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

Розділ XI. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Кабінету Міністрів України з метою належного кадрового забезпечення виконання Програми вживати заходів з виконання Державної програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України на 2004—2007 роки, затвердженої Указом Президента України від 13 грудня 2003 року № 1433.

Розділ XII. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інформаційне забезпечення виконання Програми покладається на уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
В основу інформаційного забезпечення необхідно покласти створення та функціонування загальнодержавної інформаційної мережі з питань європейського права, забезпечення вільного доступу до неї учасників процесу адаптації.
Елементами загальнодержавної інформаційної мережі з питань європейського права мають бути:
створення інтернет-порталу;
створення електронної системи документації Європейського Союзу, перекладеної на українську мову, в тому числі актів асguis communautaire;
створення спеціалізованої бібліотеки європейського права та її філіалів у регіонах України;
забезпечення доступу учасників процесу адаптації до баз даних законодавства Європейського Союзу;
забезпечення передплати на офіційні видання Європейського Союзу.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Життя навчило його ніколи не відступати

Володимир КАРПОВ, директор ВАТ «Костянтинівський завод «Втормет», вірив більше в мозолі, ніж в якісь лінії на долоні.

Коли він у лютому 1993 року, у розпал післяперебудовного лихоліття, очолив «Втормет», то навіть дехто з колег і друзів, що знали його твердий, загартований характер, готові були лазаря співати. Завод, як і багато підприємств у робітничому містечку, мало не ліг набік. Від колишніх потужностей «Втормета» залишилися тоді ріжки та ніжки. Кількість людей скоротилася майже наполовину, а зарплата...

Звичайно, не за помахом чарівної палички підприємство, що ледь животіло, стало провідним в Україні виробником з переробки брухту. Випускають тут грейферні крани, гідравлічні маніпулятори, грейферні механізми, мобільні вогнерозливні пости, пересувні копри і прескопри, стружкодробалки, грохоти... «Втормет» працює за замкненим циклом. Тут і сталеплавильний цех, і машинобудівний, і власний мозковий центр — конструкторське бюро, де, власне, і починає народжуватися нова, затребувана ринком техніка.

Усе це запрацювало-закрутилося без інвестиційних надходжень, а за рахунок зароблених грошків. Не зупинила В. Карпова навіть така ризикована справа, як докорінне перепрофілювання підприємства. Він розумів: на одному металобрухті підприємство далеко не піде. Через скрутне становище багатьох машинобудівних підприємств навіть стружка стала дефіцитом. Але так званого брудного брухту навколо — хоч відбавляй. Відпрацьовані акумулятори, наприклад. Хто об них не перечіплювався, де вони тільки не псують людям життя отруйними випарами? Два роки билися над цією проблемою, і завдяки унікальній технології одержують нині з вторинних відходів фероніти.

— Цей матеріал має великий попит під час виплавки спеціальних марок сталей, — пояснює Володимир Петрович. — Тому ми буквально ввірвалися в ринок збуту, фероніт — нарощуват. Завод, який спеціалізується на переплавці легваної та вуглецевої сталевोї стружки, має унікальний парк устаткування з підготовки нестандартної шихти до плавки. Перспективним джерелом нікелевмісної сировини в Україні є відпрацьовані шхатні акумулятори. Нині «Втормет» успішно виконує і цю роботу. А разом із співробітниками Донецького державного технічного університету заводчани створюють технологію рафінування заліза від розчиненої міді.

На інноваційній хвилі могутніше почав працювати машинобудівний цех. Тут фахівцям сподобався маніпулятор — один з основних агрегатів вантажопідйомного устаткування. Раніше їх закуповували за кордоном, але через брак запчастин дорогі машини простоювали, і робітники марно прозвали їх одноразовими шприцами. Костянтинівські маніпулятори вийшли не гірші за закордонні, до того ж дешевші. А запчастин — бери скільки забажаєш.

Багато хто чув про жорстку вимогливість В. Карпова. Укрив — з речами на вихід. Надміру хильнув у робочий час — також непереливки. Але ось що дивно: саме за це поважають на заводі свого керівника.

Адже завдяки саме справедливій вимогливості сформувався колектив, що не просто переплавляє метал, а будує сучасні, потрібні людям машини. Таке під силу лише справжнім майстрам своєї справи.

Навіть у найважчі часи, коли на бобах сиділи, завод не «здав» ні свою турбазу, ні табір відпочинку дітей. Хоча директору не раз нашіптували на вухо: давайте, мовляв, скинемо з ніг цей баласт, а то хоч би самим не піти на дно. Не на того напали: а діти як? Ні, гріх забирати у них дитинство. Бурхливий післяперебудовний час породив ось таких керівників, як Володимир Карпов. Тертих, учених, із загартованим характером. Це наш золотий фонд.

Анатолій БАС, Василь ЗАКРЕВСЬКИЙ.

Донецька область.

Про державні цільові програми

Цей Закон визначає за-
сади розроблення, затвер-
дження та виконання дер-
жавних цільових програм.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення
та види державних цільо-
вих програм

Державна цільова
програма — це комплекс
взаємопов'язаних завдань
і заходів, які спрямовані
на розв'язання найваж-
ливіших проблем розви-
тку держави, окремих га-
лузей економіки або ад-
міністративно-територі-
альних одиниць, здій-
снюються з використан-
ням коштів Державного
бюджету України та уз-
годжені за строками ви-
конання, складом вико-
навців, ресурсним забез-
печенням.

Державні цільові прог-
рами поділяються на:

загальнодержавні
програми економічного,
науково-технічного, соці-
ального, національно-
культурного розвитку,
охорони довкілля (далі —
загальнодержавні програ-
ми) — це програми, які
охоплюють всю терито-
рію держави або значну
кількість її регіонів, ма-
ють довгостроковий пері-
од виконання і здійсню-
ються центральними та
місцевими органами ви-
конавчої влади;

інші програми, метою
яких є розв'язання окре-
мих проблем розвитку
економіки і суспільства, а
також проблем розвитку
окремих галузей економі-
ки та адміністративно-те-
риторіальних одиниць,
що потребують державної
підтримки.

Стаття 2. Мета і основ-
ні умови розроблення
державних цільових прог-
рам

Метою розроблення
державних цільових прог-
рам є сприяння реалізації
державної політики на
пріоритетних напрямках
розвитку держави, окре-
мих галузей економіки та
адміністративно-терито-
ріальних одиниць; забез-
печення концентрації фі-
нансових, матеріально-
технічних, інших ресур-
сів, виробничого та нау-
ково-технічного потенці-
алу, а також координації
діяльності центральних і
місцевих органів вико-
навчої влади, підпри-
ємств, установ та органі-
зацій для розв'язання
найважливіших проблем.

Державна цільова
програма розробляється
за сукупності таких умов:
існування проблеми,
розв'язання якої немож-
ливе засобами територі-
ального чи галузевого уп-
равління та потребує дер-
жавної підтримки, коор-
динації діяльності цен-
тральних і місцевих орга-
нів виконавчої влади та
органів місцевого самов-
рядування;

відповідності мети
програми пріоритетним
напрямам державної по-
літики;
необхідності забезпе-
чення міжгалузевих і
міжрегіональних зв'язків
технологічно пов'язаних
галузей та виробництв;
наявності реальної
можливості ресурсного
забезпечення виконання
програми.

Стаття 3. Класифікація
державних цільових прог-
рам

За своєю спрямовані-
стю державні цільові прог-
рами поділяються на:
економічні, що спря-
мовані на розв'язання
комплексних галузевих і
міжгалузевих проблем
виробництва, підвищен-
ня його ефективності та
якісних характеристик,
забезпечення ресурсозбе-
реження, створення но-
вих виробництв, розви-
ток виробничої коопера-
ції;

наукові, метою яких є
забезпечення виконання
фундаментальних дослід-
жень у галузі природни-
чих, суспільних і техніч-
них наук;

науково-технічні, що
розробляються для роз-
в'язання найважливіших
науково-технічних проб-
лем, створення принци-
пово нових технологій,
засобів виробництва, ма-
теріалів, іншої наукоєм-
ної та конкурентоспро-
можної продукції;

соціальні, що передба-
чають розв'язання проб-
лем підвищення рівня та
якості життя, проблем
безробіття, посилення со-
ціального захисту насе-
лення, поліпшення умов
праці, розвитку охорони
здоров'я та освіти;

національно-культур-
ні, спрямовані на розв'я-
зання проблем націо-
нально-культурного роз-
витку, збереження націо-
нально-культурної спад-
щини, задоволення інте-
лектуальних та духовних
потреб людини;

екологічні, метою яких
є здійснення загально-
державних природоохо-
ронних заходів, запобі-
гання катастрофам еко-
логічного характеру та
ліквідація їх наслідків;

оборонні, що розроб-
ляються з метою поси-
лення обороноздатності
держави;

правоохоронні, спря-
мовані на забезпечення
правоохоронної діяльнос-
ті, боротьби із злочинніс-
тю та державної безпеки.

Державні цільові про-
грами можуть бути спря-
мовані на розв'язання ін-
ших проблем, у тому чис-
лі регіонального розвит-
ку, що мають державне
значення.

Стаття 4. Державні
цільові програми в систе-
мі планування та прогно-
зування економічного і
соціального розвитку Ук-
раїни

Заходи, завдання та
показники державних
цільових програм:

включаються до відпо-
відних розділів Державної
програми економічного і
соціального розвитку Ук-
раїни на відповідний рік;

враховуються під час
складення проекту Дер-
жавного бюджету Украї-
ни на відповідний рік
шляхом визначення го-
ловними розпорядника-
ми бюджетних коштів об-
сягів видатків на їх реалі-
зацію у складі бюджетних
програм та включення
центрального органом ви-
конавчої влади за питань
фінансів відповідних
бюджетних запитів до
пропозицій проекту Дер-
жавного бюджету Украї-
ни.

Заходи, завдання та
показники державних
цільових програм, спря-

мованих на розвиток ок-
ремих адміністративно-
територіальних одиниць,
включаються до програм
економічного і соціаль-
ного розвитку Автоном-
ної Республіки Крим, об-
ластей, районів, міст на
відповідний рік.

Перелік державних
цільових програм, які
планується виконати у
відповідному році з вико-
ристанням коштів Держ-
авного бюджету Украї-
ни, подається на розгляд
Верховної Ради України у
складі проекту Державної
програми економічного і
соціального розвитку Ук-
раїни та разом із проєк-
том закону про Держав-
ний бюджет України на
відповідний рік.

Розділ ІІ. РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЦІЛЮВИХ ПРОГРАМ

Стаття 5. Основні ста-
дії розроблення та вико-
нання державної цільової
програми

Основними стадіями
розроблення та виконан-
ня державної цільової
програми є:

ініціювання розроб-
лення державної цільової
програми, розроблення
та громадське обговорен-
ня концепції програми;

схвалення концепції
програми та прийняття
рішення щодо розроблен-
ня проекту програми,
визначення державного
замовника та строків її
розроблення;

розроблення проекту
програми — визначення
заходів і завдань, що про-
понуються для включен-
ня до неї, а також обсягів
і джерел фінансування;
державна експертиза
проекту програми;

погодження та затвер-
дження програми;
проведення конкур-
сного відбору виконавців
заходів і завдань програ-
ми;

організація виконання
заходів і завдань програ-
ми, здійснення контролю
за їх виконанням;

підготовка та оцінка
щорічних звітів про ре-
зультати виконання прог-
рами, а в разі потреби —
проміжних звітів;

підготовка та опубліку-
вання в офіційних друко-
ваних виданнях заключ-
ного звіту про результати
виконання програми.

Порядок розроблення
та виконання державних
цільових програм затвер-
джується Кабінетом Мі-
ністрів України.

Стаття 6. Ініціювання
розроблення державної
цільової програми та гро-
мадське обговорення
концепції програми

Кабінет Міністрів Ук-
раїни, центральні органи
виконавчої влади, Націо-
нальний банк України,
Національна академія на-
ук України, Верховна Ра-
да Автономної Республі-
ки Крим, обласні, Київ-
ська та Севастопольська
міські ради, Рада мініс-
трів Автономної Респуб-
ліки Крим, обласні, Ки-
ївська та Севастополь-
ська міські державні ад-
міністрації можуть ініці-
ювати розроблення дер-
жавної цільової програ-
ми, розробляти та прово-
дити громадське обгово-

рення концепції програ-
ми.

Концепція державної
цільової програми роз-
робляється з метою об-
ґрунтування необхідності
розроблення державної
цільової програми та виз-
начення оптимального
варіанта розв'язання
проблеми.

Проект концепції дер-
жавної цільової програми
повинен містити:

визначення проблеми,
на розв'язання якої спря-
мована програма;

аналіз причин виник-
нення проблеми та об-
ґрунтування необхідності
її розв'язання шляхом
розроблення і виконання
програми;

визначення мети прог-
рами; визначення, порів-
няльний аналіз можливих
варіантів розв'язання
проблеми та обґрунтуван-
ня оптимального варіан-
та;

визначення на основі
оптимального варіанта
шляхів і засобів розв'я-
зання проблеми, строків
виконання програми;

оцінку очікуваних ре-
зультатів виконання
програми, зокрема еко-
номічних, соціальних,
екологічних, та визначен-
ня її ефективності;

оцінку фінансових,
матеріально-технічних,
трудоу ресурсів, необ-
хідних для виконання
програми.

Проект концепції дер-
жавної цільової програми
публікується в офіційних
засобах масової інформа-
ції для громадського об-
говорення.

Ініціатор розроблення
державної цільової прог-
рами подає Кабінету Мі-
ністрів України погодже-
ний із центральними ор-
ганами виконавчої влади
з питань економіки та єв-
ропейської інтеграції, з
питань фінансів і з пи-
тань праці та соціальної
політики, а в разі необ-
хідності також з іншими
міністерствами, цен-
тральними та місцевими
органами виконавчої вла-
ди проект концепції
програми.

У разі виникнення
потреби в розробленні та
виконанні державної
цільової програми з ме-
тою ліквідації наслідків
надзвичайних ситуацій
концепція програми мо-
же не розроблятися.

Стаття 7. Схвалення
концепції державної
цільової програми та
прийняття рішення щодо
розроблення проекту
програми

Кабінет Міністрів Ук-
раїни розглядає концеп-
цію державної цільової
програми та у разі її схва-
лення приймає рішення
щодо розроблення проєк-
ту програми, визначає
державних замовників та
строки її розроблення.

Стаття 8. Державний
замовник державної ціль-
ової програми

Державним замовни-
ком державної цільової
програми можуть бути
центральні органи вико-
навчої влади, Національ-
на академія наук Украї-
ни, Рада міністрів Авто-
номної Республіки Крим,
обласні, Київська та Се-
вастопольська міські дер-
жавні адміністрації.

Державний замовник
здійснює загальне керів-
ництво і контроль за роз-

робленням державної
цільової програми та ви-
конанням її заходів і зав-
дань.

Державний замовник:
призначає керівника
державної цільової прог-
рами, основними завдан-
нями якого є оперативне
управління та контроль
за розробленням і вико-
нанням програми;

подає пропозиції щодо
внесення змін до держав-
ної цільової програми, а
також припинення її ви-
конання;

готує щорічний звіт
про результати виконан-
ня державної цільової
програми та подає його
на розгляд Кабінету Мі-
ністрів України з метою
визначення ефективності
виконання програми.
Строки подання держав-
ним замовником проміж-
них звітів визначаються
нормативно-правовим
актом, яким затверджено
програму;

готує заключний звіт
про результати виконан-
ня програми та подає йо-
го на розгляд Кабінету
Міністрів України.

Стаття 9. Розроблення
проекту державної цільо-
вої програми

Проект державної
цільової програми роз-
робляється на основі
схваленної концепції дер-
жавним замовником або
визначеним ним відпо-
відно до законодавства
розробником.

Проект державної
цільової програми пови-
нен містити:

паспорт програми —
стилий виклад основних
даних (назва, рішення
про розроблення, відом-
ості про державного за-
мовника та відповідаль-
них виконавців програ-
ми, строк виконання, об-
сяги та джерела фінансу-
вання);

визначення мети прог-
рами;

обґрунтування шляхів і
засобів розв'язання проб-
леми, а також необхід-
ності фінансування за ра-
хунок коштів Державного
бюджету України;

перелік заходів і зав-
дань з визначенням вико-
навців, строків виконан-
ня (в цілому і поетапно),
обсягів та джерел фінан-
сування (з розбивкою по
роках);

розрахунок очікуваних
результатів (економічних,
соціальних, екологічних
тощо) виконання програ-
ми та її ефективності;

розрахунок обсягів та
визначення джерел фі-
нансування програми, у
тому числі за рахунок
коштів Державного бюд-
жету України (з розбив-
кою по роках).

Проект державної
цільової програми підля-
гає обов'язковій держав-
ній експертизі, що про-
водиться відповідно до за-
кону.

Стаття 10. Затверджен-
ня державної цільової
програми

Загальнодержавні
програми економічного,
науково-технічного, соці-
ального, національно-
культурного розвитку,
охорони довкілля за по-
данням Кабінету Мініс-
трів України затверджу-
ються законом.

Інші державні цільові
програми за поданням
державних замовників

затверджуються Кабіне-
том Міністрів України.

Стаття 11. Виконання
державної цільової прог-
рами

Державна цільова
програма виконується
шляхом здійснення її за-
ходів і завдань органами
державної влади, а також
виконавцями, передбаче-
ними цією програмою.

Державний замовник
самостійно здійснює за-
ходи і завдання, передба-
чені державною цільовою
програмою, або за необ-
хідності укладає договір
(контракт) в порядку,
встановленому законо-
давством.

Виконавцями держав-
ної цільової програми
можуть бути підприєм-
ства, установи та органі-
зації незалежно від форм
власності, що визнача-
ються державним замов-
ником для виконання за-
ходів і завдань програми
на конкурсних засадах.

Стаття 12. Внесення
змін до державної цільо-
вої програми

Зміни до державної
цільової програми вно-
сяться в разі потреби та
можуть передбачати:

включення до затвер-
дженої програми додат-
кових заходів і завдань;

уточнення показників,
обсягів і джерел фінансу-
вання, переліку виконав-
ців, строків виконання
програми та окремих за-
ходів і завдань;

виключення із затвер-
дженої програми окремих
заходів і завдань, щодо
яких визнано недоціль-
ним подальше продов-
ження робіт.

Рішення про внесення
змін до державної цільо-
вої програми приймаєть-
ся органом державної
влади, який її затвердив.

Стаття 13. Контроль за
виконанням державної
цільової програми

Контроль за виконан-
ням державної цільової
програми здійснюється з
метою:

забезпечення виконан-
ня заходів та завдань
програми в установлені
строки;
досягнення передбаче-
них цільових показників
програми;

забезпечення викорис-
тання фінансових, мате-
ріально-технічних та ін-
ших ресурсів за призна-
ченням.

Контроль за виконан-
ням державної цільової
програми здійснює Кабі-
нет Міністрів України
шляхом розгляду проміж-
них, щорічних, заключ-
ного звітів про результати
виконання державної
цільової програми та уза-
гальненого висновку про
кінцеві результати вико-
нання програми.

Безпосередній кон-
троль за виконанням за-
ходів і завдань програми,
ефективним та цільовим
використанням коштів її
виконавцями здійснюють
державні замовники.

Контроль за цільовим
та ефективним викорис-
танням бюджетних кош-
тів здійснюють спеціаль-
но уповноважені органи
державної влади відпові-
дно до закону.

Стаття 14. Припинен-
ня виконання державної
цільової програми

Виконання державної
цільової програми при-
пиняється після закін-

ОГОЛОШЕННЯ

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та ліквідатор ВАТ «Острівський приладобудівний завод «Вимірювач» п. Романчук С. Ю.,

05 липня 2004 року о 10 год. 00 хв. проводять повторні публічні торги з продажу майна банкрута — ВАТ «Острівський приладобудівний завод «Вимірювач», яке знаходиться за адресою: Самбірський р-н Львівської області, с. Острів, вул. Заводська, 2, а саме:

1. Виробничий корпус № 1 — вартість 51697,00 грн.;
2. Виробничий корпус № 2 — вартість 10920,00 грн.;
3. Цех заливки — вартість — 684,00 грн.;
4. Котельня — вартість 344,00 грн.;
5. Силовий щит — вартість 1165,0 грн.;
6. Силовий трансформатор ТЕС-320 — вартість 1200,00 грн.;
7. Розподільчий щит — вартість 17,60 грн.;
8. Прес механічний КД-2126 — вартість 798,00 грн.;
9. Прес однокривошипний КД-2124 — вартість 857,50 грн.;
10. Компресор СВУЄ — 3 км. — вартість 245,00 грн.;
11. Прес гідравлічний ДГ 243077 (2 шт.) — вартість 3675,00 грн. кожний;
12. Дріт ПЕМОМ 0,08 (20 кг) — вартість 1,05 грн. за кг.;
13. Дріт ПЕМОМ 0,15 (10 кг) — вартість 1,05 грн. за кг.;
14. Дріт ПЕМОМ 0,20 (7,1 кг) — вартість 1,05 грн. за кг.;
15. Дріт ПЕМОМ 0,30 (31,2 кг) — вартість 1,05 за кг.;
16. Дріт ПЕМОМ 0,12 (17 кг) — вартість 1,05 грн. за кг.;
17. Дріт ПЕМС 0,08 (19,1 кг) — вартість 0,86 грн. за кг.;
18. Магнітопровід 90x25-50 (91 шт.) — вартість 0,07 грн. за шт.;
19. Магнітопровід 25x14x60 (4 шт.) — вартість 0,09 грн. за шт.;
20. Чашка М 2000 НМ-10 (2592 шт.) — вартість 0,11 грн. за шт.;
21. Сердечник 20x32 (146 компл.) — вартість 0,17 грн. за комплект;
22. Сердечник 25x40 (800 компл.) — вартість 0,19 грн. за комплект.

Загальна вартість майна становить 75 852,76 грн. Гарантійний внесок в розмірі 5% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17,00 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ — 26254583 не пізніше ніж за три календарних дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь у аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Тургенєва, 73, з 9-00 до 18-00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги будуть проводитись за адресою: м. Львів, вул. Тургенєва, 73.

Додаткова інформація за тел. (0322) 393-265.

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) за заявою Дочірнього підприємства Державної акціонерної компанії «Хліб України» Буринський елеватор порушив справу № 7/34-04 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Воскресенка» (41700, с. Воскресенка, Буринського р-ну, Сумської області, ЄДРПОУ 30880472, р/р 260013311007 в відділенні Ощадбанку м. Буринь, МФО 337632).

Згідно ухвали суду розпорядником майна призначено Пономаренка Григорія Миколайовича (40011, м. Суми, площа Привокзальна, буд. 9, оф. 5, тел. 25-13-11, ліцензія АА № 485247 від 31.03.03 р.).

Загальними зборами акціонерів ВАТ «Готель «Харків» (код 05447378, адреса: 61022, м. Харків, пл. Свободи, 6.7) прийнято рішення про припинення юридичної особи шляхом перетворення у ЗАТ «Готель» Харків». Вимоги від кредиторів приймаються протягом двох місяців з моменту публікації цього оголошення за місцезнаходженням ВАТ «Готель «Харків».

Господарським судом Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченко, 4) порушено провадження у справі про банкрутство Одеського обласного дочірнього підприємства ДАК «Хліб України» (65026, м. Одеса, вул. Жуковського, 15, р/р № 26008301536821 в ОЦВ ПІБ, м. Одеси, МФО № 328135, код № 25415392). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Брикульського В. Т. (ліцензія — серія АА № 249867 від 22.10.2001 року). Тел/факс: 8-0482-49-60-11.

Ухвалою від 26.04.2004 р., господарським судом Сумської області (40030, м. Суми, вул. Рибалка, 2) порушено провадження у справі № 6/51-04 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Сумська база матеріально-технічного постачання «Цукровик» (поштова адреса: м. Суми, вул. Рубіжна, 10, код 00388688). Розпорядником майна призначено Сисоєва Олексія Валерійовича ліцензія серії АА № 315441 (адреса: м. Суми, вул. Петропавловська, 74, кімн. 49 А).

Господарський суд Івано-Франківської обл. (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу про банкрутство Косівського райкоопзаготпрому — спільного підприємства райспоживспілки і споживчого товариства справа № Б-7/50 (юридична адреса 78600, м. Косів, вул. Дружби, 84, код ЄДРПОУ 01783754, р/р 2602301271 в Косівському відділенні Ощадного банку України, МФО 336569).

Розпорядником майна призначено Пітеляка Ярослава Васильовича, ліц. АА № 520134, смт. Верховина, вул. Симоненка, 5, кв. 7).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено справу про банкрутство Оржицького робітничого кооперативу (справа № 7/453) (адреса: 37700, Оржицький район, с. Тарасенкові, Полтавської області). Ідентифікаційний код 01761787, рахунок № р/р 26004380047001 у ліквідатора банку «Україна». Розпорядником майна призначено Брюховецького О. В. Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАТ «Макіївський завод «Інтеграл», повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються активи ВАТ «Макіївський завод «Інтеграл», які розташовані за адресою: м. Макіївка, вул. Гагаріна, 1; Адміністративна будівля, площа 3268,9 м², початкова ціна продажу — 47872,60 грн., без ПДВ гарантійний внесок — 2393,63 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5 % від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір реєстрації учасників конкурсу — 17,00 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ЛОД АППБ «Аваль», м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727. Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурс необхідно надати письмову заяву на конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташовану за адресою: м. Донецьк, пр-т. Комсомольський, 8. З фіксованими умовами можна ознайомитись у організатора конкурсу. Строк надання заяв 25 календарних днів із дня публікації у газеті по 28 червня 2004 р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 05 липня 2004 р. у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області о 14.00 год. за адресою: м. Донецьк, пр-т. Комсомольський, 8. Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83 та сайті ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області: bankruptcy. internet. dn. ua.

УКРАЇНСЬКИЙ НДІ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА КУРТОЛОГІЇ МОЗ УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС ДО АСПІРАНТУРИ ЗА ФАХОМ «КУРТОЛОГІЯ ТА ФІЗІОТЕРАПІЯ»

з відривом та без відриву від виробництва.

За довідками звертатись до адміністрації інституту за адресою: 65014, м. Одеса, Лермонтовський пров., 6; телефон/факс: — 22-35-68.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справу № 5/308-04 про банкрутство ТОВ «Тернівка» (24605, с. Тернівка, Крижопільського району, Вінницької обл.), код ЄДРПОУ 30803419, п/р 260074766 в Крижопільській філії АППБ «Аваль», МФО 302247).

Арбітражним керуючим призначено Глебова В. Ф., ліцензія № 630087 від 04.12.03 р.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено справу про банкрутство Спільного підприємства «Коопзаготпром» (справа № 7/454) (адреса: 37700, смт. Оржиця, вул. Леніна, 22, Полтавської області). Ідентифікаційний код 01785291, рахунок № р/р 2600380045001 у ліквідатора банку «Україна».

Розпорядником майна призначено Брюховецького О. В.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, б. 4) від 17.05.2004 р. по справі № 25/101 закрите акціонерне товариство «Імекс» (код ЄДРПОУ — 05468216), визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Верещака Миколу Григоровича (ліцензія Мінекономіки № АА 669674 від 04.09.03 р.), (69002, м. Запоріжжя, вул. Костянтина Великого, 6, 16, кв. 16).

Претензії приймаються протягом 1 місяця з дня публікації.

Госпрозрахункове державне підприємство «УКРБУДПРОМСЕРВІС», зареєстроване Залізничною районною державною адміністрацією м. Києва за № 6592 від 28 жовтня 1998 р., ідентифікаційний код 30177404, розташоване за адресою: м. Київ, вул. Сурикова, 3, корп. 1, реорганізується шляхом приєднання до Товариства з обмеженою відповідальністю «ГДП УКРБУДПРОМСЕРВІС», зареєстрованого Солом'янською районною в м. Києві державною адміністрацією за № 20435 від 29.01.2004 р., ідентифікаційний код 32820703.

Господарським судом Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.) 26.03.2004 року порушено провадження у справі № Б-19/30-04 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Богодухівський шкірний завод» (Харківська область, м. Богодухів, вул. Оверченко, 24, код ЄДРПОУ 30763130, п/р 26006412200000 в ХФ АКИБ «УкрСиббанк» ХРУ, МФО 351641) 26.03.2004 р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шинкарьова Вадима Юрійовича, ліцензія серії АА 668298 від 09.10.2003 р. Заяви кредиторів, інвесторів, санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНЕРІВ ВАТ «АЗОТ» (м. Черкаси)

Загальні збори акціонерів ВАТ «Азот» відбудуться 20 липня 2004 року о 12 год. 30 хв. за адресою: м. Черкаси, вул. Першотравнева, 72.

Реєстрація учасників зборів за адресою: м. Черкаси, вул. Першотравнева, 72, 20 липня 2004 року з 10-00 до 12-00 год.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про перевибори в органи управління ВАТ «Азот». Для участі в зборах акціонерам необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів — доручення, оформлене відповідно до чинного законодавства.

З матеріалами порядку денного можна ознайомитися з 12 липня 2004 року за адресою: м. Черкаси, вул. Першотравнева, 72, ВАТ «АЗОТ», бюро з питань власності та цінних паперів, з 9-00 до 16-00 год.

Довідки за телефоном: (0472) 14-23-91

Виконавча дирекція ВАТ «Азот»

Господарським судом Донецької області (83043, м. Донецьк, вул. Артема, 157) 03.03.2004 р. введено мораторій і порушено справу про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Теплострой» (83062, м. Донецьк, вул. Ткаченко, 126; код ЗКПО 01414608; р/р № 26008301745708, МФО 334635, філія ГУ ПІБ в Донецькій області). Справа № 5/38-Б. Розпорядником майна призначений Коротченко Ю. В. Ліцензія № 487813.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу про банкрутство дочірнього підприємства «Попаснянська міжрайбаза» Луганської обласної спілки споживчих товариств (93300, Луганська область, м. Попасна, вул. Чехова, 28; р/р 2600730100250 у Первомайському відділенні Ощадбанку № 7855, МФО 364207, ідентифікаційний код 01744671), справа № 9/236.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Рачок Романа Володимировича (ліцензія серії АА № 520132 від 10.07.2003 року, який мешкає за адресою: м. Первомайськ, Луганської області, вул. Дзержинського, буд. 11, кв. 73).

Письмові заяви санаторів та заяви кредиторів з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентства з питань банкрутства у Волинській області проводить аукціон з продажу:

Лот 1 — будівлі гаража площею 210,8 м. кв., початкова ціна 9720,0 грн. в т. ч. ПДВ та будівлі гаража для с/г машин площею 320,8 м. кв. початкова ціна продажу 14400,00 грн. в т. ч. ПДВ, що належать ВАТ Сарненський «Райагрохім» і знаходиться за адресою: м. Сарни, вул. Ткача, 4. Початкова ціна лота — 24120,0 грн.

Гарантійні внески (5% від початкової ціни), реєстраційний збір 17 грн. перераховуються організатору аукціону на р/р 260012748 в АППБ «Аваль», м. Луцьк, МФО 303569, код 26297428 до 02.07.2004 р. Заяви на участь в аукціоні приймаються до 02.07.2004 р.

Аукціон відбудеться 05.07.2004 р. об 11 годині за адресою: м. Луцьк, пр. Грушевського, 30/161, тел. (0332) 77-63-59.

Ухвалою Господарського суду Хмельницької області (адреса суду: 29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) від 21.05.2004 року порушено справу № 13/130-6 про визнання банкрутом Коомунального підприємства «Водоканал» (м. Кам'янець-Подільський, вул. Татарська, 8, р/р 2600890009341 в Кам'янець-Подільському відділенні Укрсоцбанку, МФО 315546, код ЄДРПОУ 03356602).

Розпорядник майна: арбітражний керуючий Кустливий Володимир Анатолійович, ліцензія А-А № 249949 від 19.10.2001 року, адреса: 32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка, 59/33. Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються господарським судом протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом м. Києва (01033, м. Київ, вул. Жилинська, 586) постановою від 28.04.04 (справа № 61/11-6-04) визнано Приватне підприємство «Технотрансресурс» (Київська обл., Броварський р-н, с. Пухівка, вул. Гагаріна, 2а, код ЄДРПОУ 32020101, р/р 26006410084101 в БФ АКБ УСБ, м. Бровари, МФО 321693, Св. про реєстрацію платника ПДВ № 13621784, ІПН 320201010065) банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Відповідно до постанови суду ліквідатором майна призначено Ігнатченко Юрія Васильовича, ліцензія: № 668301, видана Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України від 21.10.03 (01025, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 24, к. 21, тел. 234-71-39).

ЦУБ «Запоріжжя» здійснює торги по реалізації права вимоги (дебіторська заборгованість) ВАТ «Запоріжінструмент»

Боржники:
Квартиронаймачі малосімейного гуртожитка, який знаходиться за адресою: м. Запоріжжя, вул. Героїв Сталінграду-6 — стартова ціна — 5671,57 грн;
ВАТ «Ексім-трейдинг» — стартова ціна — 250 грн;
ПРЭЖО № 2 — стартова ціна — 600 грн.;
Частка в уставному фонді «Йордано-Української міжнародної інтернаціональної промислової компанії» — стартова ціна — 2500 грн.
Автомобіль ІЖ - 2715, 1989 р. в. — стартова ціна — 500 (п'ятсот) грн.,
Автомобіль МАЗ — 9397, 1990 р. в. — стартова ціна — 200 (двісті) грн., які належать ВАТ «Запоріжінструмент».

Торги відбудуться 14 червня 2004 р. за адресою: м. Запоріжжя, вул. Ілліча, 26. Довідки за тел. (0612) 13-88-78.

Полтавське відкрите акціонерне товариство «Облагрпостач» ПОВІДОМЛЕННЯ про проведення Загальних зборів акціонерів Реєстраційний № 1-14/31 від 01-06.2004 року Шановний акціонер!

Повідомляємо, що згідно з рішенням Правління від 26 травня 2004 р. Загальні збори акціонерів ВАТ «Облагрпостач» відбудуться 30 липня 2004 р. об 11-й годині за адресою: м. Полтава, вул. Жовтєва, 66 (актовий зал, 6-й поверх).

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 2003 рік (включаючи дочірні підприємства).
2. Звіт голови спостережної ради.
3. Звіт і висновки голови ревізійної комісії.
4. Визначення порядку покриття збитків.
5. Затвердження річних результатів діяльності (включаючи дочірні підприємства), звітів, балансу товариства та висновків ревізійної комісії.
6. Обрання голови правління та правління товариства.
7. Створення та реорганізація дочірніх підприємств, господарських товариств, філій затвердження їх статутів та положень.
8. Затвердження змін та доповнень до Статуту.

В разі неможливості прийти особисто, просимо попередити про це правління ВАТ та оформити довіреність на право участі в зборах ВАТ на уповноваженого представника. При його відсутності Ви можете оформити довіреність на голову Ради ВАТ «Облагрпостач» Ківшика Петра Андрійовича.

Паспортні дані: КН № 480339, виданий Київським РВПМУ УМВС України в Полтавській області 03.10.1997 р.

Довіреність повинна бути засвідчена нотаріально, сільською Радою за місцем проживання акціонера, правління ВАТ або реєстратором.

Реєстрація учасників зборів проводиться 30 липня з 09.30 до 10.30 год. за місцем проведення зборів.

При собі мати документ, що засвідчує особу, довіреність на право участі в зборах уповноваженої особи.

Телефони для довідок: 56-22-94, 50-99-09.

ЮРИДИЧНА КОРПОРАЦІЯ "ПРИНЦИП"

Пропонуємо:

- допомога з повернення дебіторської заборгованості;
- оскарження та скасування **неправомірних актів і рішень** контролюючих органів;
- правовий супровід **зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності**;
- юридичну та економічну **експертизу** фінансово-господарської документації;
- представлення інтересів клієнтів у **Господарських судах України, Верховному суді України, Міжнародних господарських судах**, та вирішення інших значних проблем, що виникають у фінансово-господарській діяльності підприємств.

Наша адреса: вул. Предславинська, 38 оф.163, м. Київ, 03150
Тел.: (044) 268-7772, (044) 268-0428, (044) 269-4532
e-mail: upc@i.kiev.ua

Постановою Господарського суду Херсонської області від 26.04.2004 р. по справі 5/50-Б відносно ВАТ «Спеціалізоване автотранспортне підприємство 2106» (код ЄДРПОУ 05515921, юридична адреса: 73000, м. Херсон, Бериславське шосе, 46-в) відкрито процедуру розпорядження майном боржника та призначено розпорядником майна Бондара Сергія Івановича (ліцензія серія АА № 250431, видана 11.04.2002 р., адреса: 73021, м. Херсон, вул. М. Португ, 107-а).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів ВАТ «КАТП 13062»

Правління підприємства повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 22 липня 2004 року о 17.00 в клубі підприємства за адресою: 04119, м. Київ-119, вул. Дегтярівська, 17.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати діяльності ВАТ «КАТП 13062» за 2003 рік та основні напрями розвитку на 2004 рік.
2. Звіт ревізійної комісії за 2003 рік та затвердження акту аудиторської перевірки і балансу підприємства за 2003 рік.
3. Затвердження порядку розподілу прибутку за 2003 рік, терміну та порядку виплати дивідендів за 2003 рік.
4. Звіт директора дочірнього підприємства «Автомобіліст».

Реєстрація акціонерів та їх представників проводиться 22 липня 2004 року з 16.00 до 16.45 за місцем проведення зборів. Під час реєстрації необхідно пред'явити:

Паспорт, або інший документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника;

Представники акціонерів повинні мати довіреність, завірену нотаріусом, реєстратором або правлінням ВАТ «КАТП 13062».

Довідки за телефоном: (044) 213-74-37, 213-36-59.

Правління ВАТ «КАТП 13062».

Господарським судом Донецької області (вул. Артема-157, м. Донецьк, 83048, Україна) за заявою ДПІ у м. Краматорську 17.03.2004 р. порушена справа 5/58Б по банкрутству Коомунального виробничого підприємства «Краматорська теплоелектроцентрал» (код ЄДРПОУ 05470963), юр. адреса: вул. Орджонікідзе, 8 Д, м. Краматорськ, Донецької обл. 84305, р/п 260079801452 у Краматорській філії АКБ «Укрсопбанк», (МФО 334486) № 26024272453092 у Краматорській філії КБ «Приватбанк», (МФО 335548).

Розпорядником майна призначена Філонова М. О.
(ліцензія № 630033)

Претензії приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Публикация сгласена:

Відкрите акціонерне товариство

«Авдіївський коксохімічний завод»
ЄДРПОУ 00191075, Україна Донецької
86065, м. Авдіївка, пр. Індустріальний, 1 ого-
лошує про скасування відкритих торгів,
призначених на 27.04.04 р., у зв'язку з тим,
що обсяг робіт пропонований учасниками
торгів не забезпечує відновлення паспортих
характеристик турбіни ПР-6-35-1,2 ТЕС.

Ухвалою господарського суду Харківської області за № Б-39/46-04 від 26.04.2004 р. порушено провадження по справі про банкрутство ВАТ «Аеродорбуд-870» м. Красноград Харківської області, код 01384439, адреса: с. Наталине, Красноградського району, вул. Радянська, 39. Розпорядник майна Катрич А. С., ліцензія № 250156 від 10.12.2001 р. Кредитори підприємства ВАТ «Аеродорбуд-870» протягом тридцяти днів з моменту публікації мають надіслати свої вимоги до боржника за адресою: 61000, м. Харків, вул. Громадянська, 11/13, Катричу А. С.

Постановою Господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 29.03.04 р. по справі № Б-31/18-04 ТОВ «Автобан» (ЄДРПОУ 30238194), визнано банкрутом.

Статут, установчі документи, печатки, штампи, свідоцтва про державну реєстрацію та платника ПДВ вважати недійсними.

Господарський суд Черкаської області (18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) по справі № 08/4143 Сільськогосподарське Товариство з Обмеженою Відповідальністю ім. Пархоменка, код 03792349, юридична адреса: Черкаська область, Корсунь-Шевченківський р-он, с. Киченці, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Коваленко Григорія Володимировича (18000, м. Черкаси, вул. Благовісна, 299, кв. 55), ліцензій серії АА № 419224 від 03.10.2002 р., тел. (0472) 65-11-28.

Господарським судом Кіровоградської області ухвалою № 10/18 від 29.04.2004 р. за заявою Гайворонської МДПІ порушено справу про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Слов'яни плюс», с. Мошене Гайворонського району Кіровоградської області, ід. код 23224161, розрахунковий рахунок відсутній.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Конякина Василя Михайловича, ліцензія АА № 719800 від 11.02.2004 р., що мешкає за адресою: Кіровоградська область, смт. Голованівськ, вул. Колгоспна, 4.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня надання оголошення.

Повідомлення

про результати проведення торгів (тендерів)

1. Замовник торгів: Дніпровська електроенергетична система НЕК «Укренерго» ЄДРПОУ 20517231
- 1.1. Поштова адреса: 69096, м. Запоріжжя, вул. Гребельна, 2.
2. Інформація про предмет закупівлі: Закупівля елегазового вимикача на ПС «Дніпро-Донбас» м. Запоріжжя, вул. Автодорожна, 3а.
3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті «Голос України» № 82 від 06.05.2004 р.
4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою: 15-00 21.05.2004 р.
5. Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ): 856 882,60 грн.
6. Інформація про переможця торгів: ДП «Сіменс Україна» (м. Київ) ЄДРПОУ 24940089.
- 6.1. Поштова адреса: 03150, Україна, м. Київ, вул. Предславинська, 11-13.
- 6.2. Телефон: (044) 201-24-90 факс: (044) 201-24-99.

Господарським судом Чернівецької області (58000, м. Чернівці, вул. Кобиланська, 14) порушено провадження у справі № 10/72/Б-19-00000-19 за участю банкрутство Сільськогосподарського кооперативу «Прикарпаття» № 59236, Чернівецька область, Виженський район, село Мигово, код ЄДРПОУ 03800994, р/р № 260063014195 у Чернівецькій філії ПАБ «Укрособанк». МФО 356011).

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Дутчак Тетяну Іванівну (ліцензія АА 520126 від 02.07.2003 р.,

Претензії кредиторів та заяв інвесторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Постановами господарського суду Львівської області від 06.05.2004 р. визнано банкрутами та відкрито ліквідаційні процедури щодо наступних підприємств:

— справа № 6/128-4/68 — дочірнє підприємство «Птиця» відкрито-го акціонерного товариства «Птахофабрика Пустомитівська», місце знаходження: Львівська обл., м. Пустомити, вул. Фабрична, 19, код ЄДРПОУ — 23890315.

— справа № 6/127-4/67 — дочірнє підприємство «Порошок» ВАТ «Птахофабрика Пустомитівська», місце знаходження: Львівська обл., м. Пустомити, вул. Фабрична, 19, код ЄДРПОУ — 23890309.

— справа № 6/126-4/66 — дочірнє підприємство «Злагода» ВАТ «Птахофабрика Пустомитівська», місце знаходження: Львівська обл., м. Пустомити, вул. Фабрична, 19, код ЄДРПОУ — 23890321.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Греділя Р. І., ліцензій Мінкономіки та з питань європейської інтеграції № 250469 від 21.04.2002 р. Місце знаходження: 79054, м. Львів, вул. О. Кульчицької, 13/71. Поштова адреса: 79037, а/с-2339.

Заяви та претензії кредиторів приймаються в місячний строк з дня публікації оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ДП ЗАТ «Трест «Донбастрасбуд» «БМП № 4», повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів.

На конкурс виставляються активи ДП ЗАТ «Грест «Донбастрансбуд» «БМП № 4», які розташовані за адресою: м. Красноармійськ, пер. Московий, 30/1. Автомобіль КАВЗ — 3976, початкова ціна продажу — 4168,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 208,40 грн. 2. Автомобіль ГАЗ — 31029, початкова ціна продажу — 2625,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 131,25 грн. 3. Трактор Т-150 К, початкова ціна продажу — 3591,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 179,55 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу — 17,00 грн. перераховуються на р/р 2600077397 в ДІД АППБ «Аваль» м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в конкурсі необхідно подати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. З фіксованими умовами можна ознайомитись у організатора конкурсу. Строк надання заяв 25 календарних днів з дня публікації у газеті по 28 червня 2004 р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 05 липня 2004 р. у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області об 11.00 за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83 та на сайті ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області: bankruptcy.internet.dn.ua.

Господарський суд Чернівецької області, що знаходиться за адресою: 58000, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14 Ухвалою від 22.03.2004 р. по справі № 10/55/6 порушив провадження у справі про банкрутство та ухвалою від 15.04.2004 року відкрив процедуру розпорядження майном ВАТ «Вижицьке ремонтно-транспортне підприємство» (юридична адреса: 59222, с. Іспас, Вижицького району, Чернівецької області, інд. код 03767096), р/р 26000335918001 в ЧФ «Приватбанк», МФО 356282; р/р 260082812 в ЧОД АППБ «Аваль» у м. Чернівці, МФО 356464; р/р 260043013172 у Вижицькому відділенні ВАТ «Ошадний банк».

Розпорядником майна по даній справі призначено арбітражного керуючого Дутчак Тетяну Іванівну (ліцензія сер. АА № 520126 від 02.07.2003 року), що мешкає за адресою: 58001, м. Чернівці, вул. Червоноармійська, 52/2, моб./тел. 8-050-6612290.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) у справі № Б-7/225 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру в порядку ст. 52 Закону щодо СТзОВ «Відродження» (Івано-Франківська обл., м. Болехів, вул. Коновальця, 101). Ліквідатором призначений Мартинюк Василь Миколайович (ліцензія АА № 250333, м. Івано-Франківськ, вул. Південний бульвар, 42/9).

Господарським судом Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) Постановою № 12/115 від 08.01.2004 р. порушено справу про банкрутство Приватного підприємства «Аніра» (40030, Сумська обл., м. Суми, вул. Шишкарівська, 15/7, код 31548099, п/р 26001370062001, в СФ КБ «Приватбанк» м. Суми, МФО 337546. Ухвалою Господарського суду Сумської області № 12/115 від 25.03.2004 р. розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сисоєва Андрія Валерійовича, ліцензія серія АА № 485260 видана Міністерством економіки та з питань Європейської інтеграції України від 09.04.2003 р. (40022, вул. Псільська, 4, офіс 9, м. Суми, т. 22-19-78, 218-421).

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) визнані банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури щодо наступних підприємств:

1) постановою від 13.05.04 р. по справі № 25/84 — ПП «Будкомплекс», м. Запоріжжя (код ЄДРПОУ — 31291809);

2) постановою від 13.05.04 по справі № 25/72 — ПП «МЕССА», м. Запоріжжя (код ЄДРПОУ — 25484915).

Ліквідатором призначено Агарова Сергія Юрійовича, ліцензія серія АА № 783058 від 14.04.04 (69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77).

Господарський суд Черкаської області (18005, бул. Шевченко, 307, м. Черкаси) ухвалою від 25.03.2004 р. по справі № 14/3142 визнав банкрутом продовольчу компанію «Укрпродукт» (19523, вул. Шевченко, 180, смт. Вільшанка, Городищенський р-н, р/р 26008779, Смілянська філія АППБ «Аваль», МФО 354499, код ЄДРПОУ 30285642) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Зозулю Сергія Івановича (ліцензія № 000451 від 20.04.2000 р., м. Черкаси, вул. Героїв Сталінграда, 20, кв. 16, тел. 8-067-470-18-06).

ТзОВ «ВММ» (код ЄДРПОУ 20804479) зареєстроване Виконавчим Комітетом Львівської міської ради 24 березня 1994 року за № 07679, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох календарних місяців з дня опублікування об'яви. Тел. (0322) 639039.

Постановою господарського суду Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) від 11.05.2004 р. в справі № Б-11/140 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо Відкритого акціонерного товариства «Коломийський комбінат хлібопродуктів» (Івано-Франківська обл., м. Коломия, вул. Наливайка, 3, код ЄДРПОУ 00951681).

Ліквідатором призначена Саєвич Наталія Анатоліївна (ліцензія АА № 249547, вул. Костомарова, 4/108, м. Коломия, Івано-Франківська обл.)

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) від 13.05.04 р. по справі № Б26/153/03 товариство з обмеженою відповідальністю «Співдружність», код 30791498 (53275, Дніпропетровська обл., Нікопольський район, с. Капуловка, вул. І. Сірка, 6) визнано банкрутом.

Ліквідатором по справі призначений Шмаль Володимир Григорович, ліцензія АА № 630010 від 05.11.03 р. (53210, м. Нікополь, Дніпропетровська обл., вул. Героїв Чорнобилю, 61, кв. 18, тел. (05662) 2-33-26.

Згідно Постанови Господарського суду Вінницької області від 18 травня 2004 року розпочато ліквідаційну процедуру по справі № 5/596-03 про банкрутство ВАТ «Немирівське будівельно-монтажне підприємство № 6», вул. Леніна, 281, м. Немирів, Вінницької області (код ЄДРПОУ 01350908, р/р 26007336801 у Вінницькій філії АБ «Енергобанк», МФО 302731).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вознякевич Н. І., м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 2-А, к. 712, т. ф. (0432)39-97-85.

Подача позовних заяв про включення до реєстру вимог кредиторів припинена.

Господарський суд Донецької обл. розташований за адресою: 83000, м. Донецьк, вул. Артема, 157 в справі № 33/96Б від 6.04.2004 визнав ТОВ «Ал-конт» м. Донецьк (83027, м. Донецьк, вул. Цюлковського, буд. 18, код ЄДРПОУ 23353882) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру.

Претензії приймаються протягом одного місяця з дня виходу оголошення.

Ліквідатором призначено Кмитто С. О.

Господарським судом м. Києва 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б за позовом Державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва порушено справи про банкрутство щодо наступних підприємств:

1) Товариство з обмеженою відповідальністю «С. А.», код 30305312, Київ-01023, вул. Первомайська, 11, Р/р № 260053042701/980 в ЗАТ «Банк Петрокоммерц-Україна», м. Київ, МФО 300120, № 26000303294801/980, № 26006300220902/810/840/980 в АКБ «ТАС-Коммерцбанк», м. Київ, МФО 300164, справа № 43/146.

2) Приватне підприємство «Гантекс», код № 31605481, Київ-01133, б-р Л. Українки, 9-В, кв. 37, Р/р № 260033134901/980 в ЗАТ «Банк Петрокоммерц-Україна», МФО 300120, справа № 23/183.

3) Товариство з обмеженою відповідальністю «Промекспорт», код 31057738, Київ-03150, вул. Предславинська, буд. 28, Р/р № 26001102900/980, № 26002102900/840 в ЗАТ «Донгорбанк», м. Донецьк, МФО 334970, Р/р № 260017520840/840, 260047520810/810, 260067520/980 в ВАТ «Український професійний банк», м. Київ, МФО 300205, Р/р № 2600310412001/980 в ЗАТ «Альфа-Банк», м. Київ, МФО 300346, Р/р № 2608676/980 в ВАТ «Кредитпромбанк», м. Київ, МФО 300863, Р/р № 26001010514741/980 в Київській міській філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322012, Р/р № 37126029200371/980 в Управлінні Державного казначейства м. Київ, МФО 820019, справа № 23/206-6.

4) Товариство з обмеженою відповідальністю «Український промисловий комплекс», код 31407600, Київ-01103, бул. Дружби Народів, 8, кв. 9, р/р 260080171910/978/840/810, Р/р 260090171900 в АБ «Брокбізнесбанк», м. Київ, МФО 300249, Р/р № 2600900560073/840/980 в АКБ «Правекс Банк», м. Київ, МФО 321983, справа № 23/205-6.

Розпорядником майна по справам № 43/146, № 23/183, № 23/206-6, 23/205-6 призначений арбітражний керуючий Крикун В. Б., ліцензія АА № 669678 від 02.09.03 р., контактний тел. 234-47-55.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Винесено постанови про визнання банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури щодо наступних підприємств:

1) Товариство з обмеженою відповідальністю «Логрус», код 24384927, м. Київ-01001, вул. Барбюса, буд. 5а, Р/р 2600200468/840/980 в Третій Київській філії ВАТ АБ «Укргазбанк», МФО 300090, справа № 43/151.

2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Альф-Сервіс плюс», код 30675647, Київ-01042, вул. І. Кудрі, 26, Р/р № 26003000424001/980 в ВАТ КБ «Надра», МФО 320564, справа № 43/143.

3) Дочірнє підприємство «ДП «Професіонал», код 30521935, Київ-01042, вул. П. Лумумби, 21, Р/р № 260023587/980 в ВАТ «Перший інвестиційний банк», МФО 300506, № 260000258044771/980 в Закарпатській філії м. Києва АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322034, № 26001300100300/980 в АКБ «Східно-Європейський банк», МФО 322658, справа № 43/144.

4) Приватне підприємство «Фірма «Інтерхімторг», код 25264208, м. Київ-03041, вул. Кіквідзе, 41, Р/р № 26004000265001/980 в філії АКБ «Імексбанк» у м. Києві, МФО 300766; р/р № 26004168820002/840, 26005168820001/980 в РЦ «Приватбанк», МФО 320649, справа № 43/142.

5) Товариство з обмеженою відповідальністю «Євростон», код 31751943, м. Київ-01010, вул. Московська, 7, Р/р № 2600300274201/980 в Мінській філії АКБ «Київ», МФО 320605, р/р № 26007010349/980 в Київській філії АБ «Укркомунбанк» МФО 322354, справа № 43/145.

6) Акціонерне товариство закритого типу промислового підприємства «ПЛАЗМА-СИТ», код 24081227, м. Київ-01010, Площа Арсенальна, буд. 1Б, Р/р № 26004000706501/840, № 26009000706001/980 в Шевченківській філії ВАТ КБ «Надра», м. Київ, МФО 320973, Р/р № 260025229/980 в Центральному офісі АППБ «АВАЛЬ», м. Київ, МФО 300335, справа № 15/101-6.

7) Корпорація «АМП», код 30574730, Київ-01011, вул. Копиленка, 3, кв. 7, Р/р № 26000301790/980, № 26009302790/810/840 в АКБ «Альянс», МФО 300119, р/р № 260030030010/810/840/978/980 в ЗАТ «Банк НРБ-Україна», МФО 320627, р/р № 26004301260751/980 в філії «Подільське відділення Промінвестбанку» в м. Київ, МФО 322197, р/р № 26005300100339/980 в АКБ «Східно-Європейський банк», МФО 322658, р/р № 26008301511886/980 в філії «Відділення Промінвестбанку в м. Краматорськ Донецької області», МФО 334141, справа 24/178-6.

8) Приватне підприємство «Екотрек», код 31992721, Київ-01113, б-р Лесі Українки, 5А, Р/р № 26005172801/980 в АКБ «Інтеграл», МФО 320735, справа № 15/140.

Ліквідатором по справах № 43/142, № 43/143, № 43/144, № 43/145, № 24/178-6, № 43/151-6, № 15/140 призначений арбітражний керуючий Крикун В. Б., ліцензія АА № 669678 від 26.08.03 р., контактний тел. 234-47-55.

Ліквідатором по справі № 15/101-6 призначений арбітражний керуючий Калітаєв П. В., ліцензія АА № 669656 від 01.08.03 р., контактний тел. 4165886.

Ухвалою Господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 17 травня 2004 року порушено справу № 2/78 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Андріївське», код ЄДРПОУ 19296569, юридична адреса: 57104, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, с. Ясна Поляна, банківський рахунок № 26005360025001 в ОПЕРУ Миколаївської дирекції АК АППБ, МФО 326148.

Розпорядником майна призначено Черепенко Вікторію Григорівну (м. Миколаїв, вул. Шевченка, буд. 67, кв. 10), ліцензія АА № 140411 від 12.06.02 року.

Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом Вінницької області (м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) по справі № 5/263-04 від 06 квітня 2004 р. винесено постанову про визнання банкрутом приватне підприємство «Марі», м. Вінниця, вул. Ясна, 15, код 30164730.

Ліквідатором призначено ДПІ у м. Вінниці.

Господарським судом Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) за заявою Стрийської ОДПІ порушено справу № 6/119-4/63 про банкрутство Стрийської житлово-експлуатаційної контори №3, юридична адреса: 82400, м. Стрий, вул. Б. Хмельницького, 32, код ЄДРПОУ 05452209, ліквідатор банку «Україна» по Львівській обл., МФО 325644, п/р 26009450841001, п/р 26046450841008, Львівське облуправління Ощадбанку, МФО 325796, п/р 26021301680, Стрийське відділення ОБ Н 6311, МФО 385297, п/р 26008301295, п/р 25429301295, п/р 26040301189. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого ліцензованого спеціаліста Коляду В. І. (адреса: м. Львів, пр-т Червоної Калини, 51/51).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування цього оголошення.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування цього оголошення.

Господарським судом Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) за заявою ДПІ у Франківському районі м. Львова порушено справу № 6/98-8/62 про банкрутство приватного підприємства «Волан-Транс», юридична адреса: 79071, м. Львів, вул. Симоненка, 18/53, код ЄДРПОУ 30204157, П/р 26007017492 в Першій філії Кредитбанку (Україна), МФО 325365. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого ліцензованого спеціаліста Коляду В. І. (адреса: м. Львів, пр-т Червоної Калини, 51/51).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування цього оголошення.

Постановою Господарського суду в Рівненській області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) від 26 грудня 2003 р. по справі № 8/1 „ВАТ Костопільська меблева фабрика" (35000 Рівненська обл., м. Костопіль, вул. Фабрична, 2) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Семенюка Віктора Сергійовича (Ліцензія МЕТПЕІ АА № 249665 від 18.12.2001 р., 33028 м. Рівне, вул. Драгоманова, 27).

Ліквідатор ВАТ „Костопільська меблева фабрика" В. Семенюк

Постановою Господарського суду в Рівненській області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) від 13.11.2002 р. по справі № 9/24 „ВАТ Деражненське РТП" (35053 Рівненська обл., Костопільський р-н, с. Деражне, вул. Шевченка, 64) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Семенюка Віктора Сергійовича (Ліцензія МЕТПЕІ АА № 249665 від 18.12.2001 р., 33028 м. Рівне, вул. Драгоманова, 27).

Ліквідатор ВАТ „Деражненське РТП" В. Семенюк

Постановою Господарського суду Харківської обл. від 25.05.04 р. по справі № Б-19/05-04 відкрите акціонерне товариство "Ковягівське ХПП" (63021 Харківська обл., смт Ков'яги, вул. Привокзальна, 5, п/р 260092726 у ХОД АППБ "Аваль", МФО 350589, ЄДРПОУ 00952290) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арітражного керуючого Чекштуріну Т. М. (ліц. АА № 630039 від 18.11.03 р.).

Постановою Господарського суду Харківської обл. від 25.05.04 р. по справі № Б-19/03-04 закрите акціонерне товариство "Власівське хлібоприймальне підприємство" (м. Харків, вул. Плеханівська, 92-а, п/р 2600701500 у АБ "Факторіал-банк", МФО 351715, ЄДРПОУ 32031621) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арітражного керуючого Чекштуріну Т. М. (ліц. АА № 630039 від 18.11.03 р.).

Господарським судом Донецької області, 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157, Постановою від 12 травня 2004 року по справі № 15/93 Б визнано банкрутом Приватне підприємство «Центр нерухомості» у порядку ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом» № 784-XIV від 30 червня 1999 року (84301, м. Краматорськ Донецької обл., вул. Дворцова, б. 9, кв. 2, ЗКПО 30696431).

Відкрита процедура лівідації. Ліквідатором призначена Філонова М. О. (ліцензія № 630033, адреса: вул. Соціалістична, б. 51, к. 62, м. Краматорськ Донецької обл., 84301, тел. (06264) 7-10-12).

ТОВ «Фонд юристів України» повідомляє про свою ліквідацію. Код ЄДРПОУ 19037632.

Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: м. Київ, вул. Сім'ї Хохлових, 7/9, індекс 04119.

Ухвалою Господарського суду Луганської області 25.02.2004 року порушено провадження у справі № 10/6 б про банкрутство СТОВ «Хлібороб» (Луганська область, Лутугинський район, селище Георгіївна, вул. Карла Маркса, 89, код 05527829, р/р 260054346 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 304007). Розпорядником майна призначено Чугунову Віру Олексіївну (ліцензія АА № 487830 від 22.05.2003 р.) м. Луганськ, вул. Лутугінська, 123/6.

Заяви конкурсних кредиторів приймаються в 30-денний термін з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 22.04.2004 р. порушено провадження по справі № 12/56Б про банкрутство КСП «Гірилик» (87220, Донецька область, Старобешівський район, с. Комунарівка, вул. Лермонтова, 1, код ЄДРПОУ 00848523) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Розпорядником майна призначено Чирах О. Ф. (ліцензія № 719862).

Претензії приймаються протягом тридцяти календарних днів з дня публікації оголошення.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) Ухвалою по справі № 14/30 від 11.05.2004 року застосовано загальні судові процедури у справі про банкрутство Миколаївської міської федерації футболу, код ЄДРПОУ: 24795955, юридична адреса: 54044, м. Миколаїв, вул. Васяєва, 10, та введена процедура розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено Черепенко В. Г., ліцензія серія АА № 140411 від 12.06.2002 р., м. Миколаїв, вул. Московська, 54-а, тел. 8 (0512)-47-34-64.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

«Нью-Васюки» Кирсана Ілюмжинова

Королі і принци шахового світу б'ють на сполох. На шахівниці хаос і невизначеність. Якщо в минулому імена Альохіна, Ботвинника, Таля, Петросяна, Карпова, Каспарова знав кожний хлопчисько, то тепер навіть добре поінформований інтелегент навряд чи назве ім'я чемпіона світу із шахів. Мало того, сьогодні ніким не контрольовані чиновники ФІДЕ мають величезну владу. Вони легко можуть звести високі адміністративні перепони на шляху юного генія чи вундеркінда з української, польської, німецької та іншої глибини на світовий шаховий Олімп.

Сталося це тому, що якщо в часи геніїв клубу чотирьох слонів шахова корона крім власне світової слави давала чемпіону звичайний лавровий вінок, то тепер (не без допомоги скандального і прагматичного американця Боббі Фішера) у гру мільйонів утратився «золотий телець». Величезні гоночари і призові фонди змагань відсунули на другий план власне

спортивну і творчу складові сучасних шахів. У шаховому світі не стало чітких правил, що відсівали б слабких, а сильним давали би можливість брати участь у престижних турнірах.

Як наслідок, у дружному коліс шаховому товаристві з'явилися опортуністи і сепаратисти, націоналісти й патріоти, центр і периферія, бідні й багаті. Незліченні чемпіонати світу провадять з класичних і швидких, командних і групових, індивідуальних шахів. Чиновники використовують імена шахових грандів у своїх політичних і фінансових іграх, знімають із престижних змагань будь-якого майстра гри у шахи, котрий не сподобався. Дійшло до того, що минулого тижня кілька національних шахових федерацій виступили з заявою, у якій зазначають, що ФІДЕ усуває всесвітньо відомих гросмейстерів від участі в офіційних турнірах, зокрема й чемпіонату світу, що його планують провести в Лівії. Відповідальність за нинішню кризову ситуацію в шаховому світі, на думку деяких відомих гросмейстерів, несе нинішній президент ФІДЕ Кирсан Ілюмжинов.

Екс-чемпіон світу з шахів Анатолій Карпов (на знімку) поділився своїми тривогами з приводу ситуації у ФІДЕ та організації світової шахової першості з кореспондентом «Голосу України» в Москві.

— Анатолію Євгеновичу, що вас тривожить в організації чемпіонату світу, який ФІДЕ планує провести в Лівії?

— Безладдя в шаховому світі виникло не сьогодні. Нагадаю, що коли Кирсана Ілюмжинова було обрано 1995 року президентом ФІДЕ, він заявив, що принесе мир у шахи. Однак сьогодні ми можемо констатувати, що на майбутньому так званому чемпіонаті світу не братиме участі жоден чемпіон світу. Каспаров не виступає, бо президент ФІДЕ пообіцяв йому, що саме він гратиме з переможцем шахових змагань у Лівії. Крамник не грає, бо він виступає

у паралельній системі. ФІДЕ, не зрозуміло з яких причин, виключила з цього турніру нині чинного чемпіона світу за версією ФІДЕ Руслана Пономарьова. Треба підкреслити, що з українським шахістом чиновники ФІДЕ поведуться недозволено протягом двох років. Крім того, вони виключили із шахового чемпіонату Халіфмана, Аннанда, Карпова. Отже, чемпіонат у Тріполі буде унікальний. У ньому не братимуть участі чемпіони світу з шахів.

— А який вихід ви бачите з цієї ситуації?

— Нам нічого не пропонують, удають, що нас просто немає. Але завжди була традиційна процедура запрошення шахістів для участі в чемпіонатах світу. Посилали індивідуальні запрошення, що їх підтверджувала національна федерація. Сьогодні Кирсан Ілюмжинов пропонує нам виловлювати інформацію на офіційному сайті ФІДЕ. Не визначено ні дат, ні термінів подачі заявок на світовий шаховий чемпіонат. У цьому хаосі й безладді чиновники ФІДЕ поводяться як ім заманеться.

Такий порядок шаховий конгрес не затверджував, а Кирсан Ілюмжинов вважає, що він великий шаховий демократ, а ФІДЕ — найдемократичніша спортивна федерація. Я вважаю, що ФІДЕ мусить зважити на думку шахістів, чи згодні вони з такими правилами організації і проведення світових шахових чемпіонатів. Знаєте, Кирсан Ілюмжинов не готує і не підписує жодного документа, що стосується інтересів шахістів. Це робиться для того, щоб ні в кого не з'явилося бажання і можливості оспорити дії ФІДЕ в суді. Нам пропонують підписувати так звані односторонні контракти. Шахіст геть беззахисний перед чиновниками, бо у ФІДЕ немає жодних зобов'язань ні перед національними шаховими федераціями, ні перед окремими шахістами.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

Тривожні відсотки

На нараді при голові обласної державної адміністрації доповідач начальник управління з питань фізичної культури та спорту ОДА Мирослав Волошин намагався бути бадьорим і оптимістичним. А тому звітував про роботу своїх попередників, при яких було введено в експлуатацію 3 стадіони, 8 тенісних кортів, 19 футбольних полів, 5 спортивних залів. Підготовлено двох заслужених майстрів спорту, 21 майстра міжнародного класу, 130 майстрів спорту, 9 заслужених тренерів України. Буковинські спортсмени не раз ставали переможцями і призерами чемпіонатів світу, Європи та України. Проте, як свідчить практи-

ка, в області склалася вельми тривожна ситуація із станом здоров'я населення, зменшується середня тривалість життя, на чому наголосив голова Чернівецької обласної адміністрації Михайло Романів. Він закликав до неухильного виконання державної програми «Фізичне виховання — здоров'я нації».

На жаль, із вихованням якраз справи кепські. Обласна влада констатує, що сьогодні не готують спортсменів високого класу чи не більшість районів області, що призвело до істотного зменшення представництва чернівецьких спортсменів у збірних командах із олімпійських видів спорту. Товариства та

спортивні секції полишають кращі фахівці. Особливо ті, котрі працюють із сільською молоддю. А тому сьогодні в роботі спортивних секцій та ДЮСШ зайнято лише 10,6 відсотка від загальної кількості дітей. Понад 80 відсотків учнівської молоді — на вулиці.

Низький рівень фізичного розвитку буковинської молоді фіксують і військкомати, які впродовж кількох років не перестають бити на сполох, намагаючись привернути увагу влади до того, що призовники не відповідають армійським стандартам.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

Футбол. Київ. Відбулося спільне засідання виконкому ФФУ та ради ПФЛ. Прийнято пропозицію президента ФК «Динамо» (Київ) Ігоря Суркіса про те, щоб з наступного сезону в разі, якщо дві перші команди за підсумками чемпіонату наберуть однакову кількість очок, проводити на нейтральному полі «золотий матч». Коли однакову

Одеса прийматиме Суперкубок

кількість очок нагорі турнірної таблиці наберуть три і більше команд, переможця визначатимуть відповідно до чинного регламенту.

Президент ПФЛ, народний депутат України Равіль Сафіуллін оголосив, що перший матч за Суперкубок України, запланований на 10 червня, відбудеться в Одесі.

Координатором національних юнацьких збірних країни призначили Павла Яковенка. А ужгородець Вадим

Дьордь очолив юнацьку збірну України (U-16).

Утворено міжрегіональні дитячо-юнацькі центри.

Київ (головний тренер Володимир Кияченко) — Київська, Житомирська, Вінницька, Закарпатська області, Автономна Республіка Крим, міста Київ і Севастополь.

Харків (Роман Пец) — Харківська, Полтавська, Сумська, Чернігівська, Дніпропетровська, Черкаська області.

Донецьк (Віктор Гра-

чов) — Донецька, Луганська, Запорізька, Кіровоградська, Одеська, Миколаївська, Херсонська області.

Львів (Левко Броварський) — Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Волинська, Рівненська області.

Учасники засідання затвердили емблему 14-го чемпіонату (на малюнку). Було також вирішено, що 13-та конференція ПФЛ, на якій підіють підсумки нинішнього сезону, відбудеться 2 липня 2004 року в Києві.

У НОМЕР

■ Футбол

Незважаючи на результат

Позавчора на стадіоні «Динамо» імені Валерія Лобановського відбулася прес-конференція, присвячена наступному матчу збірних Франції та України. Але спершу було підписано угоду про продовження до 2006 року спонсорської підтримки збірних України компанією «Самсунг». Потім на запитання журналістів відповідала президент ФФУ Григорій Суркіс та тренер національної команди Олег Блохін.

— Яку гру хотіли б побачити на «Стад де Франс»?

О. Б. — Матч з французами багато в чому стане визначальним з точки зору складу. Нас тішить, що вони обрали саме нас. Адже збірна Франції — одна з найсильніших команд світу, фаворит Євро-2004. І, незважаючи на рахунок, зустріч з нею матиме позитивний результат. Вона покаже наші сильні і слабкі сторони. Я і сам із задоволенням зіграв би проти таких видатних майстрів, як Зідан, Анрі, Вілтор, Вієра, але вік уже не той (сміється).

— Чому залишив табір збірної Андрій Шевченко?

О. Б. — За сімейними обставинами. Тому замість Андрія я запросив до колективу динамівця Руслана Бідненка.

Г. С. — Можу додати. Сестрі Андрія зробили операцію на серці. І, доставши «добро» від керівництва збірної, він полетів до Мілана. Ми всі сподіваємося, що з сестрою Шевченка все буде гаразд і Андрій з'явиться в розташуванні команди, щоб зіграти проти французів.

— Чи збираєте інформацію про майбутніх суперників у відбірковій групі чемпіонату світу-2006?

О. Б. — Я та Андрій Баль вирушаємо до Португалії на Євро-2004, де матимемо змогу на власні очі спостерігати за грою команд Греції та Данії. Вже маємо інформацію про турків. Та найбільша проблема для нас — збірна Казахстану. Поки що не маємо жодних відомостей про її підготовку.

Г. С. — Саме тепер ведемо переговори з Казахською федерацією, щоб матч 8 вересня провести на нашому полі. Все має вирішитися найближчими тижнями. До цього долучився навіть Президент нашої країни Леонід Кучма. Якщо досягнемо згоди, тоді надішлемо до ФІФА відповідні документи (згоди суперників по групі не буде потрібно). До речі, продовжимо переговори і з албанцями про перенесення зустрічі з 9 лютого 2005 року на серпень того ж року.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

■ Перспектива

Талантам усе до снаги

Досвідчені люди кажуть, що місто Березне на Рівненщині може стати центром з підготовки майстрів зі стрільби з лука. Майстер спорту, тренер Олег Авдентов розгледів серед місцевих юнаків і дівчат майбутніх лучників. І щоб розвинути їх здібності, організував секцію у Березнівському ліцеї-інтернаті спортивного профілю.

За короткий час норматив кандидата в майстри спорту виконав Олександр Онищук. А Валентин Хавтура пішов далі — став майстром спорту. Цього талановитого юнака, який ще й кандидат у майстри з веслування, вважають одним із найперспективніших лучників. Прогнозують, уже незабаром Валентин зможе конкурувати з іменитими суперниками.

А головне, що Валентин Хавтура може бути прикладом для молоді: він — великий прихильник здорового способу життя і затятий ворог куріння, алкоголю та наркотиків.

Олександра ЮРКОВА.

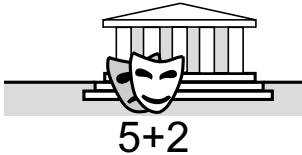
На знімку: перший майстер спорту зі стрільби з лука з Рівненщини Валентин Хавтура і його вихователь Олег Авдентов.

Фото автора.

Нові зірки на алеї

ВИЗНАННЯ

Київська Алея зірок (біля Міжнародного центру культури і мистецтв) поповнилася новими пам'ятними знаками. До семи зірок, закладених у попередні роки, — Василеві Зінкевичу, Євгенії Мірошниченко, Софії Ротару, Богдану Ступці, Яну Табачнику і спортсменам Ларисі Латиніній та Сергію Бубці — додалися ще три: Йосипу Кобзону, Аді Роговцевій і Олегу Блохін.

Лауреатами Національної премії «Зірка України» стали гімнастка Лілія Підкопаєва та співачка Ніна Матвієнко (їх зірки буде закладено 2005 року). Відтепер пам'ятні знаки будуть мармуровими, оскільки були випадки, коли особливо зацікавлені перевіряли на міцність скло на «золотих» зірках.

— Перше своє звання — заслужена артистка України — я отримала в двадцять три роки. Після цього в моєму житті було багато різних звань і почесних нагород, але кожну я сприймала, наче востаннє, — сказала розчулена Ада Роговцева.

Акція, як мовиться, пройшла на рівні: були і персональні лімузини для кожного переможця, і супровід байкер-групи, і марш юних барабанщиків, і Президентський оркестр, і килимова доріжка... Нагороджених вітали Ніна Матвієнко і Валентина Степова, Тетяна Недельська і Ян Табачник, дуєт «Світазъ» і група «Екс-президенти», Лері Вінн і дуєт Анісімових, Надія Крутова-Шестак і Василь Зінкевич.

На знімку: володарі Національної премії «Зірка України» Йосип Кобзон, Ада Роговцева та Олег Блохін.

Образливо за прадіда

Праправнук Тараса Шевченка Євдоким Білик, котрий проживає у рідному селі Кобзаря — Кирилівці на Звенигородщині, заявив про свою рішучість судитися з Олесем Бузиною — автором скандальної книги «Вовкулак Тарас Шевченко».

За словами Білика, він вимагатиме від автора спростування викладених ним фактів (яких, поки що невідомо). Крім того, позивач має намір одержати матеріальне відшкодування за заподіяну йому моральну шкоду.

ЮВІЛЕЙ

На честь Далі

Триває святкування 100-річчя з дня народження художника Сальвадора Далі. В Українському домі в рамках фестивалю «Київ травневий» пройшло шоу «Стереосон», присвячене великому ексцентрику, містифікатору і сюрреалісту.

У рамках акції — виставка графіки Далі з колекції Ігоря Диченка. Він є щасливим власником ілюстрацій до «Мистецтва кохання» Овідія — однієї з останніх «книжкових серій» художника.

Колекціонер Ігор Диченко стверджує, що не створив собі кумира. І не хоче, щоб ті, хто нас побачить, почує, подумали, що Далі — це такий, як «герой радянського союзу». «Це велика, таємнича, дуже самотня постать ... У нього ангельська патологія».

Видовища як шлях до хліба

Так вважає міська влада Кам'янця-Подільського

Коли шість літ тому президент туркомпанії «Гамалія» Ігор Голубаха задумав провести в рідному місті Всеукраїнську благодійну культурно-мистецьку акцію «Козацькі забави», то не уявляв, як вона розростеться! У минулі вихідні, прихопивши й п'ятницю, гуляв не лише Кам'янець, а й тисячі гостей. До потяга Київ—Кам'янець-Подільський столиця причепила шість додаткових вагонів на замовлення подільського бюро «Гала-тур».

Одразу два чемпіонати України — з повітроплавання та авторалі, конкурс краси «Панна України», благодійні концерти симфонічних оркестрів — Національного та під керівництвом Богодара Которовича, концерт Олександра Пономарьова. Він, хоч і з Поділля родом, ще не мав у Кам'янці такого великого концерту.

Подільський модельєр Тетяна Цвігун, відома в зарубіжжі, відкрила Дім весільної моди. Голова Державної туриадміністрації України Валерій Цибух запевнив: Кам'янець — казка, й урочисто розпочав туристичний сезон.

— Щороку приймаємо до 140 000 туристів, більше, ніж нас самих! Нас уже не дивують поляки, які тут щодня, — каже міський голова Олександр Мазурчак. — Але Кам'янець хочуть бачити щедалі більше українців. Ніколи місто не

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

Екстремальне шоу шукає сильних, спритних, логічних

Містами України проходить відбір учасників для нової телевізійної гри «Форт Буаяр». Це новий проект каналу «1+1». Кастинг складається з декількох турів. Вони максимально наближені до конкурсів програм, що будуть зніматися у Франції. Це, по-перше, силові, фізичні навантаження, по-друге, завдання на логіку, реакцію, швидке мислення. Третій іспит — на акуратність та увагу. І четверте випробування — відгадування загадок дядечка Фури.

За словами режисера програми Ірини Іоновой, змагання проходять не в такій яскравій, масштабній формі, як у форті Буаяр, де для цього роблять дорогі де-

корації, але основний принцип екстремальності і пригод витримуються. Тож творча група «1+1» намагається зробити те, що відбувається, максимально екзотичним. Так, наприклад, претендентам на поїздку пропонують поритися в кошику зі зміями, пацюками, равликами.

Щоправда, переможці відбіркових турів зможуть показати себе лише в наступному телесезоні. Поки що їх вносять до спеціальної картотеки. А нинішнього сезону, з вересня по січень, у «Форт Буаяр» грають тільки знаменитості — відомі телеведучі, артисти і т. д. Як це було в «Останньому герої».

Олег БАЙДА.

Під час кастингу на участь у телевізійній грі «Форт Буаяр».

цього

4 ЧЕРВНЯ

■ 1602 р. Загинув гетьман реєстрових козаків Самійло Кішка.
■ 1909 р. Народився прозаїк Олександр Ільченко (роман «Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і чужа молодиця»).

■ 1929 р. Народився славетний радянський футбольний воротар Лев Яшин. ■ 1933 р. У Парижі розпочався Міжнародний антифашистський конгрес.
■ 1947 р. У СРСР вийшов указ «Про карну відповідальність за розкрадання державного і громадського майна». ■ 1982 р. Генеральна Асамблея ООН встановила Міжнародний день дітей — жертв агресії.

ЧАС НОТ

Бремен нас почує

Житомирська міська народна хорова капела «Орея» представить Україну на Всесвітній хоровій олімпіаді в місті Бремені (Німеччина). «Орея» візьме участь у звітному гала-концерті олімпіади, а також виступить з концертом перед 10 тисячами хористів світу.

Капелою «Орея» керує Олександр Вацек — заслужений діяч мистецтв України, володар шести гран-прі міжнародних хорових конкурсів, член журі Всесвітньої хорової олімпіади в Південній Кореї.

отримувало таких бюджетних коштів: 2,5 мільйона в 1999-му, 2 — торік. Це дало змогу реставрувати 28 пам'яток архітектури, дуже побільшало ресторанів, кафе, готелів. Ми одночасно можемо розмістити 500 приїжджих. Будують ще шість готелів, що вдвічі збільшить наші можливості. Місто приваблює для різних конференцій, з'їздів.

На святі не загубився і наш «Голос». Десятки читачів отримали наші фірмові призи, а ветерани війни й праці, малозабезпечені — передплату на газету, яку оформили для них підприємства «Адамс», «Авіс», АТП-16808, філія «Хмельницькгазу».

У Римі казали: хліба й видовищ! У Кам'янця своя стратегія: індустрія видовищ має привести до «хліба», до зростання життєвого рівня. Кам'янець давно заслуговує на це. А поки що бідняки сприймають феєрверки неоднозначно.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О І Р А Д И У К Р А Ї Н И

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Віталій ЖЕЖЕРА, Леонід БРОВЧЕНКО, Іван ІЛЛЯШ, Анатолій ГОРЛОВ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Ⓟ Платні матеріали.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн, для підприємств і організацій — 6,00 грн на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311100.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>